

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Rubinek Gyula az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: Enday Barna.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 9.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 35. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Az Országos Állatkiállítás

kiállítását kérjük, hogy a kiállítandó állatokra vonatkozó részletes adatokat a legrövidebb idő alatt hozzánk beküldeni sziveskedjenek, különben azok a katalógusba fel nem vehetők.

Az Orsz. Állatkiállítás rendező-bizottsága.

Egyről-másról.

(A vetések állása. — Májusi eső. — Gabonapiaczi szemle. — A nemzetközi pénz- és járadékpiacról. — A román szerződés. — Új gazdasági szaktudósító.)

Ilyenkor, május elején nagyjából már következtetnünk lehet a várható termésre. Természetesen nem számszerű adatokkal, amint ezt egyik fővárosi napilap megkísérelte, mert ennek sem értelme, sem jelentősége ma még nem lehet, hanem az ország minden vidékéről gyűjtött azon impressziókból, amelyeket az erre hivatottak a vetések állásáról, fejlődéséről közvetlenül szereztek. Ezért vártuk különös érdeklődéssel a földmivelésügyi miniszterium májusi elseji jelentését, annál is inkább, mert az OMGE gabonaértudósító irodájához beérkezett jelentésekből, továbbá azokból a szóbeli tájékoztatásokból, amelyeket az egyesületi ülésinkre felutazott tájaink nyújtottak, azt a meggyőződést szerezhettük, hogy vetéseink, különösen az őszi kritikus helyzetben vannak. Régen láttunk oly komor hangú beszámolót a vetések állásáról, mint amilyen a földmivelésügyi miniszteriumnak ez a májusi elseji jelentése, mert abban mindent olvashattunk, csak jót nem. A kiszántás — e jelentés szerint — minden országrészben ijesztő arányokban mutatkozott, de legkevésbé az ország északnyugati részén, amit különben mi előzetesen már jeleztünk is. Különösen lesújtólag hathat ránk az, hogy még az ország azon részén sem kielégítő az állapotok, ahonnan a legszebb, legsúlyosabb magyar buza szokott előkerülni, mert a Duna-

Tisza közén egyedül Bács megyében áll kielégítően a vetés, másutt „legfőleg csak gyenge minősíthető”, a Bánságban pedig az áprilisi kielégítőbb helyzet egyenesen rosszabbodott.

A miniszterium jelentése erősen hangsúlyozza, hogy esőre általában remélhető javulás. Mi bízunk is abban, hogy a vetések még összeszedik magukat annyira, hogy legalább egy közép-termet nyújthassanak. Ámbar e reménységünk megvalósulásához éppen a mai időjárás csak igen kevésbé alkalmas, mert „adtál uram esőt, de nincs köszönet benne”. A májusi hideg eső nem sokat ér. Csendes meleg eső az, amely az elmaradt tenyészetet még némileg helyreállíthatja.

Május hónap a tőzsde legmozgalmasabb és egyúttal legizgalmasabb időszaka. Ekkor nyílik legtágabb tere a spekulációnak, amit a spekulánsok nem is hagynak kiaknázatlanul. Ez a hónap az, amelyben a játék legerősebben foly a termelők bérére. A májusi időjárás többnyire döntő szerepet visz abban, hogy milyen eredménnyel fog zárulni az azon évi gabonatermesztési időszak. Az időjárás ezen döntő szerepét a spekuláció szereti kihasználni a maga céljaira és aszerint, hogy mely érdekeltégi csoport tud felülkerekedni, a gabonaárakra, úgy a határidő, mint a készárjegyzésre ráüti a baisse vagy hausse jellegét. A spekulációra teljesen mindegy, hogy ez a jelleg azután megfelel-e a tényleges helyzetnek, mert törekvése nem is az, hogy a gabonaárak a való helyzetet tükrözzék vissza, hanem az, hogy célját az árak irányításával elérje.

Igy magyarázható az, hogy a tőzsde a földmivelésügyi miniszterium vetésjelentését nem részesítette abban a figyelemben, amelyet az mindenképpen megérdemel. Nem részesítette pedig azért, mert túlbecsülte azt a májusi esőt, amely a vetésjelentés kibocsátásával egyidejűleg országwide megindult. A spekuláció ezzel az esővel meg van elégedve, nem akarja észrevenni, hogy ez a májusi eső csak névleges,

mert tényleg márciusi esőnek illik be, nem akarja továbbá figyelembe venni azt, hogy az ország több vidéken előfordult jégverés a terméskilátásokat nem javíthatja és hogy az amerikai és németbirodalmi kedvezőtlen vetésjelentések semmiképpen sem indokolják egy baisse rendezését.

A játékszenvedélytől való elfogultság következménye volt azután az, hogy mindezen jelenségek figyelmen kívül maradtak és az októberi buza hanyatlásnak indult, a májusi és a készárubuzza pedig megállapodott, sőt hajtandóságot mutatott szintén a hanyatlásra. Hogy a készárú nem hanyatlott hasonló mértékben, mint az októberi, az csak annak tulajdonítható, hogy gazdáink látva a vetések kritikus helyzetét, az eladásra szánt megmaradó készleteik piacra hozatalával egyelőre tartózkodó álláspontra helyezkedtek.

Ex oriente lux — tartja a régi közmondás, de gazdasági téren — ugylátszik — ennek éppen a megfordítottja érvényesül, amennyiben Nyugat felől indult ki másfél évvel ezelőtt az a depresszió, amely az Északamerikai Egyesült-Államoktól kezdve végighaladt ugyszólván valamennyi európai piacon s viszont most ugyancsak Amerika felől ígérkezik a kedvezőbb konjunktúra, a gazdasági felleneülés. Kétségtelen ugyan, hogy az Egyesült-Államok még nem heverték ki teljesen az átszenvedett súlyos válságot és távolról sem állanak egyelőre a válság előtti magaslaton, de az is bizonyos, hogy a fejlődés ismét felfelé tart és az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság terén mutatkozó fellendülés újabb virágzás biztos előhírnöke. Amerika után a német birodalom sínylette meg legjobban hatalmasan fejlődő ipari tevékenységének megbénulását, de — ha a jelek nem csalnak — ott is beállott immár a kedvező fordulat. Az ipari fellendülésen kívül emellett szól többek között a legutóbbi 800 millió német és porosz államköcsök kibocsátás kielégítő eredménye. A kölcsönt ugyanis csaknem kétszeresen túljegyezték és pedig — ami a legjel-

Megjelent
Tavaszi szőlő, kertmivelési és háztartási árjegyzékünk
dus tartalommal.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Hasonlóképpen géposztályunk legújabb
megjelent **ADRIANCE aratógépek,**

mindennemű
talajmivelő eszközök
legelső minőségben.

lemzőbb tünet — a negyedfélszázalékos típus iránt is nagy kereslet (660 milliónyi jegyzés) mutatkozott a pénzügyi körök erős ellenszenvé dacára, úgy hogy a papírok csorbítatlanul fenntartották 96 25/100-os kibocsátási árfolyamukat.

A hazai és az osztrák járadékpiacra a kedvező német konjunktúra visszahangjaként ugyan csak nagyobb élénkség mutatkozik, a korona-járadék kurzusa Bécsben és — bár kisebb arányban — nálunk is javul, úgy hogy a tavalyi koronajáradék-kibocsátás alkalmával az átvevő konzorcium tárczájában maradt járadékmeny-nyiség egy része már vevőre talált. A keleti feszültség megszűnt és a háborus veszedelem elvonulása a takarékpénztárak forgalmának és betétállományának újabb fellendülésében is érezhető kedvező hatását, csak az volna kívánatos, — amit már évek óta hangoztatunk — hogy ezeket a megtakarított filléreket minél bőségesebben lehessen a járadék- és záloglevél-piacunkat tápláló esatornákba vezetni s így a hazai takarékoság gyümölcsei segélyével magunkat a külföldi tőke tulságos hatalmától fokozatosan függetleníteni. Hazai pénzpiacunk legközelebbi eseménye az 52 1/2 millió török kárpótlási összegnek f. hó 10-ig való folyósítása. Ezt a Bosznia és Hercegovina annexiójának elismerése fejében kiakadott váltásdíjat aranyban kell lefizetnünk Törökországnak s a közös pénzügyminiszter — hír szerint — 36 millió koronát vett már fel e célra egy magyar és osztrák bankokból alakult konzorciumtól előleg gyanánt. Jegybankunk helyzete igen jónak mondható. Aranykészlete közel 1300 millió koronára emelkedett s habár április hó végén ismét hat millió felül volt az adóköteles bankjegyforgalom, azóta ez bizonyára eltűnt, egyébként pedig az O. M. B. legutóbbi kedvező kimutatása nagyon is jogosultta és időszzerűvé teszi a bankrátának legalább félszázalékos mérés-klését illető kívánságunkat.

Az annyi hullámot ve t keleti kérdés egyelőre lekerült a napirendről. Az állandó feszültség annyira kimerítette a közvélemény idegeit, hogy a román kereskedelmi szerződés megkötése alig okozott feltűnést. Pedig elegendő meleg tárgyalások s oly diplomáciai feszültség előzte meg, amely minden pillanatban explozíóval, a tárgyalások megszakításával fenyegetett.

A román kereskedelmi szerződés pedig nemcsak létrejötte körülményeinek, de főleg tartalmánál fogva nagyon is megerdemli a figyelmet. A román kereskedelmi szerződés megkötésével eldőlt az összes balkán kereskedelmi szerződések sorsa is. Megszűnt az a nyomasztó bizonytalanság, amely a Balkán-államoknak adandó mezőgazdasági engedmények képében reánk nehezedett. Az illetékes tényezők között ugyanis megállapodás jött létre a Balkán-államoknak engedélyezhető vágott állapotbehozatal maximuma tekintetében, amit az OMGE. hoz intézett leirat finom diplomáciai nyelven „intern megállapodásnak” nevez.

Ez a konlingens a román kereskedelmi szerződés által legnagyobb részben ki is van merítve, úgy hogy Szerbia vágott állapotbehozatal engedélyezésére nem tarthat számot.

Szerbián szomorú tragikum teljesedik be. A vezetők nagyzási hóbortja elérhetetlen vágyakat és reményeket ébresztett a szerb nemzetben, aminek a szomorú következménye nemcsak a remények elhervadása, de óriási terhek a hadikészülődések révén s egy előnyös kereskedelmi szerződés elvesztése. Mert bármennyire védelmezője is volt és van a szerb gazdasági érdekeknek idebent s odaát Ausztriában, Szerbia a könnyelmű játékot végleg elvesztette, állapotbehozatalra többé nem tarthat igényt.

Nekünk gazdáknak a román szerződés sem nagy öröm. De be kellett látnunk, hogy nagy politikai és fontos gazdasági érdekek követelték a békés megegyezést Romániával. S miután a megegyezés nem veszélyezteti állategészség-ügyünket, miután a megegyezés nem biztosít nagyobb előnyöket Romániának, mint amelyeket mi Nyugat felől élvezünk, sőt az állapotbehozatalnak általános kontingentálásával és a levágatáshoz való kötésével jelentékenyen szigorubb elbánásban részesül a keleti állapotbehozatal, mint a mi nyugati kivitelünk, ez ellen kifogást emelnünk nem lehet.

Az ellen azonban a legerélyesebben tiltakozunk már is és most is, hogy bármely Balkán-államnak további engedményt tegyünk az állapotbehozatal terén. Ez egyenest a mi gazdasági érdekeink elárulása volna s nem képzelünk oly földmívelési minisztert, aki erre vállalkozni merne. Most már nincs sem politikai, sem gazdasági indoka a további engedményeknek s ilyenekre senkinek sem leszünk kaphatók.

Hogy a román szerződésben is az engedékenység oly messze határáig mentünk el, annak okát abban a kritikus helyzetben kell keresnünk, amelybe monarchiánkat Szerbia oktalan fészkelődése sodorta. Ezt az oktalanságot nem vagyunk hajlandók honorálni, viselje annak következményeit Szerbia, nekünk egyelőre elég az az 500 millió K., amibe a hadiállapot került s az a kontingens többlet, amelyet Románia szorultságunkban tőlünk kicsikart.

A balkán-szerződések kérdésében tehát a jelenlegi kormány tisztázott helyzetet hagyott maga után s nekünk ma nincs más feladatunk, mint a statusquo fenntartása. Ennek a kedvező helyzetnek megteremtője Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter s az az egyetértés volt, amely közte és a magyar gazdátársadalom között fennállott.

A jelen példa fényesen igazolja azt a tényt, hogy a miniszteri székhelyen is csak annak lehet eredményeket felmutatni, aki megfelelő háttérrel rendelkezik, akinek törekvései megfelelő visszhangot keltenek az őt támogatni hivatott érdekeltségben. Viszont tény az is, hogy a gazdátársadalom akciói is eredményesebbek, ha azok a kormány mezőgazdasági reprezentánsával egyetértésben történnek, különösen akkor, midőn oly kényes kérdések eldöntésére kerül a sor,

mint egy kereskedelmi szerződés, hol a legkülönbözőbb érdekek ütköznek össze.

A balkán-szerződések közül a földmívelésügyi miniszterrel karöltve megküzdött harcainkra és azok eredményére annál nagyobb elégtétellel tekinthetünk vissza, mert azokban tisztán a saját erőnkre támaszkodtunk csak, amennyiben az osztrák agráriusok belviszálykodása miatt az osztrák földmívelési ügyek élére, sajnos, oly egyén került, akinek hiányzik a kellő sulya ahhoz, hogy ilyen fontos kérdésben tudjon és merjen akarni.

A földmívelésügyi miniszter Bukarest székhelyre új gazdasági szaktudósítót nevezett ki. Az OMGE. volt ez indítvány kezdeményezője, az ő felszólalásainak és agitációjának eredménye ezen intézmény létesítése. Midőn azonban ezen intézmény megvalósítása érdekében sikra szálltunk, egész másként képzeltük a dolgot, mint az a valóságban keletkezett. Ezen intézmény célja és feladata volna a külföld mezőgazdasági viszonyaival, vívmányaival és intézményeivel megismertetni bennünket, kiterjesztve figyelmét az értékesítési viszonyokra is. Feladata volna továbbá fiatal, mezőgazdasági szakképzettséggel is bíró tehetségek látkörének, ismereteinek támogatása, akik hazájukba visszatérve ezen ismeretek birtokában megfelelő szerepkört vállaljanak a mezőgazdaság, a közigazgatás, tanügy, kísérletezésügy vagy érdekképviselő szolgálatában.

Ehelyütt azt látjuk, hogy a szaktudósítói állások fontos tisztjei — noha már maga az elnevezés is szaktudást feltételez — majdnem kivétel nélkül mezőgazdasági szakismeretekkel nem bíró, magasállású miniszteri tisztviselőket töltenek be, akik ezen kiküldetést nem ideiglenesnek, de véglegesnek, hogy úgy mondjuk, nyugalmobahelyezésnek tekintik, amint hogy eddig még nem volt reá eset, hogy a kiküldött tisztviselő szolgálattételre berendeltetett volna. Így történhetik meg azután, hogy amikor nálunk a Campbell eljárás miatt lázban ég a gazdaközönség, a földmívelésügyi miniszter amerikai szaktudósítójától hiába várunk erre vonatkozólag jelentést, mert mezőgazdasági szakismeretekkel nem rendelkezvén, nem is tudja a helyszíntén megítélni azt, hogy mi bírhat reánk nézve sakszempontból érdekel.

Már pedig épp mezőgazdasági szempontból az Egyesült-Államok az, amely bennünket a legközelebből érdekel s ahol a legkiünőbb szak-erővel kellene képviseltetnünk magunkat.

Mi egyébként egyenként és összesen nagy tisztelői vagyunk a mezőgazdasági szaktudósítói karnak s a maguk helyén kitünő szolgálatokat is tehetnek, nem is tartjuk szükségesnek és keresztülvihetőnek sem, hogy mindenütt szak-egyének alkalmaztassanak, de azt mégsem helyeselhetjük, hogy az összes mezőgazdasági szaktudósítók közül egy se birjon mezőgazdasági szakképzettséggel. Németország mezőgazdaságilag sokkal előrehaladottabb állam s mégis ezt látjuk, hogy mezőgazdasági szaktudósítói igazi szakemberek, tanulni és tanítani vágyó

fiatal emberek, nem riadnak, ha gyűjtéséről van szó, főiskola ügyét tárgyalva embereink beismerésének legnagyobb erők hiánya. Ezt a szaktudósítói állásával szintén példésenél tanerőnké ambíciója ilyképp mény is nagyot kérdés, amennyi mes s azt meg is

TAK

kovatve

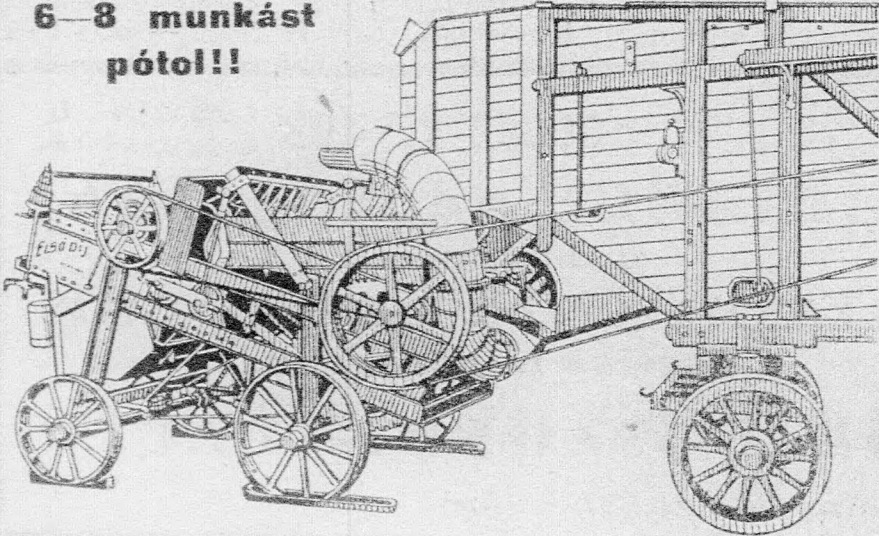
Tapasztalások fagyott takar

A múlt ősze erős fagy sok rékényszerítette a g etessék, vagy megjanak. A szaklap figyelmezteti, hogy eltartási módja ismertették a beszemponokat, néh arra is kérte a g mennyire sikerült. Ennek a felhívásn ugyan meg, de né taláskáit s mi e hogy kivonatosa

1. Roth azt tárepáknak a fagy szerint változó, az oberndorfi keoknak tulajdonít oberndorfi répa k sodszor, hogy du hideg ellen s har talma nagyobb, m másrészt utóbbin nagyobb a hogy ellenben az ober szedhető, amikor lehet félni; érés oberndorfi répa tartható él.

2. Ferstl 2 m. ásatott s abbá u főengedett apró polyvát tett s má rétegre sőt, mály polyvát hintett s verem fölé rakot pedig még a v ellenben a több vétettek. A takar verem fölé s azu beföldelve. A teh 11 kg.-ot kaptak naponta s azt sz

6-8 munkást pótol!!

WELGER-féle szabá-

szalmapréselevátor (kazalozó)

az egyedüli, mely minden emberi segítség nélkül teljesen önműködően költöz is.

Bálok nagysága szabályozható!

Alkalmazható minden gyártmányu eséplőhöz, anélkül, hogy az eddigieél erősebb mozgony válnék szükségessé.

Elpusztíthatlan tartóssága, feltétlenül megbízható, háládatos szerzőm.

Kizárólagos gyártója és egyedüli elárúsítója hazánkban és a Balkánon az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t.

Budapest, VI., Váci-ut 19. Tessék prospektust kérni.

Nagy uradalmakban kívánatra díjmentesen bemutatjuk.

fiatal emberek, akik a fáradságtól vissza nem riadnak, ha hasznosítható tapasztalatok gyűjtéséről van szó. Mikor a mezőgazdasági főiskola ügyét tárgyaltuk, legilletékesebb szakembereink beismerték, hogy a főiskola felállításának legnagyobb akadályai a megfelelő szak-erők hiánya. Ezt a szellemi szegénységet épp a szaktudósítói állások megfelelő felhasználásával szintén pótolni lehetne, ha azok betöltésénél tantervünket figyelembe vennők, akiknek ambíciója ilyképp sarkaltatnék, a tanügyi eredmény is nagyobb volna. Ez egyébként olyan kérdés, amelyre behatóbban foglalkozni érdemes s azt meg is fogjuk tenni.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

Tapasztalások a múlt ősszel megfagyott takarmányrépa eltartásáról.

A múlt ősszel szokatlanul korán beállott erős fagy sok répát a földben talált s arra kényszerítette a gazdákat, hogy vagy erőltetve etessék, vagy megfelelő eltartásról gondoskodjanak. A szaklapok siettek is a gazdákat arra figyelmeztetni, hogy a fagyott répa legbiztosabb eltartási módja a besavanyítás s ugyanakkor ismertették a besavanyításnál követendő főbb szempontokat, néhány német szaklap pedig még arra is kérte a gazdákat, hogy értesítsék őket, mennyire sikerült fagyott répájukat megmenteni. Ennek a felhívásnak aránylag kevés gazda felelt ugyan meg, de néhányan mégis közölték tapasztalásaikat s mi elég tanulságosaknak tartjuk, hogy kivonatossan ismertessük.

1. Roth azt tapasztalta, hogy a takarmányrépának a fagy iránti érzékenysége a fajták szerint változó, mert nála az eckendorfi sokat, az oberndorfi keveset szenvedett. Ezt három oknak tulajdonítja, először annak, hogy az oberndorfi répa kevésbé áll ki a földből, másodsor, hogy dúsabb levélzete jobban védi a hideg ellen s harmadsor, hogy szárazanyag tartalma nagyobb, mint a vizezebb eckendorfié, bár másrészt utóbbinak az az előnye, hogy termése nagyobb s hogy már október elején érik, míg ellenben az oberndorfi csak október vége felé szedhető, amikor erősebb fagyoktól már inkább lehet félni; érés előtt pedig nem tanácsos az oberndorfi répát kiszedni, mert akkor nehezen tartható el.

2. Fersl 2 m. széles és 1,8 m. mély vermet ásott s abba úgy tiportatta a már teljesen föngedett aprózott répát, hogy a fenékre polyvát tett s minden 20—25 cm. vastag réparétegre sőt, malatácsirát, szárított sörtörkölyt s polyvát hintett s azután tiportatta: a megtelt verem fölé rakott első 20 cm. vastag réparéteg pedig még a verem szélességét kapta, míg ellenben a többiek fokozatosan keskenyebbre véstettek. A takarmány 1 méternyire került a verem fölé s azután szalmával lett letakarva s beföldelve. A tehének s ökrök a tél folyamán 11 kg.-ot kaptak belőle 500 kg. élősúlyra s naponta s azt szívesen ették.

3. Sedlitzky is polyvával rétegezve savanyította be a fölprózott fagyos répát s nagyon jó takarmányt kapott.

4. Kleuker 2 m. széles és 1,5 m. mély ásott veremben típrás közben ásóval vágatta szét a répát s a tetejét szalmával s földdel letakarva kitűnő takarmányt kapott.

5. Herter jó két pár kocsikerékpápnál széles-ségű vermet ásott, melynek két végét csak 0,5 m. mélyre vette, de innét a verem hosszának közepéig lefelé lejtett a fenék. Ebbe a verembe levelestől együtt hordatta a répát, úgy hogy a szekerek végigjártak a vermen, de felváltva, hol az egyik, hol a másik oldalán s a szekerekről mindig a tulsó oldalra hányták a répát. A szekerek nagy segítségére voltak a típrásnál, amit még ásóval felszerelt embe-ekkel is elősegítettek, kik nagyjában szélvagdalták a nagy répákat. A verem fölé csak 0,5 m.-nyire rakatta a répát s erre polyva s 40 cm. vastag földréteg került. Újév körül megkezdte a répa etetését, mely kellemes savanykás ízű volt s a marha által mohón fogyasztott. Répája eckendorfi.

6. Andri ellenzi a répának fölprózva való besavanyítását, mert így sok lé szívárogo el. Ezért már évek óta egészben savanyítja be a répát s eddig még nem vallotta kárát. Ásott vermeinek méretei: szélesség 3,5 m., mélység 2 m., hosszúság 36 m. A leveleltől megfosztott répa a levelekkel rétegezve jön a verembe és pedig úgy, hogy a verem fenekére annyi répalévelet szór, hogy letiporva 15 cm. vastag réteget alkosson. Erre 30 cm. vastag réparéteg kerül, melyre annyi répalévelet szór, hogy jól tiporva ne lássák ki belőle a répa. Így rétegről-rétegre haladva, a megtöltött verem fölé úgy rétegezi a répát s levelet, hogy a föld színétől kezdve mindegyik réteg 15—15 cm.-rel beljebb kerüljön. Végül még 15 cm. vastagon répalévelel takarja be a veremből kiálló takarmányt s most 50 cm. vastag földtakarót hánnyat reá. A bekövetkező erjedés és nyomás kissé megpuhítja s ellapítja a répát. Etetés előtt nem okvetlenül szükséges a répát fölprózni. Az így besavanyított répa két évig is eltartható.

7. Sperling értesülve Andri besavanyítási eljárásáról, úgy utánozta azt, hogy répalével helyett cukorrépaszelettel rétegezte a répát. Ugyanis a verem fenekére 15 cm. vastag szeletréteg került, erre 40 cm. réparéteg 10 cm. vastag szeletréteggel és így tovább. A típratást ő is mindig csak a szeletréteggel eszközölte, a verem fölé pedig 1 m.-ig ment a takarmány. Hat hét mulva felbontva a vermet, a répát kissé ellapítottak, de keménynek találta; ize a sós uborkára emlékeztetett s a marha mohón ette.

8. Bohnstadt zsombolyai módon savanyította be a répát. Az istálló közelében 4—5 m. széles és szükség szerinti hosszúságú épnyergényalakú helyet jelölt ki s annak két hosszoldalára erős rudakat (oszlopokat) vert vagy ásott be oly távolságban egymástól, hogy belőlük fekvő rudakat vagy ócska deszkákat lehessen hozzátámasztani. Utóbbiaknak az a rendeltetése, hogy a kazal falait a beomlástól védjék, mely czéltől a kazal fölépitése közben

úgy rakjuk le a rudakat vagy deszkákat, hogy a répák keresztül ne csuszszanak közöttük. A kazal a leásott rudak magassága szerint 3—7 m. magasra vehetjük s a felépítés úgy történik, hogy a répát levelestül együtt kiszedve s a hozzátapadt földtől fadarabbal megtisztítva, rétegenként rakjuk le s az egyes rétegeket jól leüportatjuk. Végre a kazal tetejére egy arasznyi szalmaréteget terítünk s $\frac{1}{3}$ cm. vastag földréteggel látjuk el. A csakhamar bekövetkező erjedés 50 C°-ig is fölmelegíti a répát s a kazal ülepítését vonja maga után, de a répa savanykás ízű jó takarmányt ad. Fő az, hogy a levelek a répán maradjanak, mert azok típrás folytán a répák közötti üröket töltik ki.

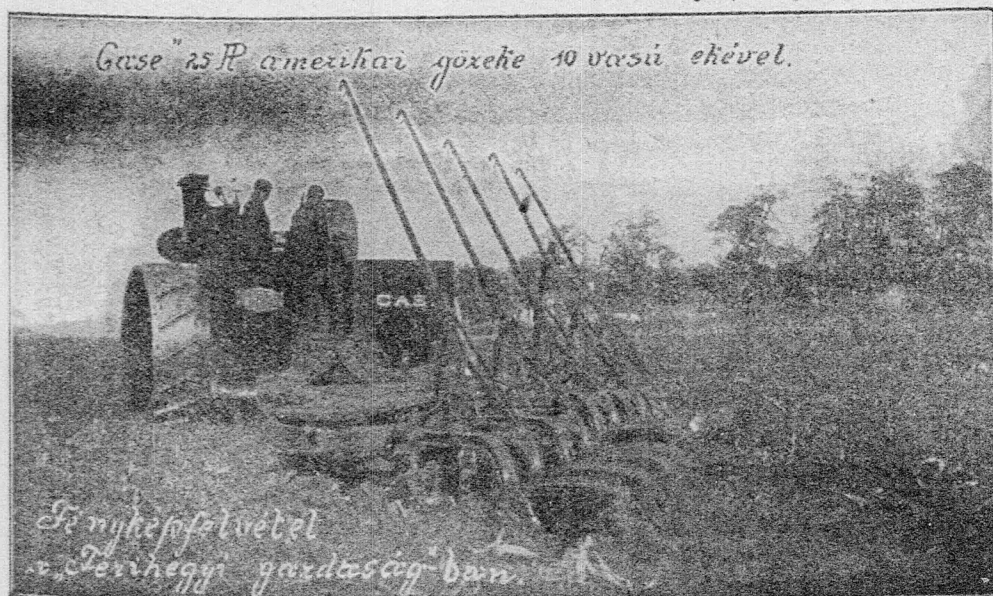
9. Zeising közönséges prizmába rakta a fagyott répát s a felületét szalmával s 70 cm. vastag földréteggel takarta le. Midőn nyolcz hét mulva a répát etetni készült, a prizma felületét penészesnek, de néhány ásonyomnyira beljebb savanykás szagúnak s etethetőnek találta. A penészes répa azonban szintén nem vezett kárba, mert midőn vízben jól megmosatta, minden baj nélkül feleltethette a marhával.

10. König is prizmában tartotta el a répát, de úgy, hogy egész télen fagyva maradjon. Évégből vékony szalmaréteget fagyasztott a földhöz abból a czéltől, hogy a föld fagyva föl ne engedhessen s erre rakta a leveleltől megfosztott fagyott répát. A prizma 2 méter szélességet nyert, mert a nagy prizma jobban őrzi meg a hideget, mint a kicsi. A prizmát végre 70—75 cm. vastag földtakaróval látta el s azonkívül még szalmával földte le, hogy a földtakaró is megőrizze a fagyot. Eljárásánál az a fő, hogy oly répa ne kerüljön a prizmába, mely nincs megfagyva. Etetéskor úgy járt el, hogy mindig csak egy napra való hordatott az istállóba s fölprózva föl hagyta engedni, de hasas tehéneknek nem adott ilyen répát s a meddőknek is csak 10—12 kg.-ot naponta. Magától érthető, hogy König eljárása csak akkor követhető, ha a fagy állandó.

11. Sperling fagyott burgonyát konzervált König eljárása szerint s az is sikerült.

12. Letzing fagyott burgonyát savanyított be jó eredménnyel. A vermet 1 m. mélyre ásatta s a fenékre kevés polyvát tette, egészen rakatta be a burgonyát, de polyvával rétegezve s az egyes burgonyarétegeket ásóval s S késsel apróztatta típrás közben. Szerinte nem szükséges, hogy mindegyik burgonya szét legyen vágva, hanem csak a nagyok. A polyva mindig típrás és aprózás előtt került az egyes burgonyarétegekre. A verem színe fölé rakott takarmány végre sok polyvával (vagy szecskával) lett letakarva s beföldelve.

13. Végül még Würner említjük, aki nem ir le bizonyos besavanyítási eljárást, hanem csak jó tanácsokat ad. Ugyanis szerinte nem kellene a polyvát a répa (vagy burgonya) közé rétegezni, hanem vele összekeverni, mert a polyvának az a rendeltetése, hogy a közöket kitöltse s a kiszivárgó levelet föligya. Továbbá a rétegenként lerakott takarmány típrására jobbnak tartja a lovat, mint az ökröt, mert a ló nemcsak típor, de a

Case "25 P" amerikai gőzeke 10 vasúti ekevel.

Szükség esetén
Központi gazdasági bizottság

A „Case” gőzeke

munkája a legfőképzetesebb és leggazdaságosabb.

Óránkint 2-3 holdat szánt.

Ugy sekély, mint mély szántásra a legalkalmasabb gép.

Vezérképviselő **HAHN ARTHUR** Budapest, VIII., Üllői-ut 52/b.

Sürgőnyczim: „Case Budapest” Telefon 160—84.

patkójával apróz is. A tiprásnál különös súly fektetendő a verem széleire és sarkaira. Végre a besavanyított répa etetését illetőleg azt ajánlja, hogy 500 kg. élősulyra s naponta legfeljebb 25 kg.-ot kapjon a hizómarha, 15—20 kg.-ot a tehén s 10—15 kg.-ot a juh. Ha az állatok hasmenést kapnak, iszapolt krétával czélszerű a takarmány savtartalmát tompítani.

Cselkó István.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A Campbell-féle, vagyis tudományos talajmivelés.

Kirchner-nek közvetlen tapasztalatokon alapuló rendkívül érdekes cikke, mely a „Köztelek” ez évi 29. számában jelent meg, beszámol azokról a gyakorlati eredményekről, amelyeket a Campbell-féle eljárás alkalmazásával az északamerikai Unió nyugati államaiban elértek. Ha nagy vonásokban is, de érdekesen mutat rá, hogy a nyugati Plateau Section száraz, eső után szomjazó óriási területein minő gazdasági átalakulást jelent Campbell eljárása, hogyan szorítja ki az eddigelő egyedül lehetséges állattenyésztést a mindinkább tért foglaló buzatermesztés, hogyan foglalja el a nyers cowboy helyét a ke etről jövő intelligens farmer. Ez a cikk az Amerikában elért eredményeknek csupán vázlatos előadásával is felkölti a gondolkodó gazda figyelmét és érdekűdését és teljesen izgat ad annak az indítványomnak, amelyet még a mult esztendőben az OMGE. szakosztályi ülése elé terjesztettem és amely arra irányult: foglalkozzunk nálunk Magyarországon is minél behatóbban a Campbell-féle tudományos talajmivelés rendszerével.

Tudományos talajmivelésnek nevezi Campbell tanár maga ma már azt a talajmivelési rendszert, amelyet két évtizeden át röviden mindig csak a *dry farming* névvel jeölt, mert eredetileg kizárólag az esőben szegény, száraz éghajlat alatt alkalmazta és főleg ott ajánlotta. Eredetileg csak teóriáim voltak, mondja maga Campbell, de azok ma már gyakorlati eredmények és tények, melyekre most bátran lehet hivatkozni. Negyedszázad óta foglalkozott Campbell azzal az eszmével, hogyan lehetne az esőben szegény, *semi-arid* éghajlat alatt is a talajt olyan kedvező fizikai állapotba hozni, hogy a nedvességet megtartsa, illetőleg a csapadékot a talajban konzerválja és ezáltal a hozamot átlagban és állandóan növelje. Talajmivelési rendszerével mindezt tényleg elérnie sikerült. Mert ez az eljárás már a vetés előtt előzetesen, de egyuttal állandóan megfigyeli a talaj állapotát és annak megfelelően a kellő eszközt mindig a kellő időben alkalmazza. A gazdát gondolkodásra serkenti és nem sablonos talajmivelést hirdet, hanem minden egyes mivélésnél kiválasztja a legjobban megfelelő eszközt és azt alkalmazza. Minden egyes talajnál tanulmányozza, hogy mikor alkalmazhatja a legezés-szerűbb a társasboronát, mikor a *termőrétg-tömörítőt* (a *sub surface pocker-t*), a hengert, boronákat és a talajmiveléshez szükséges más, legjobbnak bizonyult eszközt. Campbell maga

negyedszázad óta használja a különféle társasboronákat és már husz év előtt megszerkesztette a magágy, vagyis a termőrétg magházának tömörítőjét (a *sub surface pocker-t*). Itt azonban egy tévedésre óhajtom felhívni a figyelmet. Campbell ugyanis sohasem gondolt arra, hogy az *altalajt* tömörítse, ami lehetetlen, sőt czélra nem vezetne, mert az *altalajt* éppen ellenkezőleg a porhanyításokkal lazítanunk kell, hanem Campbell a termőrétg magházának tömörítésével foglalkozott. A helyesen végzett és igazán jó talajmivelés, vagyis a tudomány kellő érvényesítése a gyakorlati talajmivelésnél, ez tehát egész röviden Campbell rendszere.

Megjegyzendő, hogy Campbell szerint a tudományos talajmivelés nemcsak arra szolgáló elmélet, hogyan lehet a szárazsággal megküzdeni és nem csupán arra való, hogy a szárazság veszedelmét: a kiégést elhárítsa a terméstől. A tudományos talajmivelés kiváló fontossága mindenütt, mert a jobb és helyes mive és jobb eredményt is jelent bármínő talajnál. A tudományos talajmiveléssel a talajt az aránylag legkedvezőbb fizikai állapotba hozzuk, hogy abban a mag minél biztosabban kikelhessen, gyorsan és biztosan fejlődhessék, úgy hogy azon az uton nagyobb hozamot is érhetünk el. Ha a talajt ebbe az ideális fizikai állapotba hozzuk, a meglévő nedvességet a *lehetőség határáig megtartani leszünk képesek*, de egyuttal a kellő arányban a levegő és a villamosság behatását is biztosítjuk. A talajnak ily irányú műveléséhez a következő eszközök szükségesek: egy 14"-ig járó (egyese) mélyítő eke, *egy négy lónak való társasborona*, egy javított borona 4 lóra, egy kombinált gyomirtó (4 lóra), *egy Campbell-féle majhástömörítő*, egy kétsoros kultivátor, egy lóhoz való kultivátor. Ezek közül a magházatömörítő csak nehezen tudott piacot szerezni magának még Amerikában is és csak 1905 óta terjedt el nagyobb mértékben.

Ezeknek az eszközöknek okszerű felhasználásával minden talaj állandóan a legjobb fizikai állapotba jut, ami azt is jelenti, hogy az esőhiány, a szárazság alatt, amire mindig számítani kell, a talaj előkészítése folytán a növény táplálkozása a legkedvezőtlenebb viszonyok között is biztosítva van. De még ennél is többet jelent, mert a legkedvezőbb éghajlat alatt is a hozamnak növekedését, az átlagos termésnek tetemes emelkedését biztosítja. A gyakorlatban helyesen alkalmazott Campbell-féle kultúra mellett az átlaghozam ötévi ciklusban mindenütt megkétszereződött.

A tudományos talajmivelés, mely Campbell szerint azt tanítja, hogyan kell a tudományos eredményeket a gyakorlatban helyesen alkalmazni, éppen úgy helyénvaló az esőben szűkölködő vidéken, mint a csapadékdus területeken, mindenütt hasznos egyaránt, de száraz éghajlat alatt alkalmazása valóságos létkérdés. Bár erre az utóbbi körülményre kell főleg visszavezetnem, hogy a mult évben tett indítványom annyira élénk visszhangra talált az országban és bár jól tudom, hogy a nálunk a Campbell-féle eljárásról indítványom folytán kifejlesztett élénk eszmecsere éppen a szárazság

elleni küzdelem jegyében indult meg, mégis szükségesnek tartom ismételt hangsúlyozni, hogy a száraz éghajlattal szemben való védekezés nem meríti ki ennek a ma már „tudományos”-nak nevezett talajmivelési rendszernek lényegét. A Campbell-féle eljárásnak alapjait és kezdeteit különben nálunk is megtaláljuk. E tekintetben hivatkozom Kirchner-nek már említett tanulmányára, *Teleki Arvéd* gróf kitünő cikkéből pedig arról értesülhetünk, hogy a társasboronát gazdaságában régóta alkalmazza és hogy ott kitünően bevált. Hasonló eredményekre vezettek váradi Szabó János rendkívül érdekes megfigyelései Csorváson. Legutóbb pedig Kerpely Kálmán igazgató között kiválóan értékes észleléseket a talajtömörítő tavaszi munkájáról és alkalmazásáról nézve megjelölt a helyes irányt. Ezekhez csatlakozik *Griebsch* Viktornak a gyakorlatból merített és alapos tájékozottsággal készült munkájáról megjelent közlemény, amelyet el nem mulaszthatok gazdátársaim különös figyelmébe ajánlani, *Gyárfás* József legelőnök megjelent „Reformok a talajmivelés terén” című tanulmányával együtt. (Mezőgazd. Szemle 1909 jan.)

E tények alapján soraim czélja nem lehet más, mint gazdátársaimnak, akiknek módjukban áll a Campbell-féle elvek gyakorlati alkalmazásával magyar földön a magasabb átlagos hozam elérését elősegíteni, figyelmébe ajánlani, *legyék meg azonnal az első lépést és próbálják ki minél többen a legkülönbözőbb viszonyok között ezt az eljárást*. Ne vesztegessük az időt, hanem higgadt megfontolással, elfogulatlan bírálattal járuljunk mindannyian hozzá ahhoz, ami nemcsak egyéni érdekünkben, de országos érdekből is kívánatos: kísérsük meg az átlagos hozam fokozását elősegíteni oly módon, hogy a tudományos talajmivelést Campbell gyakorlati elvei alapján meghonosítsuk.

Koppély Géza.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutyrá Ferencz dr.

Uj tuberkulinpróbák.

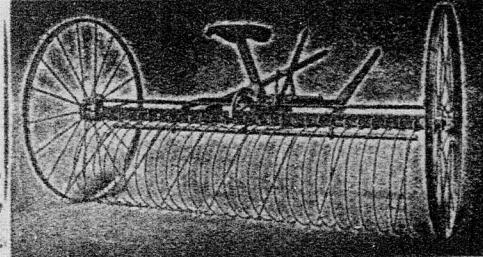
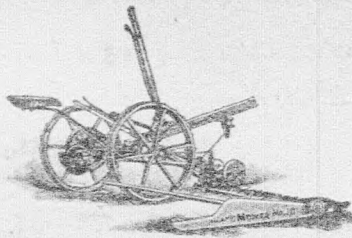
Általában ismeretes a gümöbaczillusok tenyésztéséből készülő tuberkulinak az a különös hatása, hogy gümökörral fertőzött állatok bőre alá fecskendezve, már nagyon kicsiny adagban is egy-két napig tartó lázas állapotot idéz elő, míg egészséges avagy más betegségben szenvedő állatra az illető adagnak százszorososa sem fejt ki semmiféle megbetegítő hatást. A szernek ezt a specifikus hatását évek óta kiterjedten használják fel a gümököros fertőzöttség s különösen a kóros tünetekben még nem nyilvánuló, u. n. *rejtett gümökö* felismerésére. Az eljárásnak rendkívül nagy az értéke főképpen olyankor, amidőn arról van szó, hogy a már fertőzött állatok a még egészségesekektől elkülöníttessenek s ezzel a betegségnek további terjeszkedése megakadályoztassék. Ez az elkülönítés az alapja egyebek között a *Bang*-féle védekezési módszernek, melylyel már eddig is úgy külföldön, mint Magyarországon nagyon sok állatállományból sikerült a veszedelmes betegséget teljesen kizűszöbölteni.

Az ezidőszert alkalmazásban levő tuberku-

Rétiszóna, sarju, lóhara, luczerna és csalamádé kaszálására és gyűjtésére a legjobb és legmagbízhatóbb eszközök

Johnston 10-es számú fűkaszálógépe, szénaforgatógépe és teljesen aczél önműködő kiváltású gyűjtőgereblyéi.

Legjobb anyag, legmodernebb szerkezet, szolid, tartós kivitel. Magyarországon sok ezer használatban. — Mielőtt kaszáló- vagy gyűjtőgépet vesz, kérje be ajánlatunkat.

Vezérképviselőt és főraktár:

Bächer Rudolf, Melichár Ferencz Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

linpróbanak, na megvan az a hajtása hosszú igényel. Tendes a tuberkulinpró idöt vesz igény tonos észlelés tötet két három azonban az ész ha a próbábó levonni.

Az eljárásnak volta érthetővé melylyel újabb tanulmányoznak kórra jellemző egyszerűbb és Két évvel Calmette franc tuberkulinak a pentés után gű sen heve külső egy-két napig t elűnik, míg ugy egyéneken semm Az eljárást azó és az eredmény emberekén. Azt tuberkulinak a után gümökörra órában vágy vala kozott, a kötőhá zadt, a 12—24. déka geñyes le varakká beszára óráig, nézelyk

Igaz ugyan, h nem miníg egy próba eredmény tökéletesítették megválasztására az eredmények k ma már uj szemreakció nev előtt, helyet 10 szerei során.

Egy másik e származik aki egyének bőrén, és a karczolások óra mulva az illet jele nélkül saját ütés fejlődött, m kezelésre ezek a Ezt a módszert kon és az ere voltak. A próbát választani, mely ilyen helyen a s felületesen benn pedig a kissé ve zsolunk be, akko körül megduzzad sek széleiben ap később pedig a nek, végül peñ hártya leválhatik éri el a tetőfo pedig az egész

A házi visz alkatrasz

Dőlt gabonab ség. Magyar

linpróbanak, nagy diagnosztikai értéke mellett, megvan az a hátránya, hogy szabatos végrehajtása hosszú időt és megerőltető testi munkát igényel. Rendes körülmények között is ugyanis a tuberkulinpróba megejtése legalább 24 órai időt vesz igénybe, miközben az állatokat folytonos észlelés alatt kell tartani és hőmérsékletüket két-három óránként megmérni, némelykor azonban az észlelést még tovább kell folytatni, ha a próbából helyes eredményt akarunk levonni.

Az eljárásnak ez a körülményes és nehézkes volta érthetővé teszi az élénk érdeklődést, melylyel újabb időben néhány olyan módszert tanulmányoznak, melyek lehetővé teszik a gümőkórra jellemző bizonyos reakciókat jóval egyszerűbb és kényelmesebb módon kiváltani.

Két évvel ezelőtt *Wolff Eisner* német és *Calmette* francia orvos azt találták, hogy tuberkulinnak a szemhéjak közé való becséptetés után gümőkóros embereken meglehetősen heves külső szemgyulladás fejlődik ki, mely egy-két napig tart, azután pedig nyom nélkül eltűnik, míg ugyanilyen kezelés nem gümőkóros egyéneknek semmiféle kóros tünetet nem vált ki. Az eljárást azonnal állatokon is kipróbálták és az eredmények itt hasonlóan alakultak, mint embereken. Azt tapasztalták ugyanis, hogy a tuberkulinnak a szembe történt becséptetése után gümőkórral fertőzött állatokon a 6-8. órában vagy valamivel később könnyezés mutatkozott, a kötőhártya kipirosodott és megduzzadt, a 12-24. óra között pedig a szem váladéka gennyess lett és a szemhéjak között sárga varakká beszáradt. Ez a reakció a 34-48. óráig, némelykor azonban 3-4 napig is eltartott.

Igaz ugyan, hogy kezdetben az eredmények nem mindig egyeztek meg a rendszeres tuberkulinpróba eredményével, amióta azonban az eljárást tökéletesítették s nevezetesen a tuberkulin megválasztására kellő gondot fordítanak, azóta az eredmények kielégítőbben alakulnak, úgy hogy ma már az új módszer, mely *ophthalmo* vagy *szemreakció* neve alatt ismeretes a szakemberek előtt, helyet foglal a gümőkór körjelzési módszerei sorában.

Egy másik eljárás *Pirquet* bécsi orvostól származik, aki azt találta, hogy gümőkóros egyének bőrén, ha azt felületesen megkarcolta és a karcolásokba tuberkulin dörzsölt be, 8-10 óra múlva az illető helyen rosullát minden egyéb jele nélkül sajátos vörösség és bibircses kiütés fejlődött, míg egészséges egyénekben hasonló kezelésre ezek az elváltozások nem fejlődtek ki. Ezt a módszert is kipróbálták a szarvasmarhákön és az eredmények itt is eléggé biztatók voltak. A próba megejtésére olyan testrészt kell választani, melyen a bőr vékony és puha. Ha ilyen helyen a szőr leborotválása után a bőrt felületesen bemetszegetjük (skarifikáljuk), azután pedig a kissé vérző területbe tuberkulint dörzsölünk be, akkor az illető bőrterület a 24. óra körül megduzzad s főleg a felületen bemetszések széleiben apró csomócskák jelennek meg, később pedig a gyulladt bőrön varrak képződnek, végül pedig a háromréteg mint száraz hártya leválhatik. A reakció a 48. óra körül éri el a tetőfokát, további 2-3 nap múlva pedig az egész jelenség elmúlik. Ennél az el-

járásnál is az eredmények részben eltérők voltak aszerint, hogy azt miképpen hajtották végre s nevezetesen aszerint, hogy minő eredetű s minő töménységű tuberkulint használtak fel hozzá, egészen véve azonban már ma is jogos a vélemény, hogy a *kuti*- vagy *bőrreakció* szintén alkalmas módszernek fog bizonyulni a rejtett gümőkór felismerésére.

A bőrreakciót legutóbb *Mantoux* és *Moussu* akképpen módosították, hogy a tuberkulint nem a felsértett bőrbe dörzsölik, hanem a bőr rétegei közé vagyis a bőrbe (nem a bőr alá) fecskendezik, mire gümőkóros állatokon az illető bőrreszt sajátos módon megduzzad. A becséptetés helyétől a farkok felemelésekor a tövében megfeszülő két bőrréteg egyikét választják és ennek bőrébe pár csepp tuberkulint fecskendeznek. Pozitív reakció esetén a 24-48. óra között az illető redő rendszer tényleg 2-3 szorosára megvastagszik; különösen a beszűrés helye körül meggyoró, egészen mandulanagyságu duzzanat keletkezik, mely esetleg lefelé nagyobb távolságra is folytatódik, a harmadik naptól kezdve azonban lepad, miközben esetleg fölötté lapos varr képződik, mely azután 5-6 nap alatt szintén levalik. A másik redő eközben változatlan maradván, a kettő összehasonlítása, a köztük levő feltűnő különbség alapján, könnyűvé teszi a reakció elbírását. A most már nagyobb számú állatokon megejtett kísérletek szerint az *intradermális reakció* eléggé pontosan jelzi a rejtett gümőkórt és egyebek között *Vallée*, alföldi tanár is, kielégítőnek találta a vele elért eredményeket.

Miként az itt elmondottakból kitetszik, az új módszerek szerint való tuberkulinpróbák azon az újabb tapasztalatok alapulnak, hogy gümőkóros emberek és állatok bőre és nyálkahártyái rendkívül érzékenyek a tuberkulin iránt. A fertőzött egyénekben a szövetek mindenek szerint be vannak ivódva a gümöbaczillusok mérgező anyagcseretermékeivel, melyek ha a mestersegesen előállított tuberkulinnal érintkezésbe jutnak, vele együtt mulékony gyulladási állapotot idéznek elő, épp úgy, amint a két termék, ha a vérkeringésben találkozik egymással, a test hőmérsékletének lázas emelkedését és általános rosszulét egyéb jelenségeit okozza. Amíg azonban a lázas állapot bekövetkezett csak lehetőleg sűrű időközökben megejtett hőméréssel lehet megállapítani s ezért a most szokásos tuberkulinpróba végrehajtása hosszú, gondos és folytonos megfigyelést tesz szükségessé, addig a bőrön vagy a nyálkahártyákon kifejlődő reakció bizonyos időpontokban való egyszerű megtekintéssel, tehát sokkal kényelmesebben állapítható meg. További jelentékeny előnye az új módszereknek abban van, hogy az állatokat nem kell hosszasan pihentetni, hogy a reakció kifejlődése közben a tej mennyisége nem apad meg s hogy lázas állatokat is alá lehet vetni ezeknek a próbáknak.

Korai dolog volna azonban már ma azt ajánlani, hogy az eddigi bevált módszer felrejtésével kizárólag az új eljárások valamelyikével végezzük a tuberkulinpróbákat. Tény ugyanis, hogy a különböző módszerek összehasonlításából az derült ki, hogy a legmegbízhatóbb eredm-

nyeket ezidőszerint még mindig a tuberkulin bőr alá fecskendezése utján való próba adja, amiben természetesen része lehet annak a körülménynek, hogy ez a módszer immár kö el két évtized óta van gyakorlatban s ehhez képest a reakció elbírásának irányára most már nagyon sok gyakorlati tapasztalat áll rendelkezésre, míg a külső reakciós próbák még új keletűek s ezért nincsenek még olyan szabatosan és részletesen kidolgozva.

A folytatódó kísérletezésnek lesz feladata megállapítani, hogy az új módszereket minő esetekben és minő terjedelemben lehetséges majd a gyakorlat céljaira értékesíteni, de annyit már most is mondhatni, hogy az új módszerek értékes szolgálatot tehetnek minden olyan esetben, amidőn az eddigi eljárás valamely okból nem hajtható végre, különösen pedig azokban a nem ritka esetekben, amidőn a tuberkulin bőr alá fecskendezése után nem fejlődik ki eléggé határozott és tájékoztató reakció. Amennyiben ugyanis a szokásos próbán kívül egyidejűleg még az új próbák egyikét vagy másikat is vesszük igénybe, akkor a két vagy három próba eredményének egybevetése alapján biztosabb alapot nyerünk a következtetések levonására.

H. F. dr.

JUHÁSZAT ÉS GYAPJUISME.

Rovatvezető: *Rodiczky Jenő dr.*

Hirneves hazai tenyésztéseink.

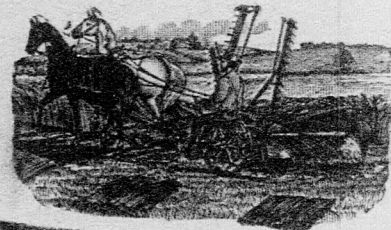
Hazai rambouillet tenyésztetek.

A rambouillet birkának története hazánkban Appel Károlynak 1814-ben az ürményi uradalomba behozott két tenyészkössal és a m.-óvári uradalom mosoni prediumában 1816-ban létesített rambouillet nyájjal kezdődik. De sok évtized folyt le, míg a közfigyelem igazán feléje fordult, még pedig sokkal később, mint ahogy azt Wallner Dániel dr. Ausztriában propagálni kezdte és 1858-tól 1865-ig kiállításainkon is bemutatta. Még a múlt század 70-es éveiben csak elvétve találkoztunk hazánkban rambouillet tenyésztetekkel, mert hiszen Skublics Gábor is az 1865-iki kiállításon még mint negretti tenyésztő szerepelt. Csak mikor a birka testnagyságának fokozását és egyáltalában a tömegtermelésre való áttérést hirdették a németek egyedül üdvözítő evangélium gyanánt, kezdtek budapesti tenyészkiállításainkon és állatvásárainkon is feltűnedezni Goedecke H. (Zuzella), Grove Armin (Netsche), Kaiser Hugó (Neukirchen) rambouillet tenyésztők és még számos más állítólagos rambouillet tenyésztetek nagybárára importőrjeink közvetítésével. Ezek a tenyésztetek, amint gombamódra létesültek Németországban, épp oly efemer létről tanuskodtak. Azt az egyet azonban elértek, hogy hosszalábú, keskenytörzsű, pamutos gyapjas származékaik nagyon diszkreditáltak nálunk a rambouillet tenyészirányt, mely ily módon a várt jövedelmezőséget nem mutatván, újabb meg újabb experimentációkra és végül számos u. n. rambouillet tenyészet megszüntetésére vezetett. Hogy mit lehet azonban kellő szakértelem és áldozatkészség mellett ezen irányban is elérni, erről tanuságot tesznek Bábolna

A hazai viszonyokra legalkalmasabb aratógépek:

JOHNSTON könnyű marokrakói és kéveköto-aratógépei.

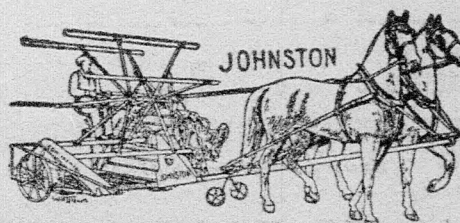
Dőlő gabonában is jó munkát végeznek. Egyszerű szerkezet, könnyű kezelés. Csekély vonóerőszükséglet és megbízható munkaképesség. Magyarországon több ezer Johnstons aratógép van használatban. Mielőtt aratógépet vásárol, okvetlen kérje be ajánlatainkat.

Vezérképviselő és főraktár:

Bächer Rudolf, Melichár Ferencz

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

és Kisbéren kívül több nevezetes törzs- és hazai nyájaink, melyek közül ez alkalommal két közismert nyájunk leírását adjuk.

A mindszentalgói hitb. uradalom rambouillet juhászata.

Pallavicini Sándor őgróf az ezen méltán neves juhászata a Csongrád megyében fekvő mindszentalgói hitbizományi uradalom gazdaságaiban van elhelyezve. Állománya 8000 darab, közte 2000 darab anya.

A tenyészet keletkezése és fejlődése. Az uradalomban még a múlt század elején alakult ismeretlen származású hazai fésűs jellegű juhászat. Egyidőben a Mágocsból vásárolt electoral-negretti kosokkal keresztezték, de már a múlt század 70-es éveiben visszatértek a fésűs-gyapjas tenyészirányhoz, mely végből Geist Gáspár csákói juhászatából vásároltak kosokat. 1883-ban és 1885-ben Goedecke zurellai rambouillet juhászatából vásároltak 10 drb kost és 100 drb anyabirkát, mely tiszta vérben tenyészített törzsből származó kosokkal lett az egész állomány rambouillet-irányban átkelesztve. 1898-ban és 1900-ban Mehl Károly poseni rambouillet-tenyészetéből szereztek be 8 drb kost és 20 drb anyát, 1904-ben pedig Heine Róbert narkai (Poroszország) francia véru

élősúlya 80—116 kg., az ürüké 60—70 kg., az anyáké 50—65 kg.

Gyapjuminőség, nyírósúly és értékesítés. Az országos m. kir. gyapjuminősítő intézet szerint ezen juhászat gyapjutermeke sima szövelek készítésére igen alkalmas, jó minőségű finom fésűs gyapju. A gyapjut zsirban nyírják és a nyírási átlag öreg kosok után 7.25 kg., ürük után 5 kg., nőtények után 4.5 kg. Generális átlag 4.6 kg., 35% rendementtel. A gyapjut évek hosszú sora óta az Első Magyar Gyapjamosó Bizományi Részvénytársaság veszi meg és 1908-ban helyben átvéve 176 K.-t fizetett 100 kilójáért.

Élőállattértékesítés. A szaporulati többlet részben mint tenyészállat, részben mint selejtezett értékesítetik. Tenyésztésre évenként 50—60 drb két éves tenyészkos adatik el 150—300 K. közti árban. A mustákat nyírás után azonnal eladják, piaci árban, 6 heti legeltetéssel.

A juhászat tenyészállatai és gyapjuja az 1902. évi pozsonyi kiállításon diszoklevéllel lett kintüntetve és azóta a budapesti tenyészállatvásárok állandó kiállítója, hol mindig az elsők között szerepel. 1908-ban a rambouillet-csoportban az első kos- és anyadíjat nyerte és a díjnyertes kost Schwarzenberg Károly hercege zaluzau-uradalma (Csehország) vásárolta meg.

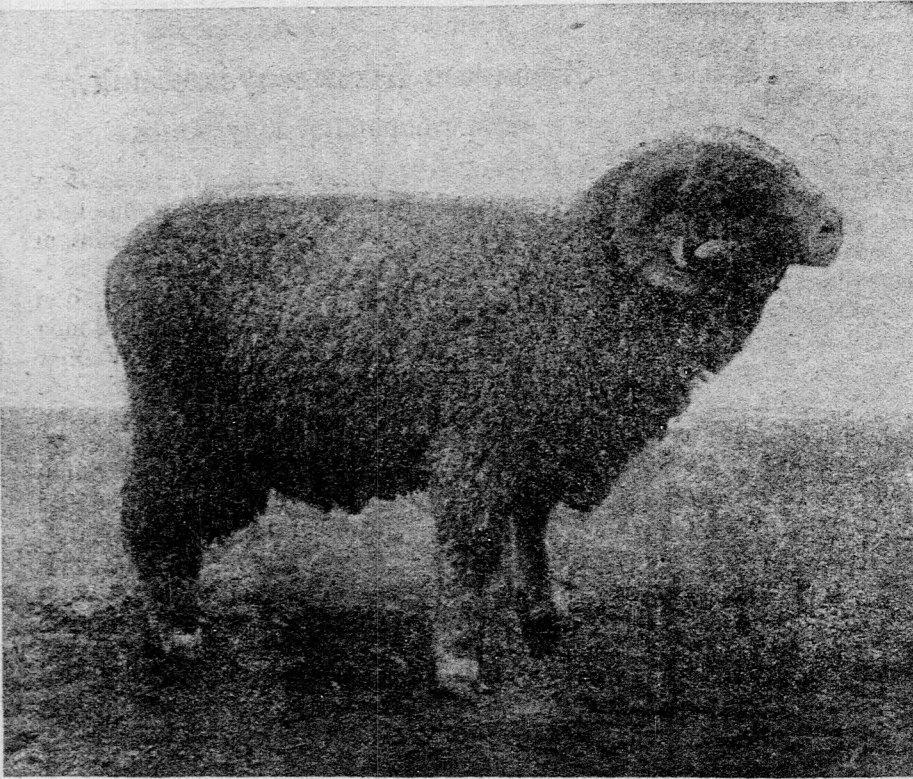
Az anyák évente egyszer, január hóban bányoztatnak. Bányozás 80%, ikerbány 7%. A bányákat 3 hónapos korukban választják le és szoptatás közben ad libitum esznek prima szénát, tengeri- és zabdarát. A juhállomány nyáron át legel, télen pedig szalmán kívül lóhere- és zabosbükönyszénát eszik. A felnőtt állatok élősúlya: kosoké 102 kg., anyáké 53 kg., ürüké 58 kg. 1908-ban. A növendékanyák két éves korukban, augusztus hóban pároztatnak.

A gyapju jellegre és minőségre prima fésűs. A gyapjuhozam zsirban nyírva a felnőtt kosok után 10.3 kg., a felnőtt anyák után pedig 6.7 kg. A gyapju 100 kilója Budapesten 150—160 koronaért adatik el 4% levonással.

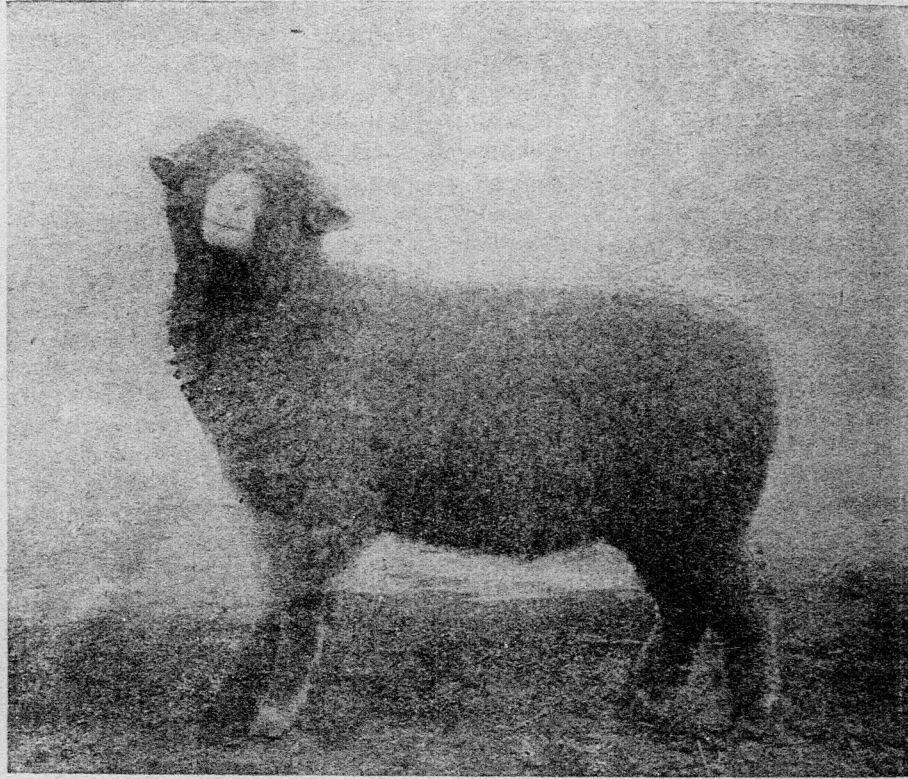
A szaporulatból évente 50—60 darab 1 éves kos adatik el 150 koronás átlagáron, a selejtje pedig legelőn javítva páronként 40 koronával értékesítetik.

Kiállításokon és tenyészállatvásárokon a juhászatot többszörösen első díjjal és diszoklevéllel tüntették ki.

Hazánk e kiváló és egyik legrégebb rambouillet juhászatának kiválóbb példányait a 105. és 106. ábrákon mutatjuk be.

103. ábra. 2 éves rambouillet kos Pallavicini Sándor őgróf mindszent-algyői juhászataiból. Az 1908. évi budapesti tenyészállatvásáron a rambouillet-csoport 1-ső kosdíjának nyertese.

104. ábra. Rambouillet jerke. Pallavicini Sándor őgróf mindszent-algyői juhászatából, az 1908. évi budapesti tenyészállatvásáron az 1-ső díj nyertese.

hires tenyészeteiből vérfelfrissítésre 4 drb kost. Miután tenyészkosokul már évtizedek óta csak a tiszta vérben tenyészített pepinér ivadékokat használják, ma már az egész nyáj rambouillet jellegűvé idomult át.

Tenyésztés és fölnevelés. Az anyabirkák évente egyszer, január hóban bányoznak. Az ellés 90%, ikerbány 8—10%, a bányaszaporulat tehát megközelíti a 100%-ot. A bányákat 4 hónapos korban választják le és leválasztásig 0.3 liter zabot és ad libitum esznek luczerna-szénát. Május 1-től novemberig az egész állomány legelőre jár, teletetés alatt pedig a növendékjószág 0.7 kiló, a felnőtt 1 kg. szénát és ad libitum eszik őszi és tavaszi szalmát. A növendékanyák 20 hónapos korukban, augusztus hóban kerülnek kos alá. A felnőtt kosok

A zalaszentmihályi rambouillet juhászat.

E hirneves tenyészlet tulajdonosai néhai Skublics Sándor örökösei és a család zalaszentmihályi birtokán van elhelyezve. A tiszta vérben tenyészített rambouillet juhászat állománya 600 darab.

A zalaszentmihályi nyáját néhai Skublics Gábor alapította, aki eleintén mint negretti tenyésztő szép sikereket ért, de a változó izlésnek hódolva, Kayser Károly Hugó német tenyésztőnek haubitz nyájából (Gilbert és Cugno francia tenyésztőktől származó) anyaggal alakította át nyáját rambouillet irányúvá. 1867-ben Porosz-Sziléziából (Deutsch Krawarn) vásárolt 10 darab rambouillet kost, fia Sándor pedig 1869-ben Zweibrodából, utóbb Bazelitzből szerzett be vérfelfrissítésre kosokat.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Linhart György.

Burgonyabetegségek leküzdése. — Egészséges magburgonya termesztése.

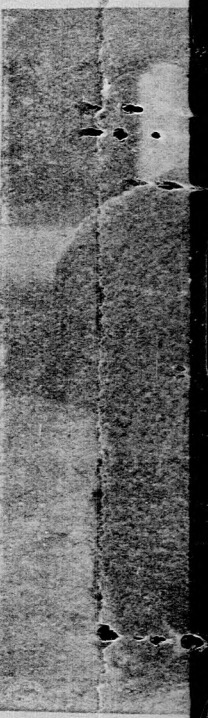
(L. Muillier István előadása a növénytermesztési szakosztály 1909. évi április hó 26-án tartott ülésén.)

I.

Szólanom kell még a magburgonya vetés alá való okszeri előkészítéséről is, mert ez tulajdonképpen az okszeri telettéssel szorosán összefüggő egyrészt, másrészt meg azért, mert aminő mértékben csökkenti az ellenálló képességét az okatlan kezelés, épp oly mértékben emelhető is az a ezeltudatos és okos kezeléssel, illetve előkészítéssel. Mert ha igaz az, hogy

Használja a **KRIEGNER-FÉLE REPARATOR-t**
RHEUMA, CSUZ, KOSZVÉNY, SZAGGATÁS, NYILALÁS, hasogatás, deréktájás, hátfájás és csontfájdalom stb. esetei ben.
Nagy arányban lett kifizetve a szor
Orvostanárak melegen ajánlják!
 Ne tévessze össze ezen készítményt homai silány sóborszesz készítményekkel. A Szt. Rókus kórházban eszközölt kísérletek alkalmával 136 eset közül 129 esetben teljes gyógyulást eredményezett.
 Kapható a **KRIEGNER-FÉLE NAGYAR KORONA BUDAPEST, VIII. kerület Kálvin-tér. 4.** Kis üveg 1 korona. Nagy üveg 2 korona. 10 korona értékű küldemény bérmentve.

minél érettebb éppen úgy igaz idő alatt jobbra alá való előtenyészidő me hogy figyelem tésénél ez eléggé ajánlat Magnak, ha közepesnél ol és teljesen b apróbb rends érett, és ell minék utána pihentetésben és temperált hozzuk napo hamarabb, a világos helyis bemutatatom lajba jutva meg. A burg tését ismételt éppen a Mez így elérhető és valóban ne burgonyater

105. ábra. 15 hón téséből. Az 1907.

egy kísérletbe Ugyanez alka amely eljárás szólanom kell. A burgonya illetve a betegs sel és csávázá kezdettm me évben lépett először na yo a burgonyán, növényen is. gonyát és par permetezem, 1892-től fogva dóan kezelme ben akkor, an nagyobb része

minél érettebb a burgonya, annál ellenállóbb, éppen úgy igaz az is, hogy hosszabb tenyészidő alatt jobban megérhet. A burgonya vetés alá való előkészítése tehát elsősorban, mint a tenyészidő meghosszabbítását célzó művelet kell hogy figyelembe jöjjön. A magburgonya természeténél ez egy igen fontos momentum, amit eléggé ajánlani alig lehet.

Magnak, ha nem is a legeslegnagyobb, de a közepesnél okvetlen jóval nagyobb, formás, ép és teljesen beérett burgonyát válasszunk. Az apróbb rendszerint kevésbé tökéletesen fejlett, érett, és ellenálló. A kiválókat gumókat, minél utána azt kellő utóérés és csendes pihentetésben részesítettük, vetés előtt felszedjük és temperált meleg, száraz, világos helyiségbe hozzuk napokkal, sőt hetekkel előbb. Minél hamarabb, annál jobb. A gumók e száraz és világos helyiségben rügyeiket, sőt amint ime bemutatatom, stóloikat is előkészítik s a talajba jutva, ezek feltűnő energiával indulnak meg. A burgonyagumók ilyenkor való előkészítését ismételtelen és részletesen leírtam. Legutóbb éppen a Mezőgazdák lapjában. Leírtam ott az így elérhető eredményt is, amely szinte feltűnő és valóban nagyon is megérdemli, hogy minden burgonyatermesztő gazda meggyőződjön egy-

a helyszínén. Előbbieket 2%-os meszes rézgaliczoldatba (bordói lébe) áztatom s ezek csak hosszabb szikkasztás után kerülnek vetés alá, míg az utóbbiakat vetés előtt kint a tábla mellett garmadába öntve permetezem le és rövid szikkasztás után nyomban vetés alá kerülnek.

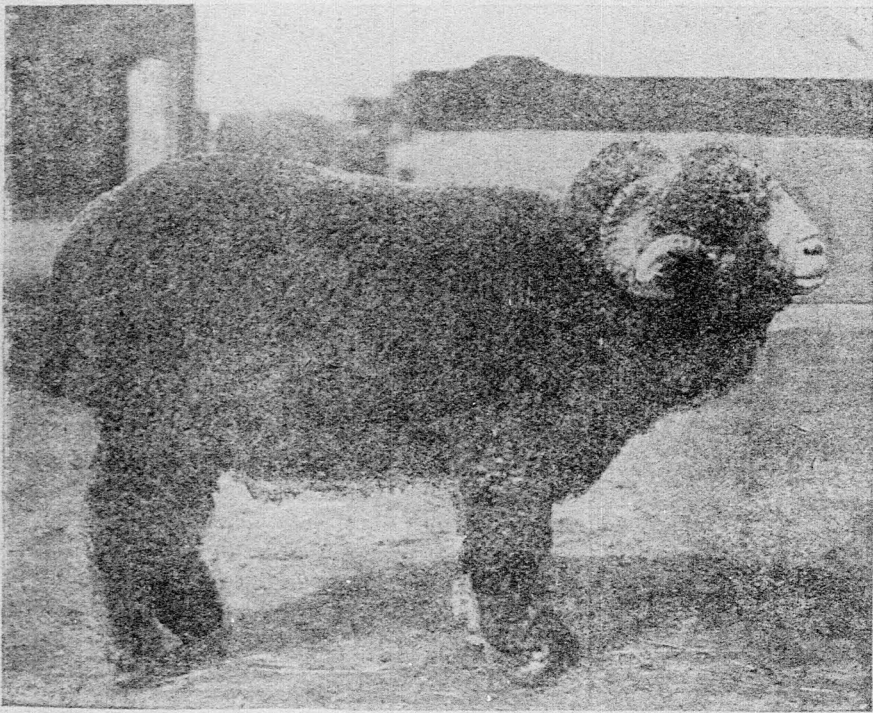
És hogy ezen eljárások: szikkasztás, elő-rügyeztetés, csávázás és permetezés, milyen sikeresek voltak, bizonyíthatom élő tanukkal 1891-től, a mai napig. Ezen kísérleteket mindenkor működésem terén 1896-ig Erdélyben Tordán, később Debreczenben, majd még később Kassán folytattam. Ott vette kezdetét a burgonyavész leküzdésére irányuló beható kísérletem is. Ezek pedig egyrészt a burgonya ellenállóképesége csökkenése okának kutatása volt, a másik azon szereknek felkutatása, amelyek a burgonyavészt előidéző fonálgombák leküzdését engedik remélni.

A betegségeket, illetve vést előidéző gombák irtására, megsemmisítésére eddig különösen két szert említhetek és pedig az egyiket, mint teljesen kipróbált és egy kevésbé kipróbált, sőt kevésbé ismertet. Az összes eddig kísérletre használt maró anyagok közül a rézgalicz bordói lé módjára készített oldata az, amely mint kipróbált és határozottan hatásos szer-

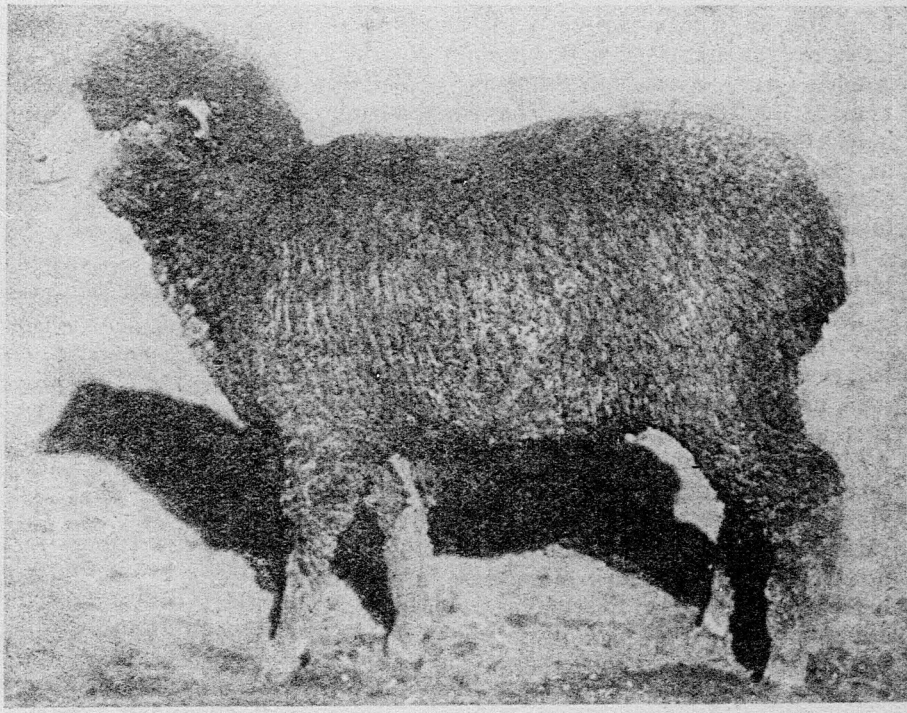
lakmuspapirossal ellenőrzött legyen, maga a galicz friss, szines, a mész frissen ottott legyen.

A másik, az eddig kevésbé ismert szer a konyhasó. Ezzel is évek óta kísérleteztem, amint azt a „Mezőgazdák”-ban a múlt év nyarán szintén ismerttettem. A konyhasó a galiczhoz mint permetező anyagnak bizonyos tekintetben mögötte áll. A burgonya zöld részei, hajtásai permetezésére csakugyan nem való. Ellenben a gumók fűrészte, csávázása stb.-re kiválóan alkalmas, sőt ime, amint azt bemutatatom, a galiczhoz határozottan fölötte áll.

Zöld részek permetezésére a só azért nem használható általánosan, mert a leveleket leperzseli; áthatván az ő rendkívül nagy tapadóképeségével annak felhámján. Bátorsággal ezek szerint csak a viaszos bevonatu levelű növényeknél, pl. a káposztánál használható és itt valóban feltűnő sikerrel. Ellenben a gumók kezelésére, nevezetesen éppen a burgonyagumó csávázásánál, ezen tapadó, beható tulajdonsága teszi felette értékesé, mert ime, amint látható, áthatol a burgonya héján, érinti a gyű üsödött részt, már pedig ezen érintkezést alighanem meg fogják érezni a gyűrűs betegséget előidéző mikroorganizmusok. Érdekes különben látni a galicz és só oldatban áztatott gumók

105. ábra. 15 hónapos rambouillet kos a Skublics örökösök zalaszentmihályi tenyésztéséből. Az 1907. évi budapesti tenyészallatvásáron a rambouillet csoport I-ső kosdíjának nyertese.

106. ábra. Rambouillet anya a Skublics örökösök zalaszentmihályi tenyésztéséből.

egy kísérletben annak valóban, kiváló voltáról. Ugyanez alkalommal történhetik a csávázás, amely eljárásról ezek után még bővebben is szólnom kell.

A burgonyák csávázását és permetezését, illetve a betegséget előidéző gombák permetezésével és csávázással való irtását talán éppen én kezdettem meg legelőször hazánkban. 1891. évben lépett fel a burgonya peronosporája először nagyobb mértékben és pedig nemcsak a burgonyán, hanem a vele rokon paradicsom-növényen is. Ettől az időtől fogva én a burgonyát és paradicsomot éppen oly rendszeresen permetezem, mint a szőlőt. A következő év, 1892-től fogva pedig a magburgonyát is állandóan kezelem, illetve csávázom és pedig részben akkor, amidőn előcsiráztatásra felszedem, nagyobb részét pedig éppen a vetés előtt ott

sajánlható. Az oldatot csávázás vagy gumó-fűrészteshez 2%-ra készítjük, ellenben a zöld részek permetezéséhez 1%-os, legfeljebb 1 1/2%-os. A hatás mindkét esetben szembeszökő. A galiczban fűrészte vagy leöntött, meglocsoló gumók mintha csak nyűgtől szabadultak volna, oly erővel vigan, üdén bujnak elő és szinte feleslegessé teszik a permetezést. A fűrésztes-sel kombinált permetezés pedig, ha azt idején és módjával tessük, okvetlen megmenti a leveleket az időelötti elpusztulástól, ami hogy mielő jelentőségű a burgonya fejlődésére, már az eddig elmondottak után is nagyon tudvaló.

Permetezni rendszerint kétszer szoktam és pedig először mindjárt, amint a hajtás előbujt és az első kapálást megkapta, a másodikat 4 hétre utána, a második kapálás idején. A galiczoldat elkészítése mindenkor gondos és

közötti különbséget is, ime a sóoldatban csávázott üdebb, jobban konzervált, hajtásai erősebbek mint a galiczban áztatotté, habár az is igen jól elállt és hajtásai szintén szebb fejlődést mutatnak mint pl. azok, amelyek áztatva egyáltalán nem voltak.

En e két szert kombinálva ajánlom és pedig: csávázásra a sót, permetezésre a galiczot.

Idei kísérleteim részben ezek, részben pedig a fuzáriumgombák állományának olyaténképpen való kevesbitésére, gyérítésére irányulók lesznek, hogy a sót mint talajtisztítót hintem a vetés elé. Mert ha igaz az, amit egyébként az ezirányú kutatások bebizonyítottak, hogy a fuzáriumgombák a talajban, a szerves testek bomlása következtében mindenütt fejlődnek és szaporodnak, jelen vannak, akkor igaznak kell lenni annak is, hogy azoknak irtása keletkezésük és

WEISER J. C.
GAZDASÁGI GEPGYÁR, VAS-
ES FEMONTÓDE, MALOMÉPÍTÉSZET.
NAGYKANIZSAN.

„Hollingsworth” szénagyűjtők ::
27 és 36 foggal
D7M D8M D10M R14M ZFK ZF09
52.- 46.- 59.- 90.- 90.- 108.-

Egyetemes aczélekek
Ekeszerelvények és ekealkatrészek. Vetőgépek.
Elsőrangú hazai gyártmány. Tessék árjegyzéket kérni.

szaporodási helyükön a talajban lesz a leg-sikeresebben keresztülvihető. Erre a célra a konyhasónál az ő tökéletes eloszló, átható illetve tapadó és minden baktériumot megsemmisítő képességénél fogva alkalmasabb szert alig lelünk.

Már most abból a feltevésből indulok ki, hogyha a baktériumok a talajban a szerves testek bomlása következtében állnak elő, akkor a baktérium annál több, minél több a talajban a szerves anyag. Vagyis minél trágyásabb a talaj, annál több a mikroorganizmus benne és így minél közelebb esik a trágyához a burgonya, annál inkább ki van téve az élősködők kártételének. Ha ezt is tudjuk, akkor már most csak egy kérdésre kell még feleletet kapnunk és pedig arra, hogy vajjon minden talajban egyformán tenyésznek-e a fuzáriumok, illetve baktériumok? Mert ha erre is megtudunk felelni, akkor a védekezésnek a talaj megválasztása, a talaj minősége, kiváltképpen pedig a talaj művelése, vetés alá való előkészítésének kérdésében nyerünk ismét egy igen nevezetes prespektívát.

A gombák, különösen a fuzáriumgombák, a hűvösebb és nedvesebb, kiváltképpen pedig a mivelt, kötöttebb és eszerint rögzösebb és üregebb talajban lépnek fel nagyobb mértékben. Tehát pl. nem a jól záródó, illetve tömörülő homokon, vagy más porhanyó rögtelen talajon. És ez nagyon természetes is, hiszen a fuzáriumgombák nem a verőfény, hanem a sötétség, nem a szellős, légjáratos, hanem a zártabb helyek növényei s így misem természetesebb, mint az, hogy a rögös talaj üregei a legkedvezőbb tenyészhelyei azoknak, sőt a frissen trágyázott talaj valószínűleg mesterséges melegágya ezeknek a minden növények veszedelmét okozó baktériumoknak.

Ez ennek a kérdésnek a nyitja, amelyre reál-találva, most már könnyen megjeljük az ez irányba teendőket is. Mert ugye az nem lehet más, mint egyrészt az ezen baktériumokra ható szerek alkalmazása, a grérités és másfelől meg a talajnak olyanténképpen való megművelése, hogy a baktériumok fejlődésére az minél kedvezőtlenebb legyen. Ime Campbell talajművelési szisztemájának egyik újabb megbecsülhetetlen értéke, a talaj üregeinek eltüntetése, a növényi betegségeket előidéző baktériumok leküzdésének szempontjából értékelve. Egy mondatban ezt úgy fejezhetnénk ki, hogy ahány rög, annyi elvesztett tenyészterület és ahány üreg, annyi szaporító telepe, melegágya a növényi ellenségeknek.

Bebizonyítottam, hogy a talaj előkészítésétől a vetés, szedés és eltelelésig hány esetben vétünk a burgonya ellenálló képessége ellen és ugyanekkor reámutattam azon módokra is, amelyek szerint a burgonya életfeltételét, ellenálló képességét fenntarthatjuk és ha az eddig elmondottak csak részben is hiteltre, az ajánlottak követőkre lelnek, nem végeztem felesleges munkát, mert a burgonya meg lesz mentve.

Nagyon természetes, hogyha ezek után azt a kérdést tennők már most fel, hogy a mi egy-ajunk alatt megadhatjuk-e a burgonyának mind-azt, amit a hely, talaj, talaj- és növényművelés, eltartás és magburgonya előkészítése iránt tá-

maszt, a felelet nem lehet más, mint az, hogy a nagyban való természetnél nem, ellenben kisebb területeken igen és ez a lehetőség egy igen nevezetes momentum ebben a kérdésben, amit ezennel meg is rögzítünk.

A nagyban való természet módja, tekintettel a jelenlegi felhasználási célokat, tényezőket és azok értékét, jövedelmező csakis a mostani művelés mellett lehet, dacára, hogy ez a mód kegyetlen, a burgonyatermesztésnek meg nem felelő. De bár a jelenlegi módon változtatni nehéz, azért még sem lehetetlen. Mihelyest a természet azt fogja tapasztalni, hogy a módosítás a hozam és a haszon emelkedésére vezetett, úgy bizonyára szívesen tenni is fog valamit azok elérésére még a tömeg-termesztésnél is. Különösen pedig tenni fog akkor, ha önmaga is meggyőződik arról, hogy a burgonyavész leküzdésére, ennek a kincsért érő gazdasági növényünk megmentésére, az itt felsoroltakon kívül egyszerűbb és közelebb eső mód nincs.

A burgonyavész leküzdésére irányuló különböző módok, valamint annak idején a filloxera irtására irányuló is oda vezetnek, hogy eddigi burgonyatermesztési módjainkat megváltoztassuk azaz, hogy határozottabb formát adjunk neki.

Ez a forma, illetve természetű mód pedig nem lehet más, mint az, hogy külön kell természetni a feldolgozás és fogyasztásra szántakat és ismét külön a vetőmagumót. Mert hogy egy-egy gazda száz holdakra menő burgonyatermesztéshez a vetőmagumót pihentetés, előcsiráztatás, csávázással készítse elő, most még épp oly kivihetetlen, mint a kézzel való vetés, kapálás, töltögetés és szedés, válogatás, eltartás stb.

Ellenben nem kivihetetlen az évről évre szükséges vetőmagmennyiséget külön a legalkalmasabb, legkedvezőbb helyen a lehető leggondosabb műveléssel természetni. És ha ezt évről évre következetesen megteszszük, akkor a burgonya veszedelmét nemcsak leküzdni, de ellenálló képességével növekedő előnyös tulajdonságait is sikerül fokozni, ami viszont a nagyobb és értékesebb terméseket fogja maga után vonni.

Hogy pedig ez az idő minél előbb elkövetkezzen, minden erőnkkel oda kell hatni, hogy nemzeti kincsünket, a burgonyát a végpusztulástól megmentendő, a gazdálkodó nagyközönség figyelmébe a vész terjedésére és annak ime itt elmondott kézenfekvő leküzdhetési módjaira felhívassék és felhívassék a kormány is, hogy ebben a törekvésében az OMGE-t minden rendelkezésre álló eszközzel támogassa.

Miért is a következő határozati javaslatot vagyok bátor benyújtani:

Mondja ki a szakosztály, hogy tekintettel a burgonyavész rohamos terjedésére, amelynek gátat vetni csakis a földművelő nagyközönség kioktatásával (a vész keletkezése, miben állása és az ellene teendő ismertetésével) érhető el nagyrészt, szükségét látja egy ily irányú népies füzetnek megírását és a vármegyei gazdasági egyesületek segítségével való minél szélesebb körben való terjesztését.

Mondja ki a szakosztály, hogy addig is, míg a füzet elkészül és azután is annak kiadásával párhuzamosan, az ország minden részében előadásokat, tanításokat tart és erre a szakosztály egy permanenciában álló ideiglenes intéző- és végrehajtó-bizottságot szervez. Határozza el a szakosztály, hogy tekintettel a teendők sürgősségére, mielőbb előterjesztést tesz az igazgató-választmányának az iránt, hogy az előbb elmondottak megvalósítása végett haladéktalanul lépéseket tegyen a földművelésügyi kormányzattal:

1. a szükséges szaköröknek a bizottságba való kirendelése, a „Burgonyavész leküzdése” című füzet megszerkesztése és az ezekkel járó költségek finanszírozása végett;

2. a kísérleteknek a felvetett eszmék szerint való végrehajtásának minél szélesebb alapon és minél nagyobb körben teret adni, illetve elrendelni és végül

3. hogy a már egyébként is tervbe vett magnemesítő és tenyésztő teleppel kapcsolatosan vagy akár külön egy, esetleg több burgonyanemesítő és tenyésztő, illetve egészséges magburgonyatermesztő telepet létesítsen.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

A belga óriás nyul.

A belga óriás házinyul, melyet a 107. sz. ábrán sikerült rajzban mutatunk be, hazája Flandria és innen származott el jórészt Németország déli tartományain át hozzánk is, ahol már számos kedvelője van. A belga óriás nyul elsősorban hatalmas testalkatával és nagy súlyával tűnik fel, amennyiben a 8¹/₂ kg. súlyt is eléri; átlagos sulya 5—6¹/₂ kg. szokott lenni. E nagy sulyhoz viszonyítva nagy is a testalkata, vastosak a csontjai, a test hosszú, a mell széles és a vállak erősek. Jellemző a belga óriásra a fülek állása, amelyek néha 18 cm. hosszúak és római V módjára helyezkednek a koponyára, vagyis felül szétállanak, alul meg szorosan egymás mellé illeszkednek. Rendesen a koponyára többé-kévesebb merőleges helyzetben tartja a belga óriás a füleit s csak néha fekteti a hátára; oly egyedek azonban, amelyek egyik fülüket lógatják avagy amelyeknél a fülhegyek behajlanak, kevésbé értékesek sportszempontról. Mint különösen jellemző tulajdonságot, a fülek fekete szegélyezettségét kell felemlítenünk. Nagy figyelmet kell a hát helyes alakulására fordítani, amelynek hosszant elnyúló szép ívonalat kell mutatnia. Habár a házinyulak tenyésztésénél a főszempont mindig a gazdasági érték legyen, ne mulasztjuk azonban el a fajtajelleget is tanulmányozni, mert az ennek megfelelően ki-tenyésztett állatokkal kiállításokon díjakat nyerhet a tenyésztő és mint tenyészanyagot drága pénzben eladhatja. Evégből a házinyulnak a farka is figyelembe jön, vagyis a házinyulnak merőleges elhelyezésben kell a farkát viselnie. Ha ferdén viseli, ezt nagy hibának tekintik a sport-tenyésztők.

A belga óriást ma már több változatban tenyészítik. Eredeti színe a szürke, vagyis világoszürke, sötétszürke és ahogy a németek elneve-

ték, azzé szürke vastag hiba, ha fehér jelek a szürke színű szintén az is, át, az első két Ujjában, mint ismerjük és a színfeleséget a vélsbb érdeket még meg, hogy egészséges és sima és sűrű, tiszták.

Gazdasági helyen áll, elő mert gyorsan úgy vélekedne termelés céljára, mert nek, mint az húst termelni-keletkezés mindaz veszett munka, fajának sem vet, azonban alom sem. A fiókákat.

A belga óriás nyul elsősorban ren belga óriás kö- elegendő mag- a tetődeszkáho is kell gondos beáll az ivar- kedés. Az óriás ürülékét a fió egyébként szel- huzatos. A ne állapothban, va- be a tenyészet Kővér állatok- mert ezek gye- dot kell a teny- színe fordítan- feketék, világo- aezélszürkét sz- vagy szürkét v- ivadékok a 8-1- jak igazí szinű- szint hoznak le- vedlés után is- történik, hogy- czébe. Különb- nem fog jól pá- vemhes s ez a- és zabbal. Két- t. i. kü ön rekes- amelyet az any- názni. A fiókák- idő alatt jó ha- kevés évekű n- fedeztetünk, ü- összeessen s fi- nyul, minden t- gen fiókákat. I- más benyomást- amelyekben az-

WOHANKA FÉLE
NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK
és LOKOMOBILON.
NEM TÜZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!
LEGOLCSÓBB ÜZEM!
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK
WOHANKA ÉS TÁRSA.
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!
 HELLER MOR X.

ték, aczélszürke. Mind a három színváltozatnál vastag hiba, ha a lábakon, az orron, a fejen fehér jelek mutatkoznak s minthogy az aczélszürke színűeknél ez gyakran előfordul, ugyancsak az is, hogy könnyen a feketébe megy át, az első két színfeleségnek kell előnyt adnunk. Újabbban, mint már emittettük, más színeket is ismerünk és pedig fehér, fekete, kék és sárga színfeleséget. Ezek azonban ez alkalommal kevésbé érdekelnek minket s csak azt emlíjük még meg, hogy a belga óriás nyul akkor teszi egészséges és szép állapot benyomását, ha a szőrsima és sűrű, továbbá ha a szemek nagyok és tiszták.

Gazdasági szempontból a belga óriás első helyen áll, először, mert nagytestű, másodsorban mert gyorsan fejlődik. A hazinyulenyésztők úgy vélekednek, hogy a parlagi fajtaikat husztermelés céljából nem érdemes begákkal keresztezni, mert az ivadékok csak kisebbek lesznek, mint az eredeti belgák s így kevesebb húst termelnek. Erről lehet vitatkozni, a kísérletezés mindazonáltal nem volna tán kárba vesztett munka. Termékenység tekintetében egy fajtaik sem marad mögötte s átlag 6 fióát vet, azonban nem ritka a 12 darabból álló alom sem. Az anyák igen jól gondozzák a fiókákat.

A belga óriás meglehetősen igényes állat. Elsősorban rendes ólat kell neki berendezni s egy belga óriás körülbelül 90 cm² öltérületet igényel elegendő magassággal, hogy a fülék ne érjenek a tetődeszkához, ezenkívül több külön rekeszről is kell gondoskodni, mert 3 hónapos korukban beáll az ivarérettség s ezzel kezdődik a verekedés. Az ólat tisztán kell tartani, mert az ürüléktől a fiókák lábait felsebesednek. Az ólat egyébként szellős, világos legyen, de ne léghuzatos. A nőstény nyul teljesen kifejlett állapotban, vagyis 12 hónapos korában állítható be a tenyésztésbe, de a bak idősebb legyen. Kővér állatokat ne használjunk tenyésztésre, mert ezek gyengén fogamzanak. Különös gondot kell a tenyészállatok ösztérelátására a színre fordítani. Két aczélszürke állat ivadékaikat feketék, világos szürkéké sárgák lesznek, ezért aczélszürkét szürkével vagy világos szürkével, vagy szürkét világos szürkével párosítsunk. Az ivadékok a 8-ik héten átvedlenek s megkapják igazi színüket. Az aczélszürkek néha tarka színt hoznak létre (szürke és aczélszürke), amely vedlés után is megmarad. A párosztatás akként történik, hogy a nőstényt viszzük a bak ketreczébe, különben utóbbi a szokatlan hely miatt nem fog jól pároszni. A nőstény 30-33 napig vemhes s ez alatt igen jól kell tartani pl. tejjel és zabbal. Két hét múlva elkészítjük a fiaztatót, t. i. külön rekesztünk egy kis helyet a ketreczben, amelyet az anyanyul szépen ki fog magának párnázni. A fiókák átlag 8 hétig szopnak s ez alatt az idő alatt jó ha dajkáról gondoskodunk. Vagyis kevés értékű nyulanyát 1 nappal hamarabb befedeztetünk, úgy hogy az ellési idő körülbelül összeessen s fiókáit megöljük. Ha jó anya nyul, minden további nélkül elfogadja az idegen fiókákat. Ilyként kezelt tenyésztetek egész más benyomást tesznek a szemlélőre, mint azok, amelyekben az anyák túl vannak terhelve so-

pós fiókákkal. Minden tenyésztőnek meg kellene elégednie 3 alommal. Az elválasztás után 8-14 napig pihenni hagyjuk az anyát s azután újból befedeztethetjük. Az elválasztott fiókákat meg egyszer kétszer az anyához adjuk, hogy az átmenet rájuk meg az anyára nézve tulhirtelen ne legyen s ezentul jól tartjuk, amiben a sovány tej igen jó szolgálatot tesz. 3 hónap múlva szétosztjuk a szaporulatot ivar szerint s a gyenge állatokat elkülönítjük vágási czelokra. A bakokat külön ketreczekbe zárjuk, úgy hogy nőstényt se ne lássanak, se ne szagolhassanak. Fedeztetésre legfeljebb 12 hónapos korban használjuk s akkor is csak mérsékelten. Ezen főbb irányelvek szerint járva el, igen értékes belga óriásnyulenyésztetet létesíthetünk.

Winkler János.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Mohával kirakott és ezementezett kutak. 358. kérdés. Futóhomokon mohával kirakott téglakutban nem teszi-e a moha idővel büzhödtté a vizet, nem-e jobb ezementel kirakni a téglaközeit és ha ezementel van kirakva és kivakolva a kut, nem-e csökken ezáltal lényegesen a víz-mennyiség, minthogy a kutban az oldalecskek ezáltal el vannak a beömléstől zárva? T. I.

Felelet a 358. sz. kérdésre. Homokban épült kutaknál nemcsak nem szükséges, de ha ározottan káros közegszéregügyi tekintetéből akár mohával, akár üres hézagokkal, például száraz falazattal építeni a kutakat. Egvedül csak az a helyes, ha a kutba csak a fenekebe juthat be a víz, mert különben a felszíni vizek is beszívá-

lehet benne vájni. De semmiesetre sem ajánlatosak a szárazon vagy mohával kirakott kutak. Rovatvezető.

Forráskisajátítás ivóvízszállításra. 359. kérdés. Egyik birtokunkkal szomszédos, nagy ivóvízhiányban szenvedő vagyonos község a birtokunkon levő erős forrást foglaltatni és a vizet vasvezetékben a községbe vezetni kívánja. Kerek tehát utbaigazítást, vajjon egyrészt a községnek joga van-e ezen forrást kisajátítani, ha igen, mely törvény alapján, másrészt a forrás által szolgáltatott másodpercenkénti minden köbméter után mely évi haszonbér, illetve egyszersmindenkorra mely eladási ár volna jogosan követelhető? S. P.

Felelet a 359. sz. kérdésre. A vízjogi törvény (1885: XXIII. t. cz.) 12. § a értelmében: „Ott, hol a vízben tartós szükség mutatkozik és azon másképpen segíteni nem lehetne, a hatóság a szabad rendelkezési jogot (a víz fölött) is korlátozhatja és a víznek ivásra, itatásra, házi czelokra fordítását az illető tulajdonos teljes kártalanítása és a vízjogi törvény 161. és következő szakaszaiban megállapított eljárás mellett az érdekelteknek megengedheti.”

A másik kérdést illetőleg, hogy a vízért mennyi haszonbér vagy eladási ár követelhető, már nehezebb válaszolni, mert a jelen esetben a kisajátításhoz hasonló kártalanításról van szó, melyet végelemben a bíróság dönt el, ha az érdeket felek egymás között megegyezni nem tudnak. A víz ára függ nagyrészt attól is, hogy mely költséggel vezethető az be a községbe és ott mely tömegű fogyasztásra van szükség és mennyi munkát és fáradságot kímélnek meg, ha a vizet csövön kapják a közutakhoz és

107. ábra. Belga óriás nyul.

rognak a kutba és annak vizét teljesen beszennyezhetik rövid idő alatt.

Tehát legjobbak a ezementbe rakott vagy ezementgyűrűkből épített kutak; ha a kut feneke agyagrétegre jutna, úgy hogy a víz nem szivárogthaték be a kutba, akkor alul pár nyílást

nem kell ezért távol utat megtenni. Budapesten egy köbméter, azaz 10 hektoliter vizért 20 fillért számítanak; itt a vízbeszerzés, emelés stb. azonban igen költséges. Rovatvezető.

A LEGJOBB MAGVAK MAUTHNER ÖDÖN

CS. ÉS KIR. UDVARI MAGNAGYKERESKEDESBEN KAPHATÓK

VII. ROTTENBILLER-U 33. BUDAPEST. IV. KOSSUTH-LAJOS-U 4.
ARJEGYZÉK KIVANATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE KÜLDETIK MEG

Czukorrépaárak és fogatos répamivelés.

(Alábbi közleményt Kaliforniában élő honfitársunktól vettük.)

Emelkednek a cukorrépaárak; a gyárosok kénytelenek megadni a gazdáknak a régóta várt és méltán igényelt áremelést, ami 25-30, sőt helyenként 50%-ot tesz.

Ezt olvastuk a „Köztelek” 18. és 20. számaiban. Szinte megdöbbentő számok. 30% árdifferencia egy napi 1000 tonna répát földolgozó gyárnál az eddigi 1-80 koronás mázsánkénti répaár mellett, napi 5400 korona különbséget és 110 napi gyártási kampányt számítva, kereken évi 600,000 korona különbséget jelent a gyárnak. Ez 6 millió korona befektetés után évi 10%-nak felel meg.

Nagy különbség. Ahol ilyen különbségek lehetségesek, ott az elsőrendű fontosságú termelési ágnak biztosabb, nyugodtabb alapokra fektetése körül sok tennivaló vár gazdákat és gyárosokat egyetértő, vállvetett munkájára. Mert a legdicsőségesebb háborúnál többet ér a tisztességes béke és ha a „Köztelek” első közleménye önértzetesen megcsillagoltja a termelő gazdákat erős fegyvereit, a második igen helyesen rámutat a békének, természet és gyáros egyetértő működésének szükségességére.

Azonban „Bussiness is bussiness!” Egyetértés, együttműködés természet és gyáros közt állandó és erős csak akkor lesz, ha az érdekek közösségén, az ellentétek lehető kiküszöbölésén alapszik. Ennek ha nem egyedüli, de legbiztosabb kipróbált módja: a cukorrépa árának a répa cukortartalma szerint való megállapítása.

Ha répatermesztő gazdaközönségünk most a küzdelemre erősnek érzi magát: küzdje ki a répa cukortartalma szerint való átadását; ennek logikus következménye a gazda szabadabb rendelkezése a répa miveltési módja, különösen a sortávolság megállapítása tekintetében. Ez pedig kulcsa hazánkban a fogatos miveltés terjedésének és ezzel a répatermesztés föllendülésének.

Ez a lépés szabadítaná meg az erőteljes magyar répatermesztést a gyárosok által évek előtt reá adott, de már reá nem illő, rég kinőtt gyermekruhák nyugtatóit! Bennünket nem egy veszedelmes lejtő: a répatermő terület csökkentése felé vezetne, hanem ellenkezőleg képezzé tenné a gazdát a fogatos répamiveltés kiterjedtebb alkalmazására, ezzel biztosabb természetesen, minnek végeredménye a répatermő terület növekedése kell hogy legyen.

A gyárosnak cukorra van szüksége; mi gazdák répát adunk el neki; a gyáros óvatos bizalmatlansággal tekint természetű répaárunk várható cukortartalma elé, a rizikó az övé, tehát csak oly árat ad, amely őt a veszteség ellen biztosítja az esetre, ha alacsony cukortartalmu répa terem. A mi érdekünk a kvantum, a mennyiség, a több mázsá répa! Örök ellentét, örök surlódások forrása ez, ami rögtön elapad és minimumra esökken, ha a gazda nem répát, hanem cukrot termel, nem répát, hanem répájában a cukrot adja el.

Tapasztalás által beigazolt tény ez. Krolpp Hugó ismertette ezen rendszert, elterjedtségét, hatását a német répatermesztésre s ezen közleményből is gazdaközönségünk általánosan ismeri azt. Hazánkban életbeléptetésének aka-

dályait nem ismerem; de meggyőződés, hogy jó hatása a mi különleges viszonyaink között még nagyobb, szinte korszakos lenne.

Ma a gyáros módokat keres, hogy a gazdát magasabb cukortartalmu répa termesztésére szorítsa; ezekből csak egyet kívánok fölemlíteni: a répaárak szűk tenyésztésű területen 35 cm. sortávolság mellett 18-22 cm. növénytávolságban való termesztését, támaszkodva azon kísérletileg megállapított tényre, hogy a szűk tenyésztésű területen nőtt répa cukorban gazdagabb. Ezen elméleti tételhez is fér szó a gyakorlat szempontjából, mint később látni fogjuk, de fogadjuk el, hogy 40-45 cm. sortávolság mellett cukorban bizonyos fokig szegényebb répa terem, mint 35 cm. sortávolság mellett. Ez a minusz-különbség a gyáros vesztesége ma és addig, míg a répát csak súly szerint adják át, de tisztán a gazda rizikójává válik, míhelyt a répaátadás cukortartalom szerint történik, minthogy a cukorban szegényebb répáért a gyáros kevesebbet fog fizetni. Csak hársuk ezt a rizikót a gazdára. A gazda, a répatermesztésben már tapasztalt, számító, haladni, répát természetesen és répatermesztését kiterjeszteni törekvő gazda fogja tudni mérlegelni ezt a rizikót és viszonyához képest fog dönteni szélesebb vagy szűkebb sortávolság mellett, fogatos vagy kézi miveltés mellett.

Hazánk igen nagy részében 35 cm. sortávolság mellett majdnem, vagy tényleg lehetetlen a répa fogatos miveltése; talajunk, kímánk, vonóerőnk, munkásunk sajátossága, még gyomnövényeink természetű is szinte leküzdhetetlen nehézségekké halmozódik e szűk téren, erről velem azt hiszem tanúságot tehet számos gyakorlati gazda, dolgozott legyen bármely rendszerű fogatos répamiveltő eszközzel! De mindjárt más képet nyer és ha nem is könnyűvé, de leküzdhetővé válik e sok akadály, ha egy kicsit tágasabb tere oszolhat széjjel. Hogy mit jelenthet a répa fogatos miveltése a mai munkáviszonyok között, azt minden gondolkodó magyar gazda tudja; elsősorban nem a kézi munkás létszám-csökkenését, hanem a répa minden munkájának idejében való teljesítését s ezáltal minőségileg és mennyiségileg jobb termés elérését teszi az lehetővé. Ez pedig közös érdek.

Amerika egész cukorrépatermesztése fogatos miveltésre van alapítva és ez a miveltés olyan fokozatban áll, — amennyiben eddig láthattam — ami nem áll hátrább a mi répamiveltésünk átlagánál. Bámulva látja itt Kaliforniában az ember, hogy milyen könnyen beszél a kis 300-350 kat. holdas farmer 50-100 kat. hold répa munkájáról s mily szépen el is végzi egymaga egy-két boy és időnként 5-6 japán munkás segítségével; pedig itt is van nehézség, gaz, roszkor jött eső, kerges, cseresep föld, de megfelelő eszközzel, kellő módon alkalmazva, sikerül leküzdeni. Répájukat mind széles, körülbelül 45 cm. sortávolságban miveltik. Rájuk nézve ez és a fogatos miveltés „sine qua non!” Az átadás a répa cukortartalma alapján történik.

És a minőség? 45 cm. sortávolság, 26 cm. növénytávolság mellett mindennapos dolog a 21-22% cukor, 85-88% tisztasági fokkal ugyanazon eredeti németországi kleinwauzlebeni répa után, amely otthon 35 cm. sortávolság, 18 cm. növénytávolság igényel, hogy cukorban gazdag tudjon lenni. Ez tény, melyről számos elemzési

bárczát s fizetési jegyet láttam. Otthon, értsd Németországban, tehát megállja helyét a szűk tenyésztésű terület theoriája, de más klíma alatt más tényezők érvényesülnek; érvényesülnek nemcsak Kaliforniában, hanem a mi édes nagy Alföldünkön is, ahol tudjuk jól, gyakorló gazdák, csak úgy mint a cukorgyárosok, hogy nem ritkaság a 20-21-22%-os répa, ott, ahol ezer ellenség pusztítása után répaár nem szűk, hanem bizony tág tenyésztésű területen nőtt! Adtam át ilyen répát s láttam gyári elemzési eredményét magam is, más is. Sajátossága ez a magyar klímának s nekünk e sajátosságot javunkra kell fordítanunk.

Térjünk át a répa cukortartalom szerinti átadására; ezzel nyissuk meg a lehetőséget a szélesebb sorokban való répamiveltésnek, a szélesebb sorban a fogatos munkának, ami új tágabb perspektívát tár répatermesztésünk jövődjének fejlődése elé.

S. J.

Önkéntes biztosítás baleset esetére.

(A kerületi munkásbiztosító pénztárnál.)

Válasz az alábbi kérdésre:

A január 20-iki számban „A gazdaságban alkalmazott szegődményes iparosok kötelező biztosításáról” című cikk szerint a gazdaságban alkalmazott szegődményes iparosok, ha kizárólag saját gazdájuk gazdasága részére dolgoznak, nem tartoznak az 1907. évi XIX. t.-cz. hatálya alá. Minthogy azonban gazdasági iparosainkat baleset esetére betegséggel szemben biztosítani kívánánk, kérem szives tájékoztatását aziránt, hol jelentendők be ezek a mi a fizetendő járulékok?

K.

A gazdaságban alkalmazott szegődményes iparosoknak a kerületi munkásbiztosítóknál baleset esetére való biztosítása általában nem kötelező. Kötelezővé válik azonban, ha az 1907. évi XIX. t.-cz. 3. §-ának 3. vagy 26. pontjában felsorolt körülmények fennforognak.

Nincsen azonban semmi törvényes akadálya annak, hogy a szolgáltatódó gazdaságában alkalmazott szegődményes iparosokat baleset esetére a kerületi munkásbiztosító pénztárnál önként biztosítsa, sőt az idézett törvénycikk 8 §-a egyenesen módot nyújt arra, hogy a veszélyeljáró üzemek tulajdonosai önmagukat, balesetbiztosítási kötelezettség alá nem eső alkalmazottaikat, vagy az üzembem megforduló más személyeket is a nevezett pénztárnál önként biztosítsák. Ez a mindenképpen kívánatos intézkedés minden szolgáltatadónak módjában áll. A bejelentésnek a kerületi munkásbiztosító pénztárnál kell történnie és a díjfizetés módját az idézett törvénycikk IV. fejezete részletesen szabályozza. A díjfizetés nem fix tételek szerint történik, hanem kivétel alapján. A kivétel alapjául viszont a veszélyességi osztályokba való sorozás és az országos biztosító-pénztár összes kiadásainak összege szolgál. Fix díjat csak a 37. §. szerint biztosítottak fizetnek.

Bővebb felvilágosításul itt közöljük a 36. és 37. §-ok szövegét. A díjak összegéről a bejelentés alkalmával a kerületi munkásbiztosító pénztár adhat felvilágosítást és ugyanonként könnyű szerrel meg lehet kapni az Országos Munkásbiztosító és Balesetbiztosító Pénztár alapszabályait, amelyek a 37. §. szerint az

önként biztosított megállapítja. Az idézett közlések:

36. §. A vesztétel és a munkabér összegének járulékos képpen, hogy a és Balesetbiztosító héré eső igazgatósszes baleseti tartalékalap képeket is, az Országos Balesetbiztosító kint összegezte üzemük díjtétel kifizetett javada és kirovatnak.

A felosztó és igazgatósága a adóval közölni.

37. §. Oly mvezettség alá eső rendszerint nem kik a §. §. ala önként biztosított helyett biztosított.

A biztosítási után számitandó lezett munkásokben évi 3 koronában állapított díjait, kik maguositják, az Országos Balesetbiztosító ják meg.

Mai számunk

Az OMGE közleményéről —
Cukorrépaárak és önkéntes biztosítás

Tapasztalások a magyar répa el

A Campbell-féle, v

Uj tuberkulinpróba

Juh

Hirnevész hazai ter

Gaz

Burgonyabetegségek magburgonya

B

A belga óriás nyul

Levélzetekény

Vegyések

Vetések állása.

1909. márczi

lozás. — Ely

Középeurópai

berlini értekez

zetközi gazda

10 lóerejű motor.

Tek. Oberurseli motorgyár részvénytársaság

BÉCS, VI/2., Gumpendorferstrasse 72.

Becses felszerelésűnk készítesen eleget téve, szívesen adom jelen nyilatkozatunkat az Önök által 1902. évben szállított 10 lóerejű „Gnom” benzínmotor munkaképessége és használhatóságáról. A motor két éve van nálunk, használjuk egy 48° Uralah és társa-féle céplőgarnitúra hajításra, szecska-répa és faturészésénél, darálásnál. Szemben a gőzgéppel igen nagy előnye, hogy egy kis elővigyázat mellett a motort bárhol zárt helyiségben vagy szalmakazlak közvetlen közelében is munkába állíthatom, tehát tűzveszély ki van zárva.

A fenntartási költség, javítás, feltételezve a kellő gondozást, igen csekély.

Az üzembelyezés igen egyszerű, könnyű, kevés időt igényel, a villamos gyújtás folytán.

Nem szükséges melléje tanult gépész.

A benzínfogasztás igen csekély, óránként és lóerőnként 0-40 kg.

A napi olaj és vízszükséglet feltűnően csekély.

Mindenzen felsorolt előnyök nagyban hozzá fognak járni a motorok elterjedéséhez és biztosítják ezek jövőjét.

Nyitra-Ujlak, 1903 december 13.

Tisztelettel
Gróf Esterházy János uradalma,
Nyitra-Ujlak, Desev Dersó intéző.

önként biztosítottak által fizetendő díjak összegét megállapítják.

Az idézett két törvényszakasz szövege itt következik:

36. §. A veszélyességi arányszám, mint díjtétel és a munkaadó által évenként kifizetett munkabér összege szolgál a balesetbiztosítási tagsági járulékok kiszámításának alapjául, olyképpen, hogy az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztárnak az állam terhére eső igazgatási költségein kívül felmerült összes balesetbiztosítási kiadásai, ideértve a tartalékalap képzésére (38. §.) fordított összegeket is, az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár igazgatósága által évenként összegeztetnek és az egyes munkaadókra üzemi díjtele és az általuk abban az évben kifizetett javadalmazás arányában felosztatnak és kirovatnak.

A felosztó és kirovó számítást a pénztár igazgatósága a kirovás alkalmával a munkaadóval közölni tartozik.

37. §. Oly munkaadók, kik biztosítási kötelezettség alá eső üzemi munkában 5-nél több munkást rendszerint nem alkalmaznak, ugyszintén azok, kik a 8. §. alapján magukat baleset esetére önként biztosítják, az utólagos költségkirovás helyett biztosítási díjat kötelesek fizetni.

A biztosítási díjak minden egyes biztosított után számítandók és azok a biztosításra kötelezett munkások után a biztosítás első 10 évében évi 3 koronában, azután pedig évi 5 koronában állapítatnak meg. Azok balesetbiztosítási díjait, kik magukat baleset esetére önként biztosítják, az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár alapszabályai állapítják meg.

Sz. F.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	Oldal	1067
Egyről-másról		1067
Cukorrépaárak és a fogatos répamivelés		1079
Önkéntes biztosítás baleset esetére		1079
Takarmányozás.		
Tapasztalások a múlt őszszel megfagyott takarmányrépa eltartásáról		1089
Növénytermesztés.		
A Campbell-féle, vagyis tudományos talajmivelés		1070
Állategészségügy.		
Új tuberkulinpróbák		1070
Juhászat és gyapjuisme.		
Hírvesz hazai tenyésztéseink		1071
Gazdasági növénytan.		
Burgonyabetegségek lektüzdése. — Egészséges magburgonya termesztése		1072
Baromfityesztés.		
A belga óriás nyul		1074
Levélzsekrény		1075
Vegyesek		1077
Vetések állása. — Külkereskedelmi forgalmunk 1909. márczius hónapban. — Gyászír. — Halálozás. — Eljegyzés. — Kiküldetés. — A Közpeurópai Közgazdasági Egyesületek berlini értekezlete május 17-18-án. — Nemzetközi gazdaszövetség. — A kereskedelem-		

Oldal	1078
Kereskedelem, tőzsde	1079
Szerkesztői üzenetek	1082

Vetések állása.

A földmivelésügyi miniszter a gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján most tette közzé május elsejéről szóló jelentését a vetések állapotáról. A jelentés szerint a kedvezőlen időjárás miatt az ország nyugati, keleti, tiszamenti, sőt itt ott a délvidéki részeken is a gazdák sok őszi vetést kénytelenek kiszántani, különösen repezéből, árpából és búzából, sőt néhol rozsából is és e vetéshiányokat tavaszi járóbuzával és tavaszi rozsszal csak nagyon bízagosan pótolhatták, úgy hogy a kiszántások következtében az őszi vetések területe jelentősen kisebbedett. Az április végével beállott országos jellegű esőzés javított ugyan a helyzetet, de aránylag kevés volt és a hideg időjárásban nem is érvényesíthetett kellőképpen a vetések fejlődésében.

Az általános helyzet tehát ma az, hogy a vetések területe megfogyatkozott, azok általánoságban nagyon gyengék és nagyon kedvező nyárel-ji időjárásra volna szükség, hogy csak közepes termést is adjanak. A buzavetések úgy a Duna balpartján, mint a Duna jobbpartján ritkák, foltosak és rosszul bokrosodtak. A Duna és Tisza közén csak Bács megyében kielégítő a buzavetés, míg a Tisza mentén gyenge, sokat kiszántottak, de meleg esőzéssel még sokat javulhat. A Tisza jobbpartján is többnyire gyenge a vetés és elég sok a kiszántás. A Tisza balpartján a korai buza már itt-ott ugyan szárba megy, de gyengén bokrosodott, míg a későn vetett buza általában gyenge. A Tisza-Maros közén, valamint a királyhágóntúli részeken is sok a gyenge vetés, holott a tavasz kezdetén a vetések állása még elég biztatónak mutatkozott.

A rozsvetés a Duna balpartján, jobbpartján és a Duna-Tisza közén, valamivel jobb, mint a buza, de általában nem kielégítő. A Tisza jobb- és balpartján határozottan gyenge, a Tisza-Maros közén közepes, a királyhágóntúli megyékben pedig gyenge. A tavaszi árpa ország-szerint jól kelt, nemkülönben a zab is, míg az őszi árpa többnyire gyenge, foltos és sok kipusztult belőle. A repece ország-szerint nagyon gyenge és sok kipusztult belőle. A korán vetett tengeri és burgonya elég jól kel, de esőt és meleg időt kíván. Hasonlóképpen a kender és len, valamint a cukor- és takarmányrépa is, csak hogy ez utóbbiakban a tömördek ormányos bogár okoz jelentékeny károkat. A luczerna és lóhere a Felvidéken rosszul telelt ki. A tavaszi takarmányok kelése normális. A rétek és legelők fűnövése a száraz és szeles időjárás miatt gyenge. A gyümölcsfák virágzására rossz, viharos idő járt s a szőlő fakadása sem mindenütt

megfelelő, mert a hosszantartó tél miatt sok szem megvakult. Egészben véve tehát terméskilátásaink ma még kedvezőtlenebbek és a gazdaközönség nagyon jól teszi, ha e tekintetben nem ápol optimisztikus reményeket.

Külkereskedelmi forgalmunk 1909 márczius hónapban.

A m. kir. központi statisztikai hivatal most tette közzé a folyó évi márczius hó végéig megállapított külkereskedelmi forgalmi adatainkat, amelyek szerint összkivitelünk 48, összes behozatalunk pedig 39 millió koronával haladta meg a tavalyi január-márczius havak forgalmának értékét. Ausztriával szemben behozatalunk 27 millió, kivitelünk 31 millió emelkedést mutat, behozatali többletünk a folyó évben összesen 41 (tavaly 50), Ausztriából 51 (tavaly 56) millió korona. Kereskedelmi mérlegünk tehát márczius végéig határozottan kedvezőbb volt a tavalyinál, de sajnos azért még mindig jelentékeny deficizünk — behozatali többletünk — van különösen Ausztriával szemben. Legtöbbel természetesen most is a textilipari gyártmányokért adóztunk a külföldnek, melynek összehozatali értéke 123,5 millió volt. Jelentékeny behozatalunk volt még: 21 millió korona bőr és bőrárukból, 21 millió korona vas és vasárukból, 9 millió korona gépekből.

Legfontosabb kiviteli cikkeink természetesen a gabonaneműek és a liszt. Liszt-kivitelünk értéke január-márcziusban 508 (1908-ban 348) millió K., buzakivitelünké 167 (147) millió K., az összes gabona- és liszt-neműekből 112,9 millió K., vagyis 21,9 millióval több, mint a múlt év első három havában. A vágó- és igazállatok kivitele a múltévi 48 millióról 63 millió K.-ra, czukorból 66 millióról 101 millió K.-ra emelkedett, míg fakivitelünk valamennyivel csökkent.

Gazdasági termék — úgy mint a gabona és állat — kivitelünkben a február havival szemben némi hanyatlás tűnik fel, amely a készletek megfogyatkozásának a következménye és amely, mint február havi jelentésünkben előadtuk, előrelátható volt. Tekintettel a kedvezőtlen terméskilátásokra, tehát ismét egy deficites esztendővel állunk szemben, amelynek káros következményeit — iparunk gyenge fejlettsége miatt — csak fokozott takarékossgalg ellen-súlyozhatjuk.

Gyászír. Rittinger Béla magántisztviselő hosszas szenvedés után 44 éves korában május hó 3-án meghalt és május hó 5-én helyezték az új köztemetőben örök nyugalomra. A megboldogult huzamosabb ideig volt az OMGE. könyvelője és lapunk „Külföldi Szemle” rovatának rovatvezetője. Halálát a tulfizetett szellemi munkásság okozta. Nyugodjék békével!

Halálozás. Hofherr Mátvás, a Hofherr és Schrantz magyar gépgyári művek r.t. II. od. elnöke Bécsben e hó 4-én meghalt és május hó 6-án helyezték a bécsi központi temetőben lévő családi sírboltban örök nyugalomra.

Eljegyzés. ifj. Oroszy Géza dr., Oroszy Géza és neje Pintér Berta fia eljegyezte Koritsánszky

Burgonya- és vadrepcze-permetező.

ELISMERT ÉS LEG-JOBBAN BEVÁLT 4, 5 és 6-soros kapálógépek.

Többsoros, fogatos :: répa-, burgonya- és vadrepcze-permetezők.

GYÜRÜSHENGEREK Bátor Kuffner-féle répavetőhengerek.

gözekéhez, valamint igavonásra. ::

Mindennemű gazdasági gépek és vasöntvények.

Perl és Társa gépgyár és vasöntőde: **Szered, Pozsony m.**

János és neje Adler Rózsa leányát Rózsikát Budapesten.

Kiküldetés. A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Podmaniczky* Gyula báró, miniszteri osztálytanácsost a román királyság területére, Bukarest székhellyel 1909. évi május hótól kezdve szak tudósítóvá küldötte ki.

A középeurópai közgazdasági egyesületek berlini értekezlete május 17-18-án. A német, magyar és osztrák középeurópai közgazdasági egyesületek a három egyesületi elnök, Günther holsheimi herceg, Piener Ernő báró és Wekerle Sándor dr. elnöklété alatt f. hó 17-18-án tartják meg Berlinben második közös közgazdasági értekezletüket, melynek napirendjére többek között kitűzettek a munka keresetének és kinalatának szervezése, a munkaközvetítés törvényes rendezése, a munkásoknak mezőgazdaság és ipar között való elosztása, a munkások be- és kivándorlásának szabályozása, a nemzetközi postai átutalási forgalom kérdése, az ipari hitel szervezésének nemzetközi szempontjai, végül pedig a kereskedelmi szerződések állandósítható szövegének megállapítása, illetőleg a kereskedelmi szerződéseknek állandó szövegrészre és tarifális részre való kettősítés. Valamennyi kérdéshez magyar, német és osztrák előadók terjesztenek elő jelentéseket. A két napon át tartó üléseken kívül több ünnepség is van terbevéve s mint híriük, a Németbirodalom fővárosának előkelő társadalmá és hivatalos körei a legnagyobb vendégszeretettel fogják az odaérkező illusztris külföldi vendégeket fogadni. Az OMGE. képviselőiben valószínűleg Károlyi Mihály gróf elnök, Zselénski Róbert gróf és Pallavicini Ede gróf alelnökök, Dessewffy Enil gróf igazgató-választmányi tag, esetleg Rubinek Gyula igazgató és még számosan egyesületünk tagjai közül vesznek részt a berlini értekezleten, aminthogy kívánatos is, hogy e nagyérdemű tanácsosok a magyarországi egyesület s külföldön hazánk gazdasági körei megfélemlő legyenek képviselve s az értekezlet munkálataiban való részvétel után lehetőleg érvényesítsék ott befolyásukat. Amennyiben egyesületünk tagjai közül volnának még olyanok, akik, mint a magyarországi középeurópai közgazdasági egyesület tagjai, a berlini értekezleten részt ohajtanak venni, úgy nagyon kérjük, hogy ebbeli szándékukat egyesületünk titkári hivatalával is mielőbb közölni sziveskedjenek, hogy az illetőket egyesületünk képviselői gyanant jelenthessük be a rendezőségnek.

Nemzetközi gazdaszövetség. A *Magyar Gazdaszövetség* legutóbbi igazgató-választmányi ülésén *Paikert* Alajos indítványt terjesztett a Gazdaszövetség választmányára, mely szerint az Országos Magyar Gazdaszövetség és a Magyar Gazdaszövetség kebeléből oly megg. lom indítassék meg, mely egy Budapes székhellyel bíró és a világ legfontosabb agrarnemzeteinek, országos mezőgazdasági testületének kiküldöttjéből álló nemzetközi gazdaszövetség megalakításához vezessen. Az előterjesztő, ki ezen indítványát már 1900-ban, tehát néhány évvel a Lubin-féle tervezet előtt terjesztette a Magyar Gazdaszövetség és az OMGE. elé, méltányolja a római nemzetközi mezőgazdasági intézet hívatását, de ezen intézményt mai szervezetében költség-

és nehézkes akadémikus apparátusnak tartja, mely nem felelhet meg jó ideig annak a cél-
nak, melyet a világ mezőgazdái tőle várnak. Azért az egyes államok országos mezőgazdasági testületeinek képviselőiből álló évente egyszer, szükség szerint kétszer itt Budapesten ülésező gazdaparlamentet proponál, állandó központi irodával, sajtóosztállyal, bizottságokkal stb., melynek ne legyen költségös mechanizmusa, de annál könnyebben és energikusan védje meg azon nagy és fontos érdekeket, melyek a világ összes mezőgazdái előtt egyaránt életbevágók és közösek. A választmány különösen *Dessewffy* Aurél gróf elismerő szavai után elvben elfogad és magáévá tette az indítványt, az új tervezet részletes kidolgozásával *Paikert* Alajost bízta meg, a kész tervezet tárgyalását pedig egy, az elnökség által kiküldendő külföldi bizottság feladatává tette, mely egyúttal a *Nemzetközi Gazdaszövetség* megalakítását célzó előkészítő munkálatakat végzi.

A kereskedelemügyi miniszter nem ér rá. Tavaly, a nagy takarmányhiányra való tekintettel, a földmívelésügyi minisztérium előzékeny támogatásával sikerült kieszközölnünk a kereskedelemügyi minisztertől legalább a tizenegy legjobban sujtott vármegye területére, állattenyésztő gazdák használatára szánt takarmányfeleknek kedvezményes díjtellel való vasúti szállítását. A szállítási díjkezdmény április hó 30-ig bezárólag engedélyezett régi sablon szerint, de az idei abnormis időjárás, a kései tavaszodás és a készletek tejjes hiánya azt eredményezte, hogy az inséges tizenegy vármegyén kívül az ország más részeiből is napról napra kapjuk a panaszokat, hogy nincs takarmány, a hiánynak más, szerencsésebb vidékekről való pótlását pedig megdrágítja a magas vasúti fuvardíj. Az OMGE. ugyan előrelátta ezt és idejekorán felterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez az április hó végével lejáró takarmányszállítási díjkezdményeknek legalább május hó végéig való meghosszabbításáért, de a magas minisztérium még csak válasza sem méltatta e megkeresésünket és április végével egyszerűen beszüntette a takarmányfelek kedvezményes tarifa szerint való szállítását. A minden oldalról felpanaszolt takarmányhiány nagyon is indokolta teszi, ha a szállítási díjkezdmények ideiglenes felújítása iránti sürgős kérelmünket megismételjük s talán akad a kereskedelemügyi kormányzatnak is pár percnyi ráérő ideje a gazdaközönség méltányos kérésének meghallgatására.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége folyó hó 6-án délután *Mailáth* József gróf elnöklété alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen elvégezték az alapszabályokon szükségesnek mutatkozott módosít sokat. Ennek köpesán bevalasztatták az igazgató-választmányba *Bakó* István, *Balla* Árpád dr., *Dömötör* László, *Drucker* Jenő dr., *Hajós* Menyhért, *Hajts* István, *Esternády* Móricz gróf, *Wildfeuer* Károly, a számvizsgáló-bizottságba *Végh* Jenő. *Horváth* János dr. igazgató bejelentette, hogy bár a szövetség folyó évi január 1-én kezdette meg munkálatait, addig mégis 19 alapító, 444 szövetkezet és 26 pártoló tagja van. Összesen 489 a tagok száma. A bevételek is kedvezők. A szövetség első föllépését is siker koronázta,

mert az adóreformok tárgyalásánál a szövetség beadványa következtében a szövetkezetek 10% adókulcsát 5%-ra szállította le a törvényhozás. Az igazgatóság ujjaalakította az irodalmi szakosztályt, mely 10 kötetben fogja megírni és kiadni a szövetkezeti összes tudnivalókat. Megalakították a szövetkezeti oktatásügyi szakosztályt, mely a szövetkezeti tanfolyamokat rendezi. Mindezeket örvendetes tudomásul vette a közgyűlés.

A IV. nemzetközi tejgazdasági kongresszus. A IV. nemzetközi tejgazdasági kongresszus tagjai a kisbéri és bábolnai m. kir. ménesbirtokot, Frigyes főherceg magyaróvári uradalmát, a mosonmegyei tejszövetkezetet, a magyaróvári gazdasági akadémiát, a veszprémi vajtermelési központot, Lajos bajor herceg sárvári uradalmát, a sárvári m. kir. tejgazdasági szakiskolát, *Sz. U.* Kálmán hírneves rátoi tehenészetét, a horobágyi pusztát, a kassai tejesarnokot és az ottani m. kir. gazdasági akadémiát, valamint a Magas Tátrát tekintik meg. Meglátogatják továbbá a mezőhegyesi m. kir. ménesbirtokot, a temesvári vajtermelési központot, a Mühle-féle kertészetet, a Niemetz-féle faiskolát, a vadászerdei m. kir. erdőőri szakiskolát, az Aldunát és Herkulesfürdőt. Már eddig is számos jelentkezés történt Kőfőgróf István dr. kongresszusi főtitkárnál, akinek irodája a budapesti Vigadó épületében (V. kerület) van.

Takarmány- és alomszalma szállítási tarifájának leszállítása Németországban. A porosz törvényhozás f. évi április hó 24-én megtartott ülésén *Praschma* gróf javaslatot terjesztett a ház elé, amelyben arra kért intézkedést, hogy a takarmányhiány által különösen sujtott Szilézia részére a takarmányozás és almozás céljaira szükséges szalma vasúti viteldija mérsékeltesse. A javaslat ugyszólván általános helyesléssel találkozott, sőt a törvényhozás több tagja által, különösen most tavasszal erősen érezhető szalmahiányra való szempontok hangsúlyozásával, a ház nemcsak hogy elfogadta, hanem azt olyképpen módosította, hogy a takarmány- és alomszalma szállítási díjkezdményében ne csak Szilézia, hanem Poroszország valamennyi vidéke részesüljön, amelyeken a szalmahiány az állattartást megnehezíti. A szállítási díjak mérséklése természetesen csak időleges. Érdekes megemlíteni azt, hogy a javaslat ellen csak a szociáldemokraták szavaztak, akik dacára annak, hogy a porosz kormány ezen intézkedése különösen a kisgazdák szempontjából bir nagy jelentőséggel, mert lehetővé teszi ezzel azt, hogy a szalmahiány miatt ne legyen kénytelen marháját potom aron elvesz-
tegetni, mindenáron megszerették volna akadályozni a javaslat elfogadását, valószínűleg azért, mert a szociáldemokraták nem szívesen veszik — szokás szerint — azt, ha az állam és általában a társadalom a kisemberek támogatásában közreműködik, akadályoztatván ezzel a szociáldemokraták proletargyártása.

Malomrefakeziák galicziai malmok részére. A „Vasúti és Közlekedési Közlöny” utolsó lapszáma hirdeti, hogy galicziai és bukovinai malmok részére szállított magyar buza, tatárka, pohánka, hajdina, nyers köles és kétszeres küldemények az osztrák államvasutak vonalain 15% os malomrefakeziában részesülnek. Az

osztrák kormány mezőgazdasági fekvő malomiparát részben vasutaink lépésébe kergették iparágát, a budapesti központi vasúti k. kir. kereskedés, hogy a h. és köteleki díj május hó 1-től ponti díjszabást amelynek címe *Hercegovinai Állami Központi dímia-u. 3.* A K. ennél az irodán díjszabásokat, a köteleki díjszabás kezelésé alatt árudíjszabása (1 nyelven is meg 5 K.-ért kapható

Számtalan el hogy a Kálmán-f. Árjegyzéket ingy nagykereskedő

Lapunk mai James püszonyi hírvük ol'asóink

Felhívjuk a f. e. BL
GYAPJU
melyek első so
Az aukciókra Magyar Államnév teherpályaudvar M. V. összes v. bes, valamint is Be
Általán Árusztó V. ker., M

Mező
Arad. A várva v. át a vármegye ege zések voltak, mely ősi és tavaszi vet rétekre is nagyon terméskifalásokat le matban levő kukor nyekben fognak me Baja. Majdnem ma ismét szép, mel nedvességet kaptak meg vannak eléged Balassagyarmat már több nap óta minek folytán ugy gyors fejlődésnek be van fejezve. Zolt Debreczen. Május 4-én hatással van az eg ősi vetésben állal jó. Előreláthatóan s ben azonban kellő Győr. A tavaszi ősziek az eső után kuzából kiszántások

Arankamentes

vagy legalább arankamentesíthető

kisarankás

löhéret

Luczerna

magot

vásárol
a legmagasabb áron

Haldek

magnagykereskedése

József főherceg 5 cs. és kir. fensége udvari szállítója, Budapest, V., Bálvány-utca 6.

osztrák kormány szükségesnek tartja, kiválóan mezőgazdasággal foglalkozó tartományában fekvő malomiparát hathatós tarifális támogatásban részesíteni. Ezzel szemben államvasutaink lépcsőzetes tarifarendszerükkel valószínűleg hazánk legrégibb és legnagyobb iparágát, a budapesti malomipart.

Központi vasúti díjszabások árusítása. A m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatósága értesít, hogy a hazai vasutak által kiadott helyi és köteleki díjszabások árusításával 1908. évi május hó 1-től a muzeum által fenntartott központi díjszabást elárúsító iroda biztatott meg, amelynek címe: „A Magyar Vasutak és Bosznia-Hercegovinai Államvasutak Díjszabásokat Elárúsító Központi Irodája”, Budapest, V., Akadémia-u. 3. A közönség tehát legrövidebb uton ennél az irodánál rendelheti meg a központi díjszabásokat, azonkívül minden külföldi helyi és köteleki díjszabásokat is. A magyar államvasutak kezelése alatt álló helyi vasutak helyi árúdíjszabása (II. rész) április hó 28-án német nyelven is megjelent és a nevezett irodánál 5 K-ért kapható.

Számtalan elismerő levél bizonyítéka annak, hogy a Kálmán-féle szab. biborpaprika a legjobb. Árjegyzékét ingyen küld **Kálmán József** paprika-nagykereskedő **Sege**d, Dugonics-tér 2.

Lapunk mai számához csatolva van **Levy James** pozsonyi cég prospektusa, melyre felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

NYILTTÉR.

Felhívjuk a t. ez. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek első sorozata f. é. július hó 7-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felkötött és „Gyapjárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címmel gyapjuküldemények MÁV. Osztály vonalán tetemes díjkezelvényekben, valamint legyem raktározásba részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindenemű felvilágosítással szolgál

Magyar Általános Hitelbank
Árusztály—Gyapjárverések
V. ker., Nádor-utca 12. sz.

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. A várva várt eső végre megjött s három napon át a vármegye egész területére kiterjedő bőséges esőzések voltak, melyek egy a fejlődésükben megakadt őszi és tavaszi vetésekre, valamint a kopár legelők és rétekre is nagyon jótékony hatást gyakorolnak és a terméskilátásokat lényegesen megjavították. A még folyamatban levő kukoriczavetési munkálatok szintén könnyebben fognak menni a talaj megázása folytán.

Baja. Majdnem 3 napi esős, hűvös időjárás után ma ismét szép, meleg napunk van. A vetések elegendő nedvességet kaptak és most szépen fejlődnek. Gazdáink meg vannak elégedve.

Balassagyarmat. Az óhajtott eső bekövetkezett s már több nap óta naponként csendes áldásos eső volt, minek folytán úgy őszi, mint tavaszi vetések szép és gyors fejlődésnek indultak. Kapások vetése s ültetése is van fejezve. Zöldtakarmányok igen szépen fejlődnek.

Debreczen. Május 2-től kezdve borult idő, kevés esővel, május 4-én kiadó nagy eső a növényzetre kiváló hatással van az egész határterületen. A buza és rozs őszi vetésben általában gyenge, tavaszi vetésben elég jó. Előreláthatóan számban kevés termés lesz, a szemben azonban kellő időjárás nagyban javíthat.

Győr. A tavaszi vetések igen szépen állanak, az ősziak az eső után javultak, de még eddig is történnek buzából kiszántások. Úgy a takarmány, mint a cukor-

répák kikeltek és több helyen már az első kapálást megkezdték. A kukoriczavetés foly, az időjárás jó, esős és hűvös.

Kaposvár. Az elmúlt héten a vidéken jó esők jártak, melyek a vetéseket felüdtették. Időjárás most borús és esőre hajló.

Kassa. Két napig tartó szeles időjárás után ma egész nap meleg eső van, amely az összes növényzetre jó hatással lesz.

Léva. Megérkezett a várva várt eső, mely minderre jó hatással volt. A tavaszi vetések igen szépek, az őszi vetések még gyöngék, talán a jó eső és jó idő segíteni fog rajtuk.

Losonc. Az időjárás esőre változott, így az őszi vetések is javulnak.

Miskolc. Szombat óta hol szitálva, hol erősebben állandóan esik az eső. Csak melegebb időjárás kellene még. Ez eső előtt a tavaszi aránylag szebb volt az őszié, de most az őszi lendült.

N-Szeben. Május 1. óta az időjárás kedvező s remélhetjük, hogy a vetések szépen fognak fejlődni.

Nagykanizsa. Kiadós esők voltak, melytől az őszi vetések javultak, szépen kelnek a tavasziak is, a rétek kitünően zöldülnek, a takarmányok kelően gyarapodnak, a kukoriczát javában vetik.

N-Kanizsa. Az éjjeli erős nyári jeges zápor után állandóan csendesen esik, ami jó hatással lesz mezőgazdaságunk minden ágára.

N-Szentmiklós. E héten volt részünk egy kevés esőben, hűvös időjárás mellett. A vetések igen szépen alakulnak. Ma délután 1 óra tájban nagyobb jégverésünk volt, mely a gyümölcsösökben, valamint a fiatal hajtású 1-2 éves szőlőkben nagy kárt csinált.

N-Várad. E hó 2-ika óta több ízben esett az eső, 4-én különösen jó kiadó eső volt. Ezen csapatdékok most már kedvező befolyást gyakorolhatnak úgy az ősziekre, mint a tavasziakra.

Nyitra. Az időjárás két napi hűvös, szeles idő után megre fordult. Gyorsan csendes májusi eső következtében a tavaszi vetések szépen fejlődnek. A silány őszi vetéseken is meglatázzuk jótékony hatását.

Pancsova. Itt és egész környékünkön kiadó eső volt, mely a vetésekre jó hatású lesz. Mától kezdve az időjárás szép és meleg. A tengerivetés kész; sok helyen ki is kel.

Sopron. Három napig tartott jótékony esők az őszi és tavaszi vetések fejlődésére nagyon jó hatással volt. A hőmérséklet nagyon alászállott, ami szintén kedvező körülmény, mert a nagy mennyiségben jelentkezett eserehogarak jórésze a hideg időjárás folytán elpusztul.

Szatmár. Két elég kiadó esőnk volt e hét folyamán, azonban az időjárás oly hideg, hogy már komoly aggodalomra ad okot; a termények ritkák s alig fejlődnek valamit. Tengeri elég jól kelt, rétek és legelők elég jó állapotban vannak.

Temesvár. Az idő esős, szeles és hűvös. Ma nagy jégcsók is volt.

Versez. Két napos meleg eső után az összes vetések és zöldtakarmányok gyönyörűen fejlődnek. A kukoriczavetést is befejezték.

Zalaegerszeg. Az április 28-án beállott esőzés a vetések fejlődésére kedvező befolyással volt. Az esőzésre az összes növényzet erős vegetációnak indult. Félő azonban, hogy az erős lehűlést dér, vagy fagy fogja követni.

Zenta. Három napig tartó igen jó esők voltak. Most is borult s az időjárás igen kedvező az összes vetésekre.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Napijelentés a gabonátözsdéről.

1909. május 7.

Országos esők voltak és a tözsde honorálta ezen áldást azzal, hogy a buzaárak nem emelte, erre különben elég ok volna a folyton emelkedő külföldi árak és a tényleg érezhető áruhiány. A gőzmalomok helyzete kedvezőtlen, mert a lisztüzlet nem igazodik fentvált körülmények után, forgalom 8000 q. árak tartottak.

Rozs valamivel gyengébb árakkal jött kisebb tételekben forgalomba.

Árpa most teljesen elhanyagolt, árak esőkönköek.

Budapest paritásában 17-40—15-50 K-ért jegyezhető.

Tengeri változatlanul keresett; jó árúért teljes árakat fizettek; sok romlott áru nehezen jut elhelyezésre.

Zab árai 40 fillérrel olcsóbbak.

Kiadott:

Buza. Tiszavidéki: 1100 mm. 81.5 k. 30 K. 50 f., 300 mm. 79.5 k. 30 K. 30 f., 200 mm. 79 k. 30 K. 10 f., 3800 mm. 78.8 k. 30 K. 25 f., 400 mm. 77.8 k. 30 K. 25 f., 340 mm. 78 k. 30 K. 05 f., 300 mm. 75.5 k. 26 K. 10 f. hibás.

Pestvidéki: 100 mm. 77 k. 29 K. 30 f.

Bácskai: 700 mm. 78 k. 29 K. 30 f.

Erdélyi: 100 mm. 77 k. 28 K. 70 f.

Fejérmegyei: 100 mm. 77 k. 29 K. 30 f., 150 mm. 76.5 k. 29 K. 20 f.

Marosi: 100 mm. 79.2 k. 30 K. — f.

Mezőturi: 300 mm. 79.8 k. 30 K. 60 f.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 76 k. 29 K. 30 f.
Boszniai: 200 mm. 77 k. 28 K. 40 f.
Zab: 100 mm. 17 K. 80 f. kpf., 100 mm. 17 K. 70 f. kpf., 100 mm. 18 K. — f. kpf., 100 mm. 17 K. — f.
Rozs: 100 mm. 19 K. 80 f., 400 mm. 19 K. 80 f. kpf.
Tengeri: 100 mm. 15 K. 20 f. ab Budapest

Határidőárak.

(Déli zárját.)

Buza 1909. májusra	28-36 K.
” ” októberre	23-33 ”
Rozs 1909. októberre	18-72 ”
Zab 1909. májusra	18-80 ”
” ” októberre	14-80 ”
Tengeri májusra	15-14 ”
” júliusra	15-64 ”

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1909. év május hó 7-én. A székesfevárosi vásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott közlegekből 127 szekér réti széna, 17 szekér muhar, 10 szekér zsupszalma, 13 szekér alomazalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, — szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, — zabosbüköny, köles stb.), 100 zsák szecska.

A forgalom lanya.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 80—1320, muhar 1040—1340, zsupszalma 760—860, alomazalma 560—700, takarmányszalma —, köve tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 1040—1260, lóhere —, zöld luczerna 1100—1200, köles —, sarju 840—1200, szalmacsécska 830—880. Összes kocsiszám 190. Összes súly 228,000 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten a forgalom ismét gyérebb volt és a szeszárért a nagyobb kínálat folytán csak árengedmények mellett lehetett a kínált tételeket főleg prompt szállításra elhelyezni.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 174-50—175 K., adózatlanul 55-50—56 K. helybeli finomítottól, míg ellenben vidéki szeszfinomított és másodkéz valamivel olcsóbb áron kelt.

Élesztőszesz adózva 173 K., adózatlanul 54 K. kelt el. Denaturált szesz hordóval együtt nagyban 49-50—50 K.-val kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 48—48-50 K. volt ajánlva fix árkban és 2-50 K. jegyzésen alól gyér vételkedv mellett.

Az üzlet jellege gyér, miután a fogyasztás még mindig nem kielégítő és a kínált tételek csak árengedmények mellett voltak értékesíthetők.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 51-50—52-50 K.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	51 50—	52 50
Finomított szesz adózva	174 50—	175 —
” ” adózatlan	55 50—	56 —
Élesztőszesz adózva	173 —	173 50
” ” adózatlan	54 —	54 50
Nyersszesz adózva	172 50—	173 —
Denaturált szesz	50 —	50 50

(Az adózott szesz a 20 korona pótdadóval együtt értendő.)

Gazdasági árusükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. A kissé megelémlt kereslet s a hét elején gyengébb sertésfelhajtás következtében az üzlet határozottan kellemesebb irányzatú volt. Az árak tartottak maradtak.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb, kocsirakományok vételénél, nehéz minőségű — — — — — 134—136 K.
Könnyebb minőségű — — — — — 128—127 ”
I. r. pestvárosi disznózsír, nagy hordókban 152—153 ”
I. r. perzselt (paraszt) szalonna — — — — — 128—127 ”
100 kg.-ként minden levonás nélkül.

Luiza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1909 május hó 6-án. Netto-árak 50 kg.-kint Budapeston, elegysúly tiszta súlyként, szákosztal. Kötellezettség nélkül.

Szám: 0 1 2 3 4 5 6 7

Ár. K.: 21-80 21-40 21— 20-60 20-20 19-60 18— 18-80

7/8 7/4 8 Korpa: F. G.

15-10 12-80 7-90 Ár korona: 6-40 6-40

Rozslisztárak:

0 0/I I WR II II/b III IV

K.: 18-30 18-10 15-70 15-30 14-70 14-10 13-30 9-80

KK

7—

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1909 május 7-én.

Piacz	Buza	Roza	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Husárak												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben					Élősúly mm. koronákban							
											marha-hus	borjúhus	sertés-hus		birkahus	marha-hus	borjúhus	sertés-hus					
						100 kilogrammonként										100 db							
											I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	
Arad	28	18	16	16	14	6.50	7	320	—	6.50	132	120	180	140	180	140	—	60	45	65	50	95	80
Baja	28.40	19	15.60	16.50	14.40	7.20	7.20	240	200	4.50	112	104	120	108	108	100	72	47	45	80	68	102	98
Balassa-Gyarmat	28	20.50	18.20	18.80	16.10	7	9	240	230	5	100	88	144	136	128	—	—	70	52	100	86	110	96
Debreczen	29.40	18.60	17	17	15.60	8.40	8.80	400	240	7	128	120	140	112	180	160	—	70	60	80	72	104	92
Eszék	25.90	20.60	—	18.20	14.60	11	12	230	230	6	140	108	156	128	140	128	144	62	52	70	64	108	90
Győr	28.80	19	17.50	19.20	15.80	11	8	280	240	6	152	133	180	160	180	144	—	72	64	92	86	118	100
Kaposvár	26.50	19.20	16.50	17.20	14.80	7.20	7.40	280	240	5.50	148	130	160	140	148	140	80	76	64	78	74	104	96
Kassa	23	19	16	18	17	4.80	5.60	250	—	5	110	120	130	120	150	140	—	70	64	62	58	100	90
Léva	27.20	19.60	18	18.20	17	9	10	280	200	5	112	104	140	120	140	130	—	72	64	76	64	110	96
Losonc	27.80	19.70	19	18.40	16.20	7.50	8.50	200	160	5	112	104	144	128	144	136	—	72	60	84	80	120	104
Miskolc	23	21	18	19	17	—	10.50	280	200	5.30	112	104	120	112	152	144	—	70	66	64	58	132	128
Nagybecskerek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagykanizsa	26.60	19.40	16.60	17.40	15	7.20	7.60	280	240	5	148	130	180	138	148	136	80	78	60	80	70	106	94
Nagyszében	23.50	—	16	17	15.50	6	7	288	200	6	140	120	120	100	140	112	—	64	58	—	—	94	88
Nagyszentmiklós	23.20	18	16	18	14	11	11	240	200	5	112	104	128	—	144	—	80	58	50	80	70	90	80
Nagyvárad	28	19	17	17.40	14.40	8	8	320	200	5	104	108	160	120	160	152	—	80	58	—	—	128	120
Nyíregyháza	27.40	18.60	15.50	16.50	14.80	4.20	8	200	—	5	132	130	128	112	134	128	96	60	52	74	60	118	112
Nyitra	27	20	18	17.20	17	9	8	280	240	6	120	112	140	128	144	138	96	40	38	32	28	60	50
Pancsova	27.40	—	—	—	14.30	10	17	280	260	5	112	104	120	100	136	128	100	56	50	60	58	104	98
Pápa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-A.-Ujhely	27.20	19.60	16.40	18.20	16	7	7.60	240	180	4.50	112	104	128	120	144	104	—	—	—	66	62	80	86
Sopron	23	20	—	19.40	—	8	8	280	230	6	130	140	250	180	200	180	—	84	60	86	76	104	90
Szatmár	26.40	21	14	15	16	6.20	6.40	230	230	4	120	112	152	144	132	128	—	—	—	—	—	—	—
Szombathely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	28	—	16.40	17	14.50	8	10	220	200	5	120	100	140	92	140	—	100	56	—	62	—	120	—
Temesvár	23	18	—	16.60	14.50	—	8	120	—	6	128	—	160	—	150	—	100	80	—	90	—	95	—
Uj-Arad	27.80	17.90	15.90	15.90	13.90	6	6.50	300	—	6	104	96	136	120	136	120	—	55	40	60	45	90	75
Versecz	28	24	17	18	14	8	10	300	—	4.50	98	—	160	—	133	—	70	84	68	110	—	104	—
Zalaegerszeg	26	18	17	17	16	8	7	300	250	6	120	104	140	120	140	120	—	88	80	92	88	110	100
Zenta	28	22	16	16.40	14	14	12	300	260	5	104	88	140	130	120	110	90	60	54	100	96	110	108

Nemzetközi gabonapiacz 1909. május 5-től 1909. május 8-ig.

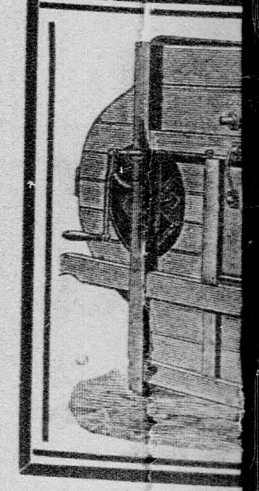
Kelet		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odesza	Határidő	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
		Effektív árak											Határidős árak				
Buza	7	80	23.17	81.40	80.20	80.68	25.14	26.64	—	20.70	21.69	Május	23.28	21.48 ²	29.64	24.90 ²	23.84
	4	30.10	24.20	31.40	30	30.38	24.64	26.60	—	21.34	21.54	Junius	23.51 ⁴	22.86	28.70 ²	25.41	21.72 ²
Roza	7	20.10	—	20.80	19.80	22.12	17.64	—	—	—	16.82	Május	28.18	23.59 ²	29.06	24.38 ²	23.43
	4	20.10	—	20.80	20.60	22.12	17.60	—	—	—	16.64	Junius	23.86 ⁴	22.08 ²	28.26 ²	24.90	20.84 ²
Zab	Május	7	18.40	—	19.30	19.40	22.72	—	—	—	—	Május	—	—	21.14	17	—
		4	18.40	—	19.50	19.20	22.72	—	—	—	—	Junius	18.54 ⁴	—	21.70 ²	17.64	—
Tengeri	Május	7	15.40	17.87	16.50	16.40	20.94	—	16.34	—	12.19	Május	—	—	21.12	—	—
		4	15.50	17.96	16.40	18	20.94	—	16.14	—	12.61	Junius	14.70 ⁴	—	21.24 ²	—	—
Árpa	Május	7	18.10	—	—	28.60	—	—	—	—	—	Május	15.06	—	19.56	—	14.46
		4	17.90	—	20.20	—	23.60	—	—	—	—	Junius	15.56 ⁴	—	—	—	—

Jegyzet: 1) Red winter II.
2) Jul-aug.
3) Szept. 4) Október.

Szivattyuk és Mérlegek "különleges gyár" "GARVENSWERKE, WIEN, II., Handelsquai No. 130. Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

36. SZÁM
Liszt, Örie
(A Magyar Mezőgazdasági Társaság)
A fővárosi...
Szám: 0
Ár K: 43-42
Rosshatárak
Szám: 0
Ár K: 34.20
A főbbi abrak...
tak Budapesten...
lénél 100 kg-ként
Finom korpa 190
Goromba " 190
Finom korpa 190
Goromba " 190
Finom korpa 190
Goromba " 190
Roszkorpa " 190
Árpada és árpa
Malomkonkoly
Budapesti gyári re
Derby malasse
Szárított moslék
Malátacsira
Szárított répaszele
Szörp 43-50/0
ab cukorgyár
8-as számú takar
Élelmiszerek
Magyar Gazda
tése 1909 május
Az esze időjárás
tak a hozatalok s
voltak elhelyezhet
rendű áruból a h
ugy hogy dán és
váltak. A burgonyat
és cseh sáráttal
telve és még nagy
kvantumokat elhel
elég éténk. A kor
külföld érdeklődés

Husznemnek: vid
sleje 0.92-1.12
mérve, súlylevonás
hus 1.20-1.28 K.,
lehuzott sertés 1.60-
szalonna sózott 1.2
1.48 K., olvasztani
sertészsír 1.48-1.5
kg-ja 1.40-1.50 K.
magyar 3.20-3.40
bárány pója
Vad: 0.160-0.1
— 0.160-0.1
— 0.160-0.1
nyul stüde 0.1
0.160-0.1 K., erde
0.160-0.1 K. kg-kin
Baromfiárak: 6.00
stíni való 0.160-0.1
sovány 3.60-4.60 K.
hisott 16.00-20.00
7.00-8.00 K., 6.00
Vágott szepen tiszt
K., hizott 2.00-1.5
K., levestyuk 1.40-
K. kg-ként Poulard
K. darabonként.
Tejtermékek: tea
II. 2.80-3.00 K., 1.60

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.
1909 május 7-én.

A betegség neve	Fertőzve volt		Múlt heti		Múlt évi	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	202	216	186	189	136	148
Vesztetség	344	360	338	358	224	231
Takonykór	70	77	70	77	64	66
Szaj- és körömfájás	4	4	3	3	3	4
Juhhimlő	19	32	20	39	34	92
Ivarsz. hóly. kiütés	51	118	45	96	75	189
Tenyészbenaság	—	—	—	—	—	—
Rühkór	379	766	381	67	543	1231
Sertésorbáncz	185	516	146	398	106	288
Bivalyvész	5	5	5	5	2	3
Sertésvész	221	543	192	471	265	528

Ausztriában 1909. év április hó 23-án fertőzve volt: veszettséggel 38 k 38 u, takonykórral 6 k 3 u, rag. szaj- és körömfájással 3 k 4 u, sertésvészettel 102 k 211 u.
Németországban 1909. év április 15-én fertőzve volt: takonykórral 19 k 21 u, rag. szaj- és körömfájással 3 k 3 u, sertésv. 1227 k 1510 u, rag. tudóval 1 k 1 u.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezőkőbányai sertésbiztosító telephelyének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)
Óreg nehéz (páronként 400 kg. felül) ————— filléris
Fiatl nehéz „ 320 kg. felüli súly 144—145 „
„ közép „ 250—300 kg. 145—146 „
Fiatl könnyű „ 250 kg.-ig 145—148 filléris
Árak élősúlyban kilogrammonként 4% engedmény.
A hizott sertésüzlet irányzata csendesebb.

Soványisertés-árak.

(Eredeti tudósítás Ur. Rezső sertésbiztosító VIII. ker., Mépszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)
1909 május 5.

	kilogramm	fillér
Sertésvészán átment	60—100	130—120
„ „	100—120	120—122
„ „	120—160	122—124
„ „	160—200	124—120
Sertésvészán át nem ment	60—100	98—98
„ „	100—120	98—100
„ „	120—160	100—102
„ „	160—200	102—104

Irányzat: változatlan.

Bécsi sertésvásár.

1909 május 4.

Főlhajtás:	Szarmazás szerint:	
	Magyarországból	drb.
Minőség szerint:		
Hussertés	6712	800
Zsirsertés	6482	8115
Összesen	13194	4045
		434
		—
Eladatlan maradt	352	Összesen 13194

Arak: (kilogrammonként élősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)
Elsőrendű magyar zsirsertés ————— 126—128 kiv. 130
Középsertés ————— 112—122
Óreg sertés ————— 102—110
Könnyű és szedett sertés ————— 96—108
Süldő (lengyel, erdélyi) ————— 90—120 kiv. 124
Irányzat: lanyha, prima zsirsertés a múlt heti árt nagynehezzen megtartotta, ellenben többi minőség 2 fillérral olcsóbb. Hussertés mint múlt héten.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1909 május 6.

Főlhajtás	drb.	Árak:	fillér
Magyarországból	732	Angol huses ürök	—
Galicziából	—	Elsőr. hiz. ürök	57—60
Oszták tartományokból	—	Gyapjas	—
	—	Középm. hizott ürök	48—56
Összesen	732	Nyirott juh	—

(Az árak kg.-ként fillérekben, élősúlyban fogyasztási adó nélkül értendő.)
Irányzat: szilárd, a nagyobb keresletnél fogva az árak 1—2 fillérral magasabbak voltak mint múlt héten.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1909 május 6.

Főlhajtás:	Árak	(kilogrammonként állatokban tiszta súlyban I. oszt. II. oszt.)
Magyarországból élős borjú	32 drb	—
leölt „	766	146—152 124—144
Ausztriából élős borjú	195	—
leölt „	4209	146—152 124—144
Magyarországból leölt bárány	1283	16—40 K. párja
Ausztriából leölt „	729	16—40 K. párja
Magyarországból leölt sertés	63	120—144 zsirsert.
Ausztriából „	1366	120—144 hussert.
Magyarországból leölt juh	—	84—108
Ausztriából „	258	84—108

Összesen: 8901 drb
Irányzat: szilárd, borjú ára mint múlt héten. Ölött sertés 2—4 fill.-el drágább. Juh ára változatlan. Bárány valamivel olcsóbb mint múlt héten.

Ingtatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül).

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 10. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Salamon Mihály	52976
Május 10. Gyulafehérvári kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Totoján Jochimné	50944
Május 11. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Reinitz Zsigmond	239978
Május 13. Dévai kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Lázár Adám	62379
Május 13. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Klein Pál Lipót	56536
Május 19. Óbcesei kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Alexievits Mitáné	48301
Május 22. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Rózsaffy Alajos	26016150
Május 24. Abádszalóki kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Waldeck György	49492
Május 27. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Kugler Ede és Kugler Mihály	486992
Május 28. Pozsonyi kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Dolmál Mária	55245
Junius 3. Zsolnai kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Hecht szül. Spierer Erzsébet	66200
Junius 16. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	özv. Perlmutler Izraelné	453750
Junius 15. Szarvasi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Lusztig Miksa	211800
Junius 23. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Rosenfeld József	697884
Május 28. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság	Techlár Ferencz	292204
Julius 14. Ekesdi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság	Zichy Vladimír	232579

Szerkesztői üzenetek.

G. L. 1. A 600 drb juh száma szorosabb értelemben veendő és 600 drbnál többet az illető nem legeltethet, legfeljebb azt teheti, hogy a bárányokat a számos marháról szóló teória szerint számítja. Mindenesetre mulasztás történt a szerződés kötésénél, hogy a szopos bárányokról külön meg nem emlékeztek.

2. Hogy az erdő a telekkönyvben egy helyrajzi szám alatt van felvéve és így a szolgálmi jog az egész ingatlanra egyaránt van bekebelezve: a legeltetési jog terjedelme tekintetében nem döntő körülmény. Ebben a kérdésben a do'or természetű és a szerződés rendelkezései irányadók. Ennek megfelelően az erdei területen található réteken, kaszálókon és szántóföldeken a legeltetés csak annyiban illeti meg a jogosultat, amennyiben a rétet, kaszálót és szántóföldet kártétel és az okszerű gazdálkodás szabályainak sérelme nélkül legeltetni lehet. A tulajdonos tehát nem tartozik tűrni, hogy az illető jogosult olyan helyeken is legeltessen, ahol a legeltetés káros.

A legeltetési szolgálmi jog nem olyan nagy terjedelmű jog, hogy a tulajdonost megfoszthatná a saját ingatlan felett való szabad rendelkezéstől. A tulajdonos tehát egyes részleteket a legeltetésre jogosult bekebelezése nélkül szabadon feltörhet és szántóföldde, szőlőve vagy kertté alakíthat át és a legeltetésre jogosultnak a feltört területek elvonása fejében kárpótás csak akkor jár, ha igazolni tudja, hogy a feltört terület maradt erdőterület a kikötött 600 darab juh részére már nem képes elég bőséges legelőt nyújtani.

Ha ez a körülmény fenn nem forog s a feltört terület maradt terület a 600 darab juh részére elég bőséges legelőt nyújt: pusztán a telekkönyvi bekebelezés alapján kárpótásnak helye nincs, mert a telekkönyvi bekebelezés nem a legeltetési jog terjedelmének megállapítására, hanem az ezen jogból folyó igényeknek az ingatlanon való biztosítására szolgál és csak erre terjed ki.

A feltört területeken se figyelmeztetés mellett, se anélkül nem lehet legeltetni, ha az az okszerű gazdálkodás elveibe ütközik. Például kertekben feltört terület a legeltetés; tarlókra és ugarokra rá lehet hajtani a birkát. Az arra nem való területeken az illető még akkor sem legeltethet, ha a fennmaradt terület a 600 darab juh legeltetésére nem elegendő s ebben az esetben is csak kárpótáshoz van igénye.

3. A juhok hajtása csak azon a vonalon történhetik, amely eddig is juhcsapás gyanánt használtatott. A vonalon változtatni annyit tenni, mint legeltetni és pedig tilos területen jogtalanul legeltetni. A szerződés csak áthajtást enged, áthajtás pedig csak rendezes csapásban használt területen vagy legelőn át történhetik.

4. A legeltetési jog gyakorlatában való jogtalan megállítás ellen a rendes bíróság előtt kell és lehet orvoslást és védelmet keresni. (Kir. járásbíró és kir. törvényszék.) Sz. F.

W. Ö. A cselédügyben más fórumhoz nem fordulhat, mint a fősolgabíróhoz, mert ez a törvény által kijelölt illetékes hatóság. Ha a fősolgabíró a hivatali kötelességével járó eljárás teljesítését megtagadja, a hivatali kötelességnek ezen megszegése ellen csak fegyelmi uton lehet orvoslást keresni. Sz. F.

Sz. A. B. Apátfalva. A cselédek disznainak őrzéséhez a gazda a törvény szerint kondást adni és azt fizetni nem tartozik. Ha azonban a cseléd ezzel a feltétellel lett felfogadva, vagy ha ez felfogadása idején a gazdaságban bevett szokás volt: a cseléd igényt tarthat ehhez is, mint javadalmasához tartozó dologhoz. Ennek az igénynek alapja azonban nem a törvény, hanem a szerződés, illetőleg a gyakorlat által dokumentált külön megállapodás. Sz. F.

Sch. I. Sopron. Hogy a gyümölcsfákat a határvonaltól mily távolra kell ültetni, arra nézve a törvény rendelkezést nem tartalmaz. A saját telken mindenki oda ültet, ahova neki tetszik; a szomszédnak azonban jogában áll az ő telkére átnyúló gyökereket vagy ágakat levágni, vagy az utóbbiaknak gyümölcsét leszedni. Egyébként a szomszéd épp úgy kötelezve van a tulajdoni jognak föltétlen tiszteletére, mint bárki más. Ha tehát a szomszéd a határvonaltól egy méternyire ültetett fákat megrongálja, az 1894. évi XII. t.-cz. 93. §-ának c) pontja ellen cselekszik, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető. Amennyiben pedig az általa okozott kár 60 koronánál nagyobb, cselekvénye az 1878. évi V. t.-cz. 421. §-a értelmében vétségig minősül és 3 hónapig terjedhető fogházzal, valamint 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető. Sz. F.

TENGERI VETÉSÉNél
100° haszonnal alkalmazza
Kőbányai szárított hizósertés trágyánkat.

300—400 Kg. Kat. holdankint ugyanannyi magtermeléstöbbletet biztosít.
Prospektus, ajánlat ingyen és bérmentve.]
BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
(Gyöngy, Saliótrumpf és Társ.)

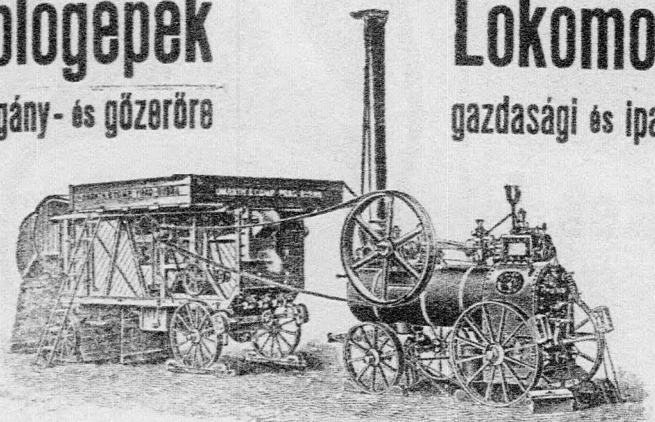
Cséplő
kézi-, járgány-
Ros-
ták
UMR
Alapított
MA
fehér
Gőzm
Vidéki
lada át
módon
8 napot
CSEP
PÉN
takarítanak
Stern-
Szakért
Kérdezőköv
BÁR
BUDA

A mi főkülönlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Ros-
ták

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Kerekeken
12 HP.-ig
Fekvők
20 HP.-ig

UMRATH és TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Sertésenyésztők

figyelmébe ajánljuk: **A sertés Magyarországon**
Írta: Eneszl DORNER BÉLA.
Ara 7.20 korona.

A sertészhilálás.
Különös tekintettel a sertés-
vészre. Írta: Bäcker György.
Ara 2 korona.

A sertés javítása
és hiztatása. Írta: Ruffy Pál.
Ara 2 korona.

Megrendelhetők a „PÁTRIA”
r.-társ. gazdasági szakkönyv-
kereskedésében BUDAPEST,
IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

A leghasznosabbak az a kereskedők részére a

KÁLMÁN-féle szab.

BIBORPAPRIKA

Csak eredeti csomagolásban jó forgalomba.

Áraim a kereskedő urak részére:

1/1	1/2	1/4	1/8	1/16	kg.
5.-	2.60	1.85	1.75	1.45	korona

legalább 5 kiló vételnél bérmentve bármely állomásra szállítva.

A csomagok már kiállításuknál fogva is dísz minden üzletnek. Olcsóbb paprikákban legelőnyösebb árjegyzék ingyen és bérmentve. Tisztelettel

Kálmán József paprikanyag-kereskedő, Szeged, Dugonics-ter 2. sz.

KRÁSA RUDOLF
WIEN, VII.,
Kirchengasse 29.

Kérje az 1. számú kimerítő prospektust. (Az 1. szám megnevezése feltétlenül szükséges.)

Orsz. törzskönyvezett tisztavérű berni tenyészetemből **12 darab 1 1/2-2 éves**

bikát

eladok. Poland-china és Yorkshire keresztezésű

tenyésztői cza-malaczkok

különként egy koronájával kaphatók. 1118
Kralovanszky Kálmán, Seprős, Arad m.

A legjobb

KAPTÁRAK

Meister Testvérek

kaptárgyárában

Bpest, VII., Dongó-u. 3-5. készülnek.

Árjegyzéket kívánatra mindenkor küld és minden szükséges felvilágosítással szívesen szolgál a

MEISTER TESTVÉREK faárúgyára.

3323

Alapított 1887-ben.

Telefon 99-37.

Saját ház.

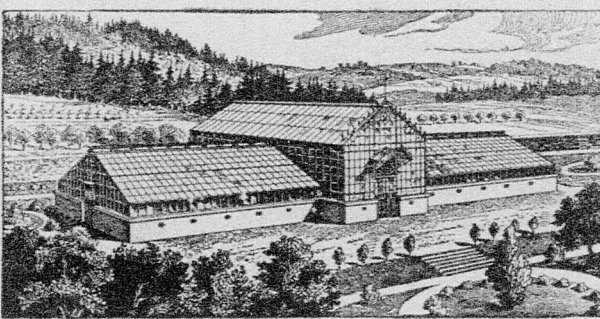
MÁDERLIK LUJZA

fehérnemű- és vegytisztító vállalata.

Gőzmosótelep: Budapest, II., Ponty-u. 4.

Vidéki urak részére 2 kulccsal ellátott kosár vagy láda áll rendelkezésre. Gallérok és kézelők párisi módon fényezve. — Az ország legtávolibb részébe is 8 napon belül a fehérnemű vissza jut. 3381

Melhorn Oszkár R. Schweinsburg.

Legelső különleges gyár: Pálmaházak, téllertek, meleg- és hidegházak és bármely növényházak építésére, központi fűtésű bevezetésére legújabb szerkezeten és kiváló díszes kivitelben.

Magyarországi vezérképviselő:

Általános üzem- és ipari gépgyár

Kogler és Roszner Budapest, V., Váci-ut 26 sz.

Bármilyen felvilágosítással, tervrajzokkal és költségtervezetekkel készséggel szolgálunk. Meghívásra szakmérnökeink bármikor megjelenhetnek. Szíveskedjen megkeresni.

CSÉPLŐGÉPTULAJDONOSOK PÉNZT, IDŐT és MUNKÁT

takarítanak meg és szebb, jobb cséplési eredményt érnek

Stern-féle szab. dobkosárbetéttel.

Szakértő bizottság előtt

egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsínes geppel utáncsépeltettünk és az eredmény 680 kilogramm tiszta buzaszem volt. ::

Kérdőzködésre ingyen és bérmentve nyújtunk felvilágosítást.

BÁRDOS és BRACHFELD
BUDAPEST, VI. ker., Gyár-utca 5.

3420

Gőzeke-, magánjáró-, cséplőgép- és minden másnemű

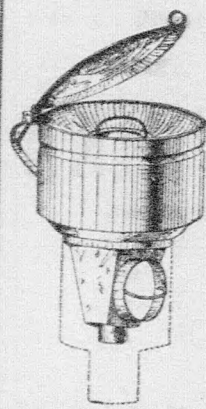
géprészeket

u. m. ekefejeket, kerékagyakat, vet sulyokat, dobsineket stb. stb.

acélöntvényből

és közönséges vasöntvényből szállít legjobb minőségben

GUGLER és FORRAY
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 162. SZÁM.

FIEDLER-SZÜRŐ.

Legjobb és legnagyobb munkaképességű **tejszűrő** önzáró fedéllel.
Az 1907. évi égeri tejszűrőversenyen jutalmadit nyert.

Ugyazint az összes tejjgazdasági eszközök.

Krása Rudolf, Wien, VII., Kirchengasse 29.

Kérje a 9. számú árjegyzéket (A 9. szám megadása okvetlen szükséges).

Lokimélő

nélkülözhetetlen invarosok részére. Általa nagy megtakarítást érünk el (strángoknál és szerszámoknál). (3294b)

0 sz.	1 sz.	2 sz.	3 sz.	4 sz.
Vonóerő 15	20	30	50	70
métermázsa.				
Ára: 7.-K 8.-K 9.-K 10.-K 12.-K párja.				

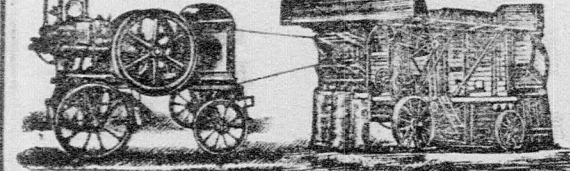
PFEIFFER J., Pétervárad, Szerém m.

Haszonbérbeadó birtok.

Felső Magyarországon egy körülbelül 800 magyar hold kiterjedésű földbirtok (körülbelül 620 hold szántóföld és rét, a többi legelő, kert és belsőség) egy vasúti fővonaltól 7 kilométerre, folyó évi október hó 1 én haszonbérbe adatik. Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ad, kinek czime **Haasenstein és Vogler (Jaulus és társa)** hirdetési irodájában Budapest, V., Dorottya-utca 9. megtudható. 3464

LEGJOBBAN BEVALT

legolcsóbb hajtóerő gazdaságok és iparosok részére

BERNHARDT-féle Petrolin-lokomobilok és motorok, felével olcsóbban dolgoznak, mint a gőzgépek és nem kell vizsgázott gépész, engedélymentesen felállíthatók, teljesen üzembiztos, nem csinálnak sem füstöt, sem kormot sem szagot. Szívógázberendezések 5-100 lóerőig. A jelenkor legolcsóbb hajtóerője!

G. Bernhardt's Söhne motor és gépgyárától, Wien, XII., Schönbrunnerstrasse 173/5.

Vezérképviselő: **RÓNAI GYULA és TÁRSA** Budapest, VII., Barcsay-utca 11. 3395

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fontos minden ebtulajdonosnak!

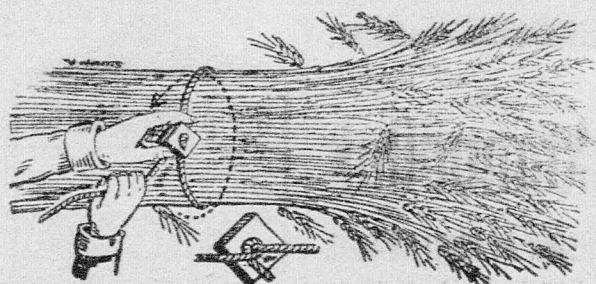

A vadász-vizsla

Gyakorlati utmutató a vizslanevelés, tanítás, használat- és gyógykezeléshez.

Írta: **Stark Dezső** főerdész.

Harmadik kiadás, 10 képpel. Ara 2 korona. E könyv minden ebtulajdonosnak nélkülözhetetlen, hasznos tanácsadó. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Kéveköteleket

□ fácskával, végei kékre vagy vörösre festve készít és szállít elsőrendű minőségben nagyban és kicsinyben legolcsóbb árakon.

HELLE O. kötélárugár Pozsony, Eötvös-utca 6. 3356

Nincs többé büz!

A **Bonodor folyadék** a legbüzősebb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysulyu 5 kg. csomag bérmentve 7.50 K.** (Elegendő egy évre.) 1 kg. próbacsomag **2.50 K.** csomagolással, szállítással nélkül. **A Bonodor por vízeldek azonnali szagtalanítására kitűnő szer.** 5 kilós postacsomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K. csomagolással, szállítással nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvétellel. Számos elismerőlevél. Vezérképviselő: 3324

FODOR FERENCZ Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H.

„RAPID” közli műtrágyaszóró-készülék.

Ezen műtrágyaszóró-készüléket Fischl V. gazd. intéző ur szakaszerü kísérletezés után találta fel. A régi szokásos kézi szórással szemben előnye, hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja; a használatban levő nagy gépekkel szemben előnye az olcsó ár, egyszerű kezelés s hogy 1 ember naponként 7-8 holdat vetőlepesben haladva, könnyelműen beszórhatja. A beállítható szórókanál által az elszórandó mennyiség pontosan szabályozható. Ara Budapesten darabonként: **60 korona.** Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálok **685**

Weisz Jakob a szabadkai műtrágyagyár képviselője V., Lipót-kört 7. szám.

A legjobb felnevelő takarmány FATTINGER húsrejtos takarmánya.

Gyors fejlődés! 50 kg ára 23 kor. ab gyár, 5 kg. 3 kor. 20 fill. bérmentve. — Kérjen árjegyzéket **POLSTERER H. czégtől** (FATTINGER szabadalmazott kutyalepényének és baromfi-műtakarmányának gyára) BÉCS-UJHELY. 300-nál több első díj. Alapított 1893-ban. 3244

A legjobbnak elismert régi gyártmány.

Prospektust, mintamázolatot és bármely felvilágosítást az érdeklődőknek.

LUTZ EDE és TÁRSA FESTÉKGYÁR BUDAPEST, VII., Örnagy-u. 4.

Minden növénynél nagyobb termés, jobb minőség és ezáltal nagyobb bevétel

érhető el, ha kálissal trágyázunk. Számtalan kísérlet által lett bebizonyítva, hogy a

KÁLI

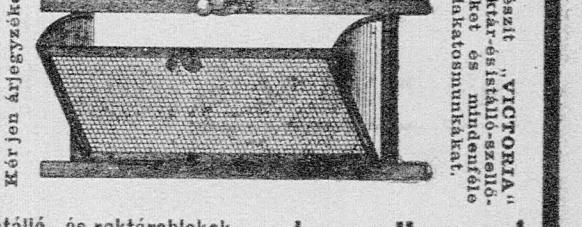
mint növénytápanyag nélkülözhetetlen, hogy a trágyázás eredményeül járjon. — Az összes gazdasági szaktekintélyek kijelentése szerint ezen növénytápanyagtól függ a termés nagysága, amely tápanyag legkisebb mennyiségben van a talajban. **Mindenki tehát saját magát károsítja meg, ha csak egy oldalon trágyáz és a kálissókat**

figyelmén kívül hagyja. A kálissók okszerű alkalmazásáról szóló szakmunkákat, részletes eljárásra vonatkozó utbaigazításokat és trágyázási eredményeket az érdeklődőknek díjtalanul bocsájt rendelkezésre a **Kálisyndikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája** Budapest, VIII., Üllői-ut 36.

Kiváló tenyészetekből ajánlok elsőrendű posztógyapjas- és angol kosokat

franko Oderbergtől 250 koronától feljebb. **HEYNE JÁNOS** juhászati igazgató LEIPZIG, Frankfurterstrasse 4. II. 3468

ÚJDONSÁG!

Istálló- és raktáráblakok vasrámban **sodrony-üveggel.**

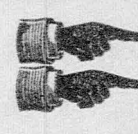
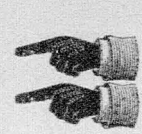
ELŐNYEI: törhetetlen, tűz- és betörésbiztos, csinos és olcsó!

Megrendelhető a készítőnél: **Farkas és Társa lakatosgyárában** Budapest, VI., Lehel-utca 10. 910

JUNIUS 5-10

A TATTERSALLBAN tartandó

GÉPKIÁLLITÁSON

 több igen érdekes

ÚJDONSÁGOT

fogunk bemutatni,

melyeknek megtekintésére a nagy-
érdemű gazdaközöniséget már mostan
vagyunk bátrak meghívni.

**A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége**

Budapest, V., Váci-körut 32.

□ Szálas □ takarmánynövények termesztése

Irták: Szilassy Zoltán, országgy. képviselő, az OMGE szerkesztő titkára és Grabner Emil, a m.-óvári m. k. növénytermesztési kísérleti állomás adjunktusa.

100 képpel.

Ára vászonkötésben 10 korona.

A mezőgazdasági termelés belterjességének fokozódása és az állattenyésztés fontosságának emelkedése a takarmánynövények szántóföldi termesztésének terjedését is maga után vonja. Az O.M.G.E. már 1890-ben pályázatot irt ki a fűféle takarmánynövények termesztésének ismertetésére, mely pályázat folytán Szilassy Zoltán bízott meg a mű megírásával. Ez a munka azóta teljesen elfogyott, a mutatkozó szükséglet azonban arra bírta a szerzőt, hogy társulva Grabner Emillel, a m.-óvári m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás adjunktusával, új kiadást rendezzen saját alá, mely azonban ne csak a fűféle takarmánynövények, hanem a szántóföldön termesztett összes takarmánynövények (pillangósok és levelesek), valamint a keverék-takarmánnyok termesztését is behatóan tárgyalja.

Szilassy-Grabner munkája tehát nem egy régi munka pusztán új kiadása, hanem teljesen új mű, melyben a fűféle takarmánnyok Szilassy pályadíjnyertes munkája nyomán bővített tartalommal foglaltatnak, a pillangós és leveles növények termesztése egészen újonnan tárgyalatik a keverék-takarmány termesztésére vonatkozó rész pedig, jelentékenyen kibővítve és megjavítva bocsájtatik közre.

Megrendelhető a „Patria” részv. társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Ullői-ut 25.

Tejgazdaságok!

„Hermetika” tömítő szalagokat, legjobb és legolcsóbb tömítő szer tejszállító kannák, ugyszinte vaj és sajt csomagolására, szállít: Weinberger Arthur papírgyári raktára Gödöllő.

3362

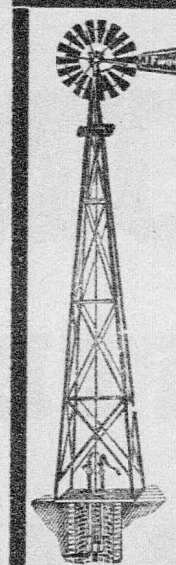
A „KOZTELEK OLCSÓ KÖNYVTARA” 4. füzet A GABONAFÉLÉK TERMESZTÉSE.

19 képpel.

Irtá: GRABNER EMIL

már megjelent és szétküldött az előfizetőknek. — Külön megrendelve a füzet bérmentes küldéssel 60 fillérbe kerül. Legszelvényesebb ezen összeget levélbélyegekből a megrendeléshez mellékelni.

Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Ullői-ut 25.

Vizvezetékeket

ítatás, öntözés, lecsapolás, fürdés stb. czélokra, —

szélmotor,
hőlégmotor,
benzinmotor,
járgányüzemmel,
vagy önműködőleg, távolfekvő forrásokból, vagy mély kutakból létesítenek

LAKOS és SZÉKELY magánmérnökök

gyár és vállalat vízvezeték és acetylénvilágítási berendezésekre BUDAPEST, VII., ARÉNA-UT 64. SZÁM.

Kívánatra helyszíni felvételek, költségvetés díjtalanul. ☎ 3089/7

Gözekék

a legkötelezőbb rendszer szerint.

Benzinmotorok és lokomobilok.

Szivógázmotorok.

Hengerszékek és

összes malomgépek.

Árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár
= részvény-társulat
Budapest, X. ker., Kőbányai-ut 31. sz.

Villamos világítási és erőátviteli berendezések.

lviámpák, motorok, szerelési anyagok.

Villamos vasutak.

Árjegyzékkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk.

Ganz-féle villamossági r.-t.
Budapest, II. ker., Lövház-utca 39.

Ad 38993. szám. V—1.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A Vajastorok alatti Dunaszakaszon 1909. és 1910. években teljesítendő és 5885 m³ földmunkából, 16.406 m³ kincstári kő szállításából és beépítéséből, valamint 9714 m³ elsőosztályú és 92.980.09 m³ másodosztályú köanyag termeléséből, szállításából és beépítéséből álló szabályozási munkálatoknak vállalatba adása czéljából 1909. évi május 24-én déli 12 órakor a m. kir. földmivélsügyi miniszterium I. emeleti tanácsstermében nyilvános, zárt ajánlati verseny tárgyalás fog tartatni.

A tervek, továbbá a kötetendő szerződés tervezete és az annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati feltételek a budapesti m. kir. folyamómérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők s ugyanott szerezhető meg az ajánlati minta is. Az ajánlatok, melyeket az ajánlati feltételek szerint és az előirt minta használatával kell kiállítani, a fentjelzett napon délelőtt 11¹/₂ óráig a m. kir. földmivélsügyi miniszterium házipénztáránál nyújtandók be.

Budapest, 1909. évi május hó 3-án.

3472

M. kir. földmivélsügyi miniszter.

Eladó gépek.

Egy db 25 lóerős, gőzeke altalajfuróval, kifogástalan állapotban. Egy darab tíz lóerős 1906-os cséplőgarnitúra vaselevátorral, alig használt állapotban, továbbá két nyolcz lóerős cséplőgarnitúra használt, de teljesen jó állapotban, mind a három magyar államvasúti gyártmány.

Azonkívül örlő- és darálómalom-berendezés. : Továbbá luczfenyők:

kiváló szép növésű iskolázott luczfenyők, 180—220 cm. magasak, földtömbbel kiásva 100 darab ára nyolczvan korona, 1000 darab ára hétszáz korona. Csomagolás és vasútra szállítás darabonként husz fillér.

Kis-szántói intézőség,

u. p. Bors, Bihar megye.

3372

CAMPBELL

feltűnést keltő műve

AZ OKSZERÜ TALAJMÜVELÉSÉRŐL

K. RUFFY PÁL fordításában
már megjelent

az OMGE. könyvkiadóvállalata kiadásában.

Ára füzve 3 kor. 50 fill., vászonkötésben 4 kor. 50 fill.

Megrendelhető a „PATRIA” r.-t. gazd. szak-könyvkereskedésétől, Budapest, IX., Ullői-ut 25.

Szatmár me (vasutállomá belsejégek, esetleg ez é Az ingatlan Ugyancsak völgyi fürdő is. Rác Rác End

Álla
KR

Minden eddig a ravasz... Ennélfogva... vegyszert... tikus győ... a patkány... nak... ellent... szer teljesen

Az eredmény... Kapható a le

„KREA

A patkány

növényvédel... bizonyítvány

Cs. és kir

Az áta... deti... vegy... következőt m

A „K... egéren... tettün... tettünk. Az e... dögölve. A k... Ezen k... eger... mint... szívesen eszi... Wien.

Tejgazdasági... gazdasági ár... lőa-külön kiv

ELADO BIRTOK.

Szatmár megye fehérgyarmati járásában, **Csaholcz** községben (vasutállomástól 30 percz) 700 hold (1200 öles) tagos birtokomat, belsőségek, cselédházak, istállók, 5 szobás urilakással és kerttel, esetleg ez évi terméssel is (500 hold őszi-tavaszi vetés) eladom. Az ingatlanon 250.000 korona 5°/_o-os törlesztéses kölcsön van. **Ugyancsak eladom** Szatmár megye Turvékony határban a máriavölgyi fürdő szomszédságában levő 160 köblös tagos birtokomat is. **Rácz Béla**, Szatmár. Felvilágosítással szolgál még **dr. Rácz Endre** ügyvéd Szatmáron. 3422

Államdíj gazdasági érdekeméért.

„KREATOL” patkány- és egér-irtószer. :: :: ::

Minden eddig ismert patkány- és egérirtószernek megvan az utóhatása, hogy a ravasz állatok mérgezzé válnak, messzire kikerülnek a készítményeket. Ennélfogva mindezen szerek problematikusak voltak. A **„KREATOL”** vegyszert gyárnak **Pozsony** a legutóbbi időben sikerült egy **exotikus gyökérből oly hatékony mérget** feltalálni, hogy annak a **patkányok, házi- és mezei egerek és poczkok** nem tudnak ellenállani s azt nagy örömmel eszik meg. Ezen **nagyszerű szer** teljesen mentessé tesz bennünket a patkány- és egérveszedelemtől.

Az eredmény ennélfogva bámulatos! **Méregengedély nem kell!**

Kapható a legtöbb gyógyszerárban és drogueriarban vagy közvetlen a

„KREATOL” vegyi laboratóriumban, **POZSONYBAN.**

A patkányipulák ára üvegekben 1 koronától feljebb, egérpülák 60 fillértől feljebb.

Ezen szert a bécsi cs. és kir. mezőgazdasági és bakteriologiai és növényvédelmi állomás megvizsgálta és a vizsgálatokról az alábbi kitűnő bizonyítványt kaptuk:

Cs. és kir. mezőgazd. bakteriologiai és növényvédelmi állomás, Wien.

Anal. No. 540.

Bizonyítvány.

Az átadottól megjelölt „Kreatol” (Herzog Zsigmond, Pozsony) eredeti üvegcsomagolásban beküldött patkánymérge-minta vizsgálatnál a következőt mutatta ki:

A „Kreatol” patkánymérgegel kívánságára 5 patkányon és 10 egéren tettünk kísérletet. A kísérlet úgy történt, hogy az egyenkint tartott állatoknak a bőségesen elébe rakott eledel közé egy darab mérget tettünk. Az etetés reggel kezdődött, este 1 patkány és 3 egér meg volt dögölve. A következő napon a többi állat is elpusztult.

Ezen kísérletnek végeredménye az, hogy a patkánymérget úgy az egerek, mint a patkányok, daczára más eledel bőséges adásának, igen szívesen eszik meg és rövid idő alatt azokat elpusztítja.

Wien, 1909 április 27.

A cs. és kir. mezőgazd. bakteriologiai és növényvédelmi állomás: **Dr. Czadek Ottó** s. k.

Mesterséges csibenevelés

Irta: Kövy József.

Ara bérmentes küldéssel 55 fill., mely összeg megrendelés esetén előre beküldendő. „Patria” r. t. gazd. szak. könyvkereskedése, Budapest) IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

FOGAK

4 koronától szájpaddal nélkül. Gyökéreltávolítás felesleges. Aranykoronák és hidak. **Vidékek 24 óra alatt kielégítettek.** Földmívelők és gazdászok árkedvezményben részesülnek.

DALMA REZSŐ FOGASZATI MŰTERME Váci-körut 4. 3415 Fogad egész nap.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

Budapest, IV., Veres-Pálné-utca 40.

MEGHIVÓ

a Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezetének 1909. évi május hó 23-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor Budapesten, a Köztelek tanácstermében (IX. ker., Köztelek-utca 8. szám, I. em.) tartandó rendes

évi közgyűlésére.

Tárgyak:

1. Jegyzőkönyvet hitelesítő 2 tag kiküldése.
2. Üzleti jelentés az 1908. évről.
3. A számadások bemutatása, az 1908. évi mérleg megállapítása, az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
4. Határozat a szövetkezet fenntartására 1875:XXXVII. t.-cz. 187. §-a értelmében, tekintettel arra, hogy az 1908. évi veszteség a részjegytulke 50°/_o-át meghaladja.
5. Határozat a szövetkezet egyes üzletágainak a „Hangya” fogyasztási és értékesítési szövetkezetnek átadása tárgyában.
6. A felügyelő-bizottság 4 tagjának megválasztása.
7. Esetleges indítványok. (Az alapszabályok 7. §. 3. pontja szerint a szövetkezet minden tagja: „A közgyűlésen indítványozási joggal bír, ha indítványát 8 nappal előbb a szövetkezet igazgatóságánál írásban bejelenti.”)

Budapest, 1909 május 7.

Az Elnökség.

Mérleg-számla: VAGYON: Pénztárkészlet 17.153-97 K., Készletek 528.725-46 K., Adások 240.091-08 K., Leltár (üzleti felszerelés) 119.816-19 K., Értékpapír 4160-— K., Tisztviselők biztosítéka 48.400-— K., Átmeneti számla 4950-42 K., Veszteség-egyenleg 96.743-98 K. Összesen: 1.080.041-10 K. **TEHER:** Üzletrész-számla 189.300-— K., Tartalékalap 269-45 K., Hitelezők 640.681-37 K., Elfogadvány-számla 150.000 K., El nem számolt áru 29.892-32 K., Letét-számla 48.400-— K., Szövetkezeti alkalmazottak segélyszámlája 1597-06 K., Összesen: 1.060.041-10 K.

Veszteség- és Nyereség-számla: VESZTESÉG: Napi leszámolások 3.343.172-92 K., Felszerelésből leírva 12.219-67 K., Személyzeti fizetések 133.983-13 K., Elárusítóhely, raktárak, budafoki pinczék és irodabér 31.200-07 K., Üzleti költségek 112.927-07 K., Kamat-számla 18.549-08 K., Adó-számla 3226-20 K., Összesen 3.655.278-14 K. **NYERESÉG:** Napi eladások 3.343.172-92 K., Eladások után közvetítési díj 214.644-08 K., Nyereségáthozat 1907. évről 717-16 K., Veszteség-egyenleg 96.743-98 K., Összesen 3.655.278-14 K.

Igazgatósági jelentés. Az 1908. év december 31-én a szövetkezet tagjainak száma volt 1897. Az 1908. év folyamán belépett 3 tag 3 üzletrészszel, kilépett 4 tag 7 üzletrészszel. Marad az év végén 1893 üzletrész.

Kelt Budapesten, 1908 márczius hó.

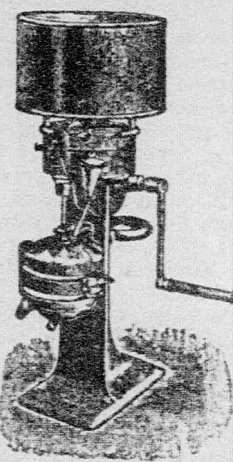
Matuka Ferencz s. k., főkönyvelő.

Az igazgatóság: Gr. Bethlen István s. k. Bujanovics Gyula s. k. Balogh Dezső s. k. Gróf Esterházy Móricz s. k. Gosztonyi Tibor s. k. Pirkner János s. k. Ráthonyi Reusz Henrik s. k. Szántó Menyhért s. k. Dr. Ybl Félix s. k. Kezy József s. k. Szilassy Zoltán s. k. Zalesky Jenő s. k.

Ezen mérleget és veszteség-nyereség-számlát a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva, azt helyesnek s rendben levőnek találtuk.

A felügyelő-bizottság: Rubineck Gyula s. k. Elek Emil s. k. Förster Lajos s. k. Jeszenszky Pál s. k.

3470

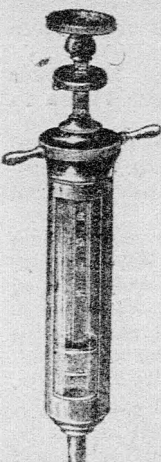

„ Eredeti ”
MÉLOTTE
főlözőgépek.

A legélesebb főlözés.

Több mint 200000 db használatban.

Javítások kizárva.

Sertésvész

szérum ojtásokra különösen alkalmas fecskendők 20 gr. 2 tüvel.

1438. Bördugattyúval tokban . . . . . 12.— kor.

1463a. Durídugattyúval bőrtokban . . . . . 13.40 kor.

Tejgazdasági, baromfi-, nyúltenyésztési, állat-gazdasági ár-egyzékekkel szakosztályonként külön-külön kívánatra készséggel szolgálunk:

GEITTNER ÉS RAUSCH főh. udvari szállítók Budapest, VI., Andrássy-ut 8/KÖZ.

Magyar királyi államvasutak.

A magyar királyi államvasutak 1909. évi május hó 1-től érvényes nyári menetrendje.

97207/09. szám

A magyar királyi államvasutak és az általa kezelt magánvasutakon f. évi május hó 1-én az új nyári menetrend lép életbe, melynek lényegesebb eltérései a jelenlegi menetrendtől a következőkben közöltemek.

A budapesti keleti p. u. — bruck — királyhídi vonalon. A Budapesti keleti p. u. — bruck — királyhídi vonalon a Budapestre irányuló személyvonat korábban és pedig már reggel 6 óra 35 p. kor fog indulni.

A jelenleg Bicskéről Budapestre reggel 6 óra 37 p. kor és Budapestre vissza Bicskére este 8 óra 20 perc kor induló helyi személyvonat forgalma megszüntetett.

Budapestről Torbágyig és Torbágyról Budapest — Kelenföldig vasár- és ünnepnapokon egy-egy új helyi személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Budapestre reggel 7 óra 30 perc kor indul és Torbágyra d. e. 8 óra 20 perc kor érkezik; Torbágyról az új vonat d. e. 9 óra 48 p. kor indul és Budapest — Kelenföldre d. e. 10 óra 20 p. kor érkezik.

E vonat Budapest — Kelenföldön naponta fog közlekedni, a honnan d. e. 10 óra 25 p. kor indul és Budapestre d. e. 10 óra 45 p. kor érkezik.

A jelenleg Budapest — Kelenföldről d. e. 10 óra 35 p. kor Budapestre érkező helyi személyvonat forgalma megszüntetett.

Budapest és Bicske között május hó 16-tól bezárólag szeptember hó 12-ig vasár- és ünnepnapokon egy-egy helyi személyvonat az idén is forgalomba helyeztetik, mely Budapestre d. u. 12 óra 50 p. kor indul és Bicskére d. u. 2 óra 19 p. kor érkezik; Bicskéről vissza pedig este 9 óra 27 p. kor indul és Budapestre éjjel 10 óra 50 p. kor érkezik.

Kamaraerdő megállóánál a múlt nyáron megállított vonatok az idén is meg fognak állani.

A budapest ny. p. u. — marhegyi és galánta — szolnai vonalon.

A Wienből jelenleg este 6 óra 49 p. kor, az új menetrend szerint este 6 óra 54 p. kor Budapestre induló keleti expresszvonat Galánta állomáson megállítatik és ott a budapest — szolnai esti gyorsvonathoz csatlakozást nyer.

A Budapestre Wienbe jelenleg d. u. 5 óra 5 p. kor induló gyorsvonat későbbben vagyis d. u. 5 óra 15 p. kor fog indulni.

A Budapestre este 6 óra 50 p. kor induló szolnai — berlini gyorsvonathoz Galántán csatlakozó pozsonyi gyorsvonat az idén már május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ismét Marhegyig, illetve Wienig fog közlekedni.

Budapest — Marhegy — Wien között egy-egy új harmadik átmenő személyvonat helyeztetik forgalomba.

Az új vonat Budapestre d. u. 12 óra 45 perc kor indul, Marhegyre este 8 óra 17 p. kor és Wienbe éjjel 10 óra 45 p. kor érkezik; az ellenirányú új vonat Wienből d. u. 1 óra 45 p. kor és Budapestre d. u. 3 óra 24 p. kor indul, Budapestre pedig éjjel 10 óra 35 p. kor érkezik.

Ezen új átmenő személyvonatok forgalomba helyezése folytán Érsekújvár és Pozsony között az Érsekújvárról Pozsonyra jelenleg d. u. 4 óra 20 p. kor és a Pozsonyból Érsekújvárra jelenleg d. u. 4 óra 28 p. kor induló, Pozsonytól Marhegyig pedig a Pozsonyból jelenleg este 8 óra 20 perc kor induló helyi személyvonatok forgalma megszüntetettik.

Budapest ny. p. u. — Érsekújvár között.

A Budapestre Párkány-Nánára reggel 5 óra 45 p. kor induló személyvonat forgalma Érsekújvárig kiterjesztetik és a múlt évben Érsekújvárról Budapestre este 8 óra kor induló személyvonat ismét forgalomba helyeztetik.

Budapest ny. p. u. — Párkány-Nána között.

A múlt évben Párkány-Nánáról reggel 6 óra 30 p. kor Budapestre induló személyvonat ismét forgalomba helyeztetik és a Budapestre október és április hónapokban Vácra este 8 óra 10 p. kor induló személyvonat forgalma május 1-től Párkány-Nánáig kiterjesztetik.

Budapest nyugati p. u. és Szob között a múlt évben Budapestre Szobra d. u. 5 óra 20 p. kor induló személyvonat ismét forgalomba helyeztetik, az ellenirányú személyvonat azonban csak Nagymarosról kiindulól fog közlekedni.

Budapest és Nagymaros között a m. évben naponta, valamint május hó 15-től szeptember 30-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedett helyi személyvonatok ugyan csak azon időszakban ismét forgalomba helyeztetnek.

Budapest ny. p. u. — Vác között május hó 16-tól bezárólag szeptember 12-ig vasár- és ünnepnapokon a m. évben közlekedett esti helyi személyvonatok az idén is forgalomba helyeztetnek.

Budapest nyugati p. u. — Rákospalota — Újpest között a múlt nyáron forgalomban volt helyi vonatok az idén is közlekedni fognak.

A Budapestre Rákospalota — Újpestre jelenleg este 6 óra 15 p. kor induló helyi vonat korábban és pedig d. u. 5 óra 55 p. kor fog indulni.

A Szolnáról este 9 óra 45 p. kor Budapestre érkező gyorsvonat Szob állomáson rendes megállást nyer.

A Budapesti keleti p. u. — ruttkai vonalon.

A Budapestre reggel 7 óra 5 p. kor Ruttkára induló és a Ruttkáról este 9 óra 15 p. kor Budapestre érkező gyorsvonat utasok fel- vagy leszállása céljából Lónyabányán feltételeesen megállítatik.

A Ruttkáról este 7 óra 10 p. kor Budapestre érkező személyvonat Hatvan és Budapest között csak Aszód, Gödöllő és Pécel állomásokon és csak leszálló utasok részére állítatik meg.

Budapesti keleti p. u. és Hatvan között a múlt nyáron május hó 15-től szeptember 15-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedett reggeli és esti személyvonatok ugyanazon időszakban és napokon az idén is forgalomba helyeztetnek.

Budapesti keleti p. u. és Gödöllő között. A Gödöllőről jelenleg d. u. 5 óra 48 p. kor induló és Budapestre este 6 óra 55 p. kor érkező helyi személyvonat nem közlekedik, helyette Gödöllőről Budapestig a reggeli órákban egy új helyi vonat helyeztetik forgalomba, mely Gödöllőről reggel 5 óra 40 p. kor indul és Budapestre reggel 6 óra 50 p. kor érkezik.

A jelenleg este 7 óra kor Budapest — Józsefvárosból Pécelre induló helyi személyvonat forgalma Gödöllőig kiterjesztetik.

Budapest és Gödöllő között vasár- és ünnepnapokon május hó 15-től szeptember hó 15-ig egy-egy új helyi személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Budapestre déli 12 óra kor, Gödöllőről vissza pedig este 7 óra 23 p. kor indul.

Budapest és Pécel között a jelenleg Pécelről este 7 óra 45 p. kor induló és Budapestre este 8 óra 30 p. kor érkező helyi vonat forgalma megszüntetettik.

A budapesti keleti p. u. — lawoczei és miskolczi — kassai vonalon.

Budapest és Kassa, illetve Csorba között a múlt évben július hó 1-től szeptember hó 16-ig közlekedett éjjeli gyorsvonatok helyett, már május hó 1-től kezdve naponta az egész éven át gyorsított személyvonatok (I. II. III. oszt. kocsikkal) fognak közlekedni, melyek Budapest és Hatvan között egyáltalán nem, Hatvan — Miskolc — Kassa között pedig csak a jelentékenyebb állomásokon állanak meg. Az új vonat Budapestre Kassára éjjel 10 óra kor indul és az ellenirányú vonat Kassáról Budapestre reggel 7 óra kor érkezik.

A jelenleg Budapestre Kassára este 8 óra 45 perc kor induló személyvonat korábban és pedig este 8 óra 10 p. kor fog indulni és Budapest — Hatvan között egy állomáson sem áll meg.

A Sátoraljaújhegyről Budapestre d. u. 1 óra kor érkező gyorsvonat Vámosgyörk állomáson rendesen megállítatik.

A Budapestre Munkácsra d. e. 8 óra 30 perc kor induló személyvonat Rákoscsabán, Rákoskeresztúron és Máriabesnyőn, a Sátoralja-Újhegyről jelenleg reggel 6 óra 35 p. kor Budapestre érkező személyvonat pedig Rákoscsabán és Rákoskeresztúron nem fog megállni, míg a Munkácsról este 8 óra kor Budapestre érkező személyvonatnál Gödöllő és Isaszeg állomásokon csak a leszállás lesz megengedve.

A jelenleg Hatvanból éjjel 2 óra 9 p. kor Miskolcra és a Miskolcra d. u. 12 óra 35 p. kor Hatvanba induló vegyes vonat forgalma a hatvani — budapesti vonalra is kiterjesztetik.

E vonat Budapestre éjjel 11 óra 35 p. kor indul és az ellenirányú vonat Budapestre este 6 óra 55 p. kor érkezik.

Bátyú és Munkács között egy-egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Bátyun csatlakozni fog Királyháza felől, illetve felé.

E vonat Bátyuról reggel 5 óra 42 p. kor indul, illetve Bátyura éjjel 10 óra 10 p. kor érkezik. A múlt nyáron Munkács és Szolva-Hársfalva között közlekedett személyvonatokat június 15-től augusztus 31-ig bezárólag az idén Munkács és Volóc között közlekednek.

A jelenleg Munkács és Volóc között közlekedő hajnali, illetve esti vegyesvonat forgalma a volóczi — lawoczei vonalra is kiterjesztetik. E vonat Lawocznéról reggel 4 óra 13 p. kor indul, illetve Lawocznére éjjel 11 óra 38 p. kor érkezik.

A Kassáról Budapestre jelenleg éjjel 12 óra kor induló személyvonat korábban, azaz éjjel 11 óra 25 p. kor indul.

A Budapest — lawoczei és Budapest — kassai vonal jelenlegi menetrendjéből az új menetrendbe való átmenetre nézve az utazók közértesítésére tájékoztatás céljából közöljük a következőket:

A jelenleg Budapestre este 8 óra 45 p. kor induló kassai személyvonat április hó 30-án Kál-Kápolnára még a régi menetrend szerint fog közlekedni. Az új menetrend szerint Budapesti keleti p. u. — ruttkai éjjel 10 óra kor Kassára induló új személyvonat már április 30-án Budapestre Vámosgyörkig mint különvonat indítatik és onnan Kassáig új menetrendjében fog közlekedni.

A jelenleg Budapestre este 9 óra 40 p. kor Sátoraljaújhegy felé induló személyvonat f. évi április hó 30-án már nem indítatik, helyette az új menetrend szerint Budapestre éjjel 10 óra 15 p. kor Sátoraljaújhegy felé induló személyvonat már április hó 30-án fog közlekedni. Az új menetrend szerint Budapesti keleti p. u. — ruttkai éjjel 11 óra 35 p. kor Miskolcra induló új vegyesvonat már április hó 30-án Rákosig mint különvonat indítatik és onnan tovább új menetrendjében közlekedik.

A budapesti keleti p. u. — predeali és budapesti keleti p. u. — arad — tövis vonalon.

A jelenleg Budapesti keleti p. u. — ruttkai reggel 7 óra 20 p. kor Debreczenbe, Nagyváradra, illetve Aradon át Brassóba, a d. u. 2 óra 25 p. kor Kolozsvárra és az este 9 óra 15 p. kor Predealba induló, az ellenkező irányban pedig a Predealból reggel 7 óra 50 perc kor, a Kolozsvárról d. u. 1 óra 40 p. kor és a Brassóról Aradon át, illetve Nagyváradról este 9 óra 40 perc kor Budapesti keleti p. u. — ruttkai reggel 7 óra 50 perc kor Budapesti keleti p. u. — szolnoki között megszüntetnek és a Budapest ny. p. u. — oregléd — szolnoki vonalra terelítik át.

E gyorsvonatok tehát f. évi május hó 1-től kezdve Budapest ny. p. u. — ruttkai indítanak, illetve Budapest nyugati p. u. — ruttkai érkeznek és pedig az alábbi időkhöz:

Budapest nyugati p. u. — ruttkai indul a Debreczen — nagyvárad, illetve arad — brassói gyorsvonat reggel 6 óra 55 p. kor, a kolozsvári gyorsvonat d. u. 2 óra kor és a predeali gyorsvonat este 9 óra 10 perc kor; Budapest nyugati p. u. — ruttkai érkezik a predeali gyorsvonat reggel 7 óra 30 p. kor, a kolozsvári gyorsvonat d. u. 1 óra 50 p. kor és a brassó — aradi, illetve nagyvárad gyorsvonat este 9 óra 55 perc kor.

A jelenleg Budapesti keleti p. u. — ruttkai d. u. 2 óra kor induló és az oda d. u. 1 óra 10 p. kor érkező brassói gyorsvonat június hó 1-től kezdve Predealig, illetve Predealtól fog közlekedni, hol csatlakozást nyer Bukarest felé illetve felől.

A Kolozsvárról reggel 6 óra 11 p. kor Brassó felé induló és a Brassó felől éjjel 10 óra 50 p. kor Kolozsvárra érkező gyorsvonat május hó 15-től bezárólag szeptember hó 15-ig Kolozskara állomáson feltételeesen megállítatik, ellenben az utóbbi vonathoz Apahida állomáson való megállítása május hó 15-től szeptember 15-ig megszüntetettik.

A Kolozsvárról reggel 6 óra 11 p. kor Brassó felé induló gyorsvonat Hosszuszón, a jelenleg Kolozsvárról d. u. 12 óra 32 p. kor, az új menetrendnél pedig d. u. 1 óra 6 p. kor Budapest felé induló gyorsvonat Bucsa állomáson rendesen megállítatik, ellenben az utóbbi vonathoz megállítása Brátka állomáson megszüntetettik.

A jelenleg Predealról d. u. 1 óra 12 p. kor Budapest felé induló gyorsvonat korábban vagyis d. u. 12 óra 22 perc kor indítottik.

A Brassó felől reggel 6 óra 5 perc kor induló és Aradon át Budapest felé közlekedő gyorsvonat Tövisen csatlakozni fog a Segesvárról Kolozsvárig közlekedő személyvonathoz, miáltal a gyorsvonatnál Brassóból Tövis — Kolozsváron át is egy új közvetlen összeköttetés létesül Budapestre.

Az Aradról éjjel 3 óra 33 p. kor Budapestre induló gyorsvonatnál a megállás Pusztatényő állomáson megszüntetettik, ellenben e vonat Pusztapó állomáson ezen túl nem feltételeesen, hanem rendesen megállítatik.

E vonat azonkívül Nagykátán rendesen, Tápószőlő — Tápószőlő és Maglóci állomásokon feltételeesen megállítatik.

Ugyancsak feltételeesen megállítatik Tápószőlő állomáson a Budapestre d. u. 2 óra kor Arad — tövis felé induló gyorsvonat is.

A Budapestre d. u. 5 óra 40 p. kor Brassóba induló személyvonat Újszász és Szolnok között Zagyvarékás 34. sz. órházán feltételeesen megállítatik.

A jelenleg Szolnokról éjjel 2 óra 32 p. kor Püspökladányra induló gyorsvonatnál a személyszállítás megszüntetettik és helyette Szolnokról reggel 3 óra 30 p. kor egy vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Püspökladányba reggel 5 óra 55 p. kor érkezik.

A múlt nyáron Nagykátáról Budapestre forgalomban volt esti személyszállító tehervonat az idén is személyszállítással közlekedik.

A Debreczen felől éjjel 10 óra 24 p. kor Püspökladányba érkező személyvonat forgalma a püspökladány — szolnoki vonalra is kiterjesztetik, miáltal egyrészt Debreczen felől Arad és Tövis felé egy új kedvező összeköttetés létesül Szajolon át, másrészt Szolnokon a Budapest felé menő személyszállító gyorsvonathoz új csatlakozás létesül Debreczen felől.

A személyszállítás a jelenleg Tövisről éjjel 3 óra 19 p. kor Segesvárra induló gyorsvonatnál Homoród — Köhalomig és a jelenleg Brassó felől éjjel 2 óra 50 p. kor Homoród — Köhalomra induló gyorsvonatnál Segesvárig fog kiterjesztetni, miáltal előbbi vonat Tövisről Brassóig új közvetlen összeköttetés létesül.

A jelenleg Szolnokról d. u. 4 óra 38 p. kor Nagyváradra induló vegyesvonat forgalma Püspökladány és Nagyvárad között megszüntetettik.

A jelenleg Máriaudvarról reggel 6 óra 32 perc kor Aradra induló és az Aradról jelenleg d. u. 2 óra 30 p. kor, az új menetrendnél pedig d. u. 2 óra 14 p. kor Máriaudvarra induló személyvonat forgalma a máriaradna — soborsini vonalra is kiterjesztetik, ellenben a jelenleg Soborsinból reggel 4 óra 24 p. kor Máriaudvarra induló tehervonatnál a személyszállítás megszüntetettik.

A püspökladány — körösmezői vonalon: Szatmári Gözfürész állomáson az összes személyvonatok rendesen megállítatnak.

A Püspökladányból d. e. 11 óra 15 p. kor Máramarosziget felé induló gyorsvonat Halmi állomáson rendesen meg fog állni.

A jelenleg Körösmezőre megszüntetettik, reggel 6 óra 48 szállítással közlő 12 perc kor érkezik.

A budapesti keleti p. u. — ruttkai d. u. 2 óra kor induló predeali, mint az ezen irányban 1 óra 40 p. kor pesti keleti p. u. — ruttkai p. u. — Szeged — Szolnok.

E gyorsvonat p. u. — ruttkai, illetve a predeali és az aradi felé terelítendő felé.

A Vercioról este 9 óra 35 p. kor és Budapestre megállították.

A Budapestre 40 p. kor Vercioról állás Porta országhelyi vonat megállítatik.

A jelenleg Czeglédre induló 5 p. kor Budapestre czegléd — kiskunfélegyháza felé induló minifogva e vonat között a kiskunfélegyháza közlekedő közvetítéssel új közvetítéssel új.

A Szeged felé személyvonat Budapestre fog állni.

A múlt nyári idény alatt vasárnaponként személyvonatok forgalomban helyeztetik.

Kiskunfélegyháza közlekedő helyi forgalomba helyeztetik.

A jelenleg Vácra induló tehervonat személyszállítással 5 perc kor induló.

A jelenleg Nagykátán 19 p. kor indult vagyis d. u.

E két tehervonatban fog állni Józsefváros között.

Valkányból es fog személyszállító este 8 óra 15 p. kor.

A budapesti keleti p. u. — ruttkai d. u. 2 óra kor Budapestre reggel, illetve este szabadkai vonalra éjjel 3 óra 1 p. kor 10 óra 43 p. kor és Budapestre este 8 óra 19 p. kor indult vagyis d. u.

E két tehervonatban fog állni Józsefváros között.

Valkányból es fog személyszállító este 8 óra 15 p. kor.

A Budapestre 6 óra kor Budapestre reggel, illetve este szabadkai vonalra éjjel 3 óra 1 p. kor 10 óra 43 p. kor és Budapestre este 8 óra 19 p. kor indult vagyis d. u.

E két tehervonatban fog állni Józsefváros között.

Valkányból es fog személyszállító este 8 óra 15 p. kor.

A Budapestre 6 óra kor Budapestre reggel, illetve este szabadkai vonalra éjjel 3 óra 1 p. kor 10 óra 43 p. kor és Budapestre este 8 óra 19 p. kor indult vagyis d. u.

E két tehervonatban fog állni Józsefváros között.

Valkányból es fog személyszállító este 8 óra 15 p. kor.

A Budapestre 6 óra kor Budapestre reggel, illetve este szabadkai vonalra éjjel 3 óra 1 p. kor 10 óra 43 p. kor és Budapestre este 8 óra 19 p. kor indult vagyis d. u.

E két tehervonatban fog állni Józsefváros között.

Valkányból es fog személyszállító este 8 óra 15 p. kor.

A Budapestre 6 óra kor Budapestre reggel, illetve este szabadkai vonalra éjjel 3 óra 1 p. kor 10 óra 43 p. kor és Budapestre este 8 óra 19 p. kor indult vagyis d. u.

E két tehervonatban fog állni Józsefváros között.

Valkányból es fog személyszállító este 8 óra 15 p. kor.

A jelenleg Máramaroszigetről d. u. 2 óra 24 p-kor Kőrösmezőre induló tehervonatnál a személyszállítás megszüntetett, ellenben ehelyett Máramaroszigetről reggel 4 óra 48 p-kor egy gyorstehervonat fog személyszállítással közlekedni, mely Kőrösmezőre d. e. 3 óra 12 percenként érkezik.

A budapest nyugoti p.-u.-orszói vonalon.

A jelenleg Budapest keleti p.-u.-ról reggel 7 óra 20 p-kor, d. u. 2 óra 25 p-kor és este 9 óra 15 p-kor induló predeal, illetve arad-tóvisi gyorsvonatok, valamint az ezen irányokból reggel 7 óra 50 p-kor, d. u. 1 óra 40 p-kor és este 9 óra 40 p-kor jelenleg Budapest keleti p.-u.-ra érkező gyorsvonatok nem Budapest keleti p.-u.-Szolnok, hanem Budapest nyugoti p.-u.-Czegléd-Szolnok át fognak közlekedni.

E gyorsvonatoknak indulási ideje Budapest nyugoti p.-u.-ról, illetve érkezési ideje Budapest nyugoti p.-u.-ra a predeal és arad-tóvisi vonal új menetrendének ismeretében fel van sorolva.

A Verciorováról Budapest nyugoti p.-u.-ra este 6 óra 35 p-kor érkező gyorsvonat Szeged rendező p.-u.-on rendszeresen megállítatik.

A Budapest d. e. 9 óra 40 p-kor és d. u. 2 óra 40 p-kor Verciorovára induló gyorsvonatoknál a megállás Porta orientalis állomáson megszüntetett és ehelyett a vonatok Domasnia-Konya állomáson fognak megállani.

A jelenleg Budapest d. u. 12 óra 5 percenként Czeglédre induló és a jelenleg Czegléd d. u. 4 óra 5 p-kor Budapestre érkező személyvonat forgalma a czegléd-kiskunfélegyházi vonalra is kiterjesztetik, minél fogva a vonatok Budapest nyugoti p.-u. és Szeged között a kiskunfélegyháza-szegedi vonalra jelenleg is közlekedő délelőtti, illetve délutáni személyvonatok közvetítésével új összeköttetést létesítenek.

A Szeged felől jelenleg este 7 óra 35 p-kor érkező személyvonat Budai-út megállóhelyen feltételeesen meg fog állni.

A múlt nyáron Budapest és Czegléd között a nyári idény alatt vasár- és ünnepnapokon közlekedett helyi személyvonatok az idén is ugyanazon napokon forgalomba helyeztetnek.

Kiskunfélegyháza és Szeged között a múlt nyáron közlekedett helyi személyvonatok az idén is naponta forgalomba helyeztetnek.

A jelenleg Vakkányról déli 12 órakor Nagykikindára induló tehervonat már Szegedről kiindulással fog személyszállítással közlekedni és Szegedről d. e. 10 óra 5 percenként indulni.

A jelenleg Nagykikindáról Temesvár felé d. e. 11 óra 19 p-kor induló személyszállító tehervonat későbbben vagyis d. u. 12 óra 50 p-kor fog indulni.

E két tehervonat Nagykikindán egymással csatlakozásba fog állni, minél fogva Szeged és Temesvár-József város között egy új összeköttetést létesítenek.

Vakkányból este 6 óra 52 p-kor egy új tehervonat fog személyszállítással Szegedre indulni, mely Szegedre este 8 óra 15 p-kor érkezik.

A budapest keleti p.-u.-zimony-belgrádi vonalon.

A jelenleg Budapest és Kiskőrös között közlekedő reggeli, illetve esti helyi vonat forgalma a kiskőrös-szabadkai vonalra is kiterjesztetik és Szabadkáról éjjel 3 óra 1 p-kor fog indulni, illetve Szabadkán éjjel 10 óra 46 p-kor érkezi.

Budapest és Kiskőrös között egy új személyvonat-pár helyeztetik forgalomba, mely Budapest d. u. 12 óra 10 p-kor indul és Kiskőrösre d. u. 2 óra 57 p-kor érkezik, Kiskőrösről vissza pedig este 7 órakor indul és Budapestre este 9 óra 45 p-kor érkezik.

A jelenleg Budapest d. e. 11 óra 15 p-kor Kiskőrösre induló tehervonatnál a személyszállítás megszüntetett.

A Belgrádból éjjel 10 órakor Budapestre érkező gyorsvonatnál a megállás Kiskunlacsháza állomáson megszüntetett.

A budapest keleti p.-u.-fiumei vonalon.

A Budapest d. u. 4 óra 10 p-kor és este 9 órakor Fiuméba induló, valamint a Fiuméből reggel 7 óra 50 p-kor Budapestre érkező gyorsvonatok Dugoselo állomáson rendszeresen megállítatnak; utóbbi vonat azonkívül Kőrös állomáson nem mint eddig feltételeesen, hanem rendszeresen meg fog állni.

A jelenleg Budapest d. u. 3 óra 25 p-kor Paksa induló vegyesvonat már d. u. 3 óra 5 p-kor fog indulni. Fiume és Delnice között a múlt nyáron is forgalomban volt helyi személyvonatok június 6-tól vasár- és ünnepnapokon ismét közlekedni fognak.

A Budapest nyugoti p.-u.-esztergomi és buda-esszár-fürdő-óbudai vonalakon.

A múlt év nyarán vasár- és ünnepnapokon Budapest d. e. 9 óra 5 p-kor Piliscsaba induló személyvonat forgalma Esztergomig kiterjesztetik és naponta fog közlekedni.

Esztergomtól d. e. 11 óra 50 p-kor egy új vonat fog Budapestre indítani, ahová az d. u. 2 órakor érkezik.

A Budapest nyugoti p.-u., illetve Buda-Császárfürdő és Piliscsaba között a múlt év nyarán közlekedett többi vasár- és ünnepnapon ugyanazon időtartamra és napokon az idén is forgalomba helyeztetik.

A pozsony-újváros-szombathelyi vonalon.

A jelenleg Pozsony-Újvárosból d. e. 8 órakor induló és Ligetfalvi személyszállítással közlekedő tehervonatnál a személyszállítás megszüntetett.

A felsőőr-fejősvöl vonalon.

A múlt évben közlekedett esti személyvonatok június hó 1-től szeptember hó 15-ig ismét forgalomba helyeztetnek.

A jutás-veszprémi vonalon.

A múlt nyáron Veszprémtől Jutásig június hó 7-től szeptember hó 15-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedett vegyesvonat már május 1-től naponta fog közlekedni és Jutason csatlakozni fog Székesfehérvár felé.

A székesfehérvár-özeldömölki vonalon.

Székesfehérvár és Jutas között csatlakozással Jutason Veszprém felé, illetve felől egy-egy új személyvonat helyeztetik naponta forgalomba, mely Székesfehérvárról indul reggel 5 óra 40 p-kor, illetve Székesfehérvárra érkezik este 8 óra 11 percenként.

A özeldömölki-csáktornyai vonalon.

Uktól Czellődömölkig egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Uktól d. u. 4 órakor indul és Czellődömölkre d. u. 5 óra 16 p-kor érkezik.

A zágráb máv.-csáktornyai vonalon.

Varasd és Varasd-Teplic között az előző évben közlekedett vasár- és ünnepnapon vonatok ugyanazon napokon az idén is június 6-tól szeptember 12-ig közlekedni fognak.

Az érsekújvár-prívigyei vonalon.

Érsekújvár és Nyitra között a vonalrész elsőrangúsítása folytán az összes személyvonatok menetbessége fokoztatott.

A jelenleg Nagytapolcsánytól Nyitrai személyszállítással közlekedő deluáni tehervonat ismét Nagybecskertől kiindulással helyeztetik forgalomba.

A nagytapolcsány-trencsényi vonalon.

A jelenleg Nagytapolcsányról este 8 óra 7 p-kor, az új menetrendnél pedig este 7 óra 27 p-kor induló személyvonat Trencsény állomáson csatlakozni fog a Zsolna felé menő gyorsvonathoz.

A püstyén-verbói vonalon.

A múlt nyáron június 1-től vasár- és ünnepnapokon közlekedett esti vegyesvonatok ugyanazon időtől és napokon az idén is forgalomba helyeztetnek.

A zólyom-zólyombrezói vonalon.

A múlt nyáron vasár- és ünnepnapokat megelőző hétköznapokon Besztercebányától Zólyombrezóig közlekedett személyvonat az idén július 3-tól augusztus 28-ig bezárólag ismét forgalomba helyeztetik.

Szilcsafürdőtől Zólyomig és vissza, Zólyomtól Besztercebányáig és Zólyombrezótól Zólyomig a múlt nyáron vasár- és ünnepnapokon közlekedett személyszállító tehervonatok június 6-tól bezárólag augusztus hó 29-ig az idén is személyszállítással fognak közlekedni.

A füzesabony-eger-putnoki vonalon.

Kirárdól reggel 7 óra 6 p-kor Putnokra és Putnokról d. u. 12 óra 30 p-kor vissza Kirárdra egy-egy tehervonat személyszállítással fog indulni, mely Putnokon csatlakozni fog Miskolc és Bánréve felé, illetve felől.

A miskolc-füleki vonalon.

Fülektől Bánrévegig egy tehervonat fog naponta személyszállítással közlekedni, mely Fülekről éjjel 12 óra 33 p-kor indul és Bánréve éjjel 3 óra 44 p-kor érkezik.

Feledtől Baloghára és vissza a m. évben közlekedett személyszállító tehervonat június 1-től szeptember 15-ig az idén is személyszállítással fog közlekedni.

A bátyu-királyházi vonalon.

Bátyu és Királyháza között egy-egy új személyvonat helyeztetik forgalomba. Az új vonat Királyháza felől éjjel 2 óra 20 p-kor indul és Bátyura reggel 4 óra 21 p-kor érkezik. Bátyuról vissza pedig éjjel 10 óra 50 p-kor indul és Királyháza éjjel 1 óra 55 p-kor érkezik.

Mindkét vonat Bátyun csatlakozni fog Budapest és Munkács felé, illetve felől.

A Bátyuról éjjel 10 óra 50 p-kor induló vonat április 30-án már mint különvonat fog bevezetett.

A debreczen-tiszaföldi vonalon.

A jelenleg Hajduböszörményről d. u. 1 óra 10 p-kor Debreczenbe induló motorosvonat Tiszaföldtől kiindulással és pedig d. e. 11 óra 25 p-kor fog indulni, ellenben a jelenleg Tiszaföldtől d. u. 1 óra 3 p-kor Debreczenbe induló motorosvonat Tiszalök és Hajduböszörmény között nem fog közlekedni.

A debreczen-nagyfőta-vertesi és sáránd-derecskei vonalon.

Derecskéről Sárándon át Debreczenig a múlt nyáron vasár- és ünnepnapokon közlekedett esti vonat az idén is május 16-tól bez. szeptember 12-ig ugyanazon napokon közlekedni fog.

A debreczen-nyiregyháza-csap-sianki vonalon.

Debreczen-Nyiregyháza-Csap-Sianki között a személyszállító vonatok közvetlenül átszállás nélkül egy szám alatt fognak közlekedni.

A Debreczen és Hajduböszörmény között megnyitott Bocskay-kert új állomáson az összes személyszállító vonatok részben rendszeren, részben feltételeesen meg fognak állni.

A nagykaroly-zilahi vonalon.

A jelenleg Nagykarolyról d. e. 10 óra 5 p-kor Tasnádszántóra induló és a Tasnádszántóról d. u. 1 óra

21 p-kor Nagykarolyba érkező vegyesvonatok egyidejű megszüntetése mellett Nagykaroly és Zilah között egy-egy új vegyes vonat helyeztetik forgalomba.

Az új vonat Zilahról indul reggel 7 óra 38 p-kor és Nagykarolyba érkezik d. u. 12 óra 24 p-kor, ahol Máramarosziget és Budapest felé csatlakozni fog; az ellenirányban pedig Nagykarolyról — csatlakozással Budapest és Debreczen felől — d. u. 2 órakor indul és Zilahra este 6 óra 55 p-kor érkezik.

A Nagykarolyról jelenleg d. u. 4 óra 5 p-kor Zilahra induló személyvonat este 6 óra 22 p-kor fog indulni és Nagykarolyban csatlakozást nyer Budapest és Debreczen felől.

A sarmaság-szilágysomlyói vonalon.

Szilágysomlyóról este 8 órakor Sarmaságra és Sarmaságról este 9 óra 20 p-kor vissza Szilágysomlyóra egy-egy új vegyesvonat fog indítani. Ezen új vonat Sarmaságon csatlakozni fog Nagykaroly felől, illetve Zilah felé.

A szatmár-kossuthkert-bikszádi vonalon.

Szatmár-Kossuthkert és Bikszád között a múlt nyáron közlekedett fűrdővonatok május 1-től bezárólag szeptember 15-ig ismét forgalomba helyeztetnek.

Szatmár-Kossuthkertetől-Bikszádig és vissza vasár- és ünnepnapokon július 1-től bezárólag augusztus 31-ig egy-egy tehervonat fog személyszállítással közlekedni, mely Szatmár-Kossuthkertetől Bikszádra reggel 6 óra 6 p-kor indul, Bikszádról vissza Szatmár-Kossuthkertre éjjel 10 óra 5 p-kor érkezik.

A máramarossziget-aknaszlatinal vonalon.

Mindkét irányban egy-egy új vegyesvonat a nyári évad tartamára, azonkívül június 1-től szeptember 1-ig egy-egy tehervonat személyszállítással helyeztetik forgalomba a délutáni órákban.

A püspökkladány-szeghalmi vonalon.

Püspökkladányból éjjel 2 óra 50 p-kor Biharnagybajomig minden hétfőn és csütörtökön, valamint a püspökkladányi országos vásároknál napjain egy tehervonat személyszállítással indítatik.

A nagyvárad-vaskőh-baresti vonalon.

A jelenleg Nagyváradról reggel 5 óra 30 perckor Vaskőh-Barestre induló személyszállító tehervonat Nagyváradról közvetlen csatlakozással a Budapest és Predeal felőli gyorsvonatokhoz és a Budapest felőli személyvonathoz már éjjel 2 óra 50 p-kor fog indulni.

A nagyvárad-püspökfürdői és nagyvárad-felkúfürdői vonalon.

Nagyvárad és Püspökfürdő, valamint Nagyvárad és Felkúfürdő között a múlt nyáron forgalomban volt fűrdővonatok az idén is ugyanazon időtartamban közlekedni fognak.

A szombatság-rogoz-dobrestri vonalon.

A jelenleg Szombatság-Rogozról d. e. 9 óra 30 p-kor Dobrestre induló vegyesvonat korábban és pedig reggel 7 óra 6 p-kor indítatik.

Szombatság-Rogoz és Dobrest között irányonként 2-2 új vegyesvonat helyeztetik forgalomba. Az új vonatok Szombatság-Rogozról Dobrestre indulnak d. e. 11 óra 40 és d. u. 3 óra 20 p-kor, az ellenkező irányban pedig Dobrestről Szombatság-Rogozra érkezőnek d. e. 11 órakor és d. u. 2 óra 37 p-kor.

Az aranyosgyéres-tordai vonalon.

Aranyosgyéres és Torda között egy-egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Tordáról Aranyosgyéresre d. e. 11 óra 28 p-kor érkezik és Aranyosgyéresről-Tordára d. e. 11 óra 50 p-kor indul. Az új vonatok Aranyosgyéresen csatlakozást nyernek Budapest felé, illetve Segesvár felől.

A küküllőszög-parajdi vonalon.

A Parajdól reggel 7 óra 45 p-kor és a Küküllőszögről jelenleg d. e. 9 óra 11 p-kor, az új menetrendnél pedig d. e. 9 óra 34 p-kor induló személyvonatok Küküllőszög és Parajd között a nyári menetrend egész tartama alatt naponta fognak közlekedni.

A kiskapus-nagyszébeni vonalon.

A jelenleg Kiskapusról d. e. 11 óra 20 p-kor Nagyszébenbe induló személyvonat már d. e. 9 óra 50 p-kor fog indulni, miáltal a vonat úgy Budapest, mint Brassó felől közvetlenül fog csatlakozni.

Nagyszében és Vizaknafürdő között a múlt nyáron forgalomban volt fűrdővonatok május hó 15-től bezárólag szeptember 15-ig ismét naponta fognak közlekedni.

A segesvár-székelyudvarhelyi vonalon.

A jelenleg Székelyudvarhelyről reggel 7 órakor és az új menetrend szerint már reggel 6 óra 18 p-kor Segesvárra induló vegyesvonat ezúttal nem Segesvárott, hanem Hejjasfalván fog az Aradon át Budapest felé menő gyorsvonathoz csatlakozni.

A brassó-zernesti vonalon.

A múlt nyáron Brassó felől Zernestbe induló vasár- és ünnepnapon vonat az idén is ugyanazon a napokon június 6-tól augusztus 29-ig bezárólag ismét forgalomba helyeztetik.

A szolnok-hódmezővásárhelyi vonalon.

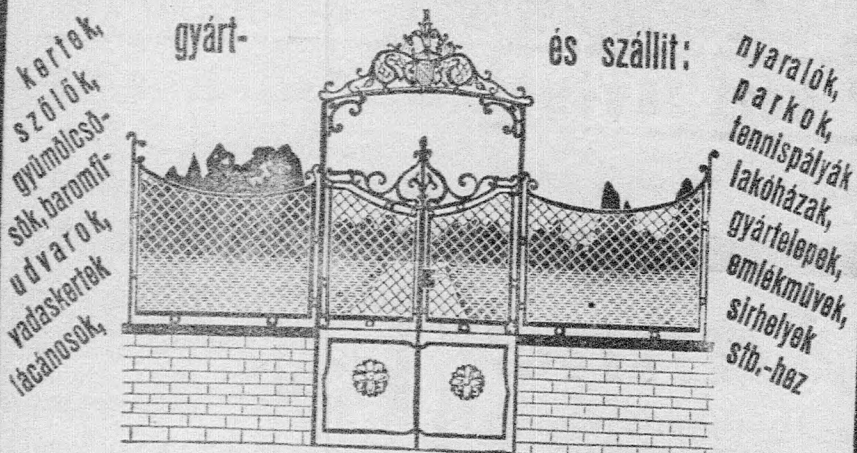
A jelenleg Kunszentmárton és Szentes között közlekedő hajnali motorosvonatok forgalma megszüntetett.

A kiskunfélegyháza-orosházi vonalon.

Oroszháza és Gádoros között a múlt évben naponta

Sodronyfonatos kerítések

keretek,
szőlők,
gyümölcs-
sők, baromfi-
udvarok,
vadaskertek,
fácansók,

gyárt-

és szállít:

nyaralók,
parkok,
tennis pályák,
lakóházak,
gyártelepek,
emlékművek,
sírhelyek
stb.-hez

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-út 48/11 sz.

Legújabb II. számú nagy képe árjegyzék, mely számtalan csinos mintarajzot tartalmaz kívánatra díjmentesen megküldetik. Részletes költségvetés szintén díjmentes, melynek és lehetőségek egyaránt alaprajz szükségesek.

Továbbá ajánljuk a **Hungária sodronyfonatát**, mely a legelőszertűbb és legelőszertűbb kerítési anyagot képezi és előnyeitől fogva felülmúl minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos és világosabban, alommal védett találmány előnyei: Olcsóság! Ézszerűség és könnyű kezelés.

Horganyozott vassodronyból készül (nem kell befesteni) körülbéli 5 centiméter lyukbősséggel.

Készletben: 1, 1 1/2 és 2 méter magasságban valamennyi dróterősségben, 3 méter magasságban 1, 1 1/2 és 1 3/4 mm. dróterősségben.

Sodronyterősség: 1 1 1/2 1 3/4 1 5/8 1 3/4 2 2 1/2 2 5/8 2 3/4 mm.

Ár □-méterenkint: 30 40 50 60 70 80 90 112 132 fillér.

Körülbéli 3x5 centiméter (hosszukas) lyukbősséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben, 1 1/2 méter magasságban pedig 1, 1 1/2, 1 3/4 mm. dróterősségben.

Sodronyterősség: 1 1 1/2 1 3/4 1 5/8 1 3/4 2 2 1/2 2 5/8 2 3/4 mm.

Ár □-méterenkint: 48 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.

Körülbéli 1,5x5 cm. lyukbősséggel:

Készletben: 1 m. magasságban 1 mm. dróterősségben ára négyzetméterenkint 82 fillér.

Körülbéli 5x10 cm. (hosszúkas) lyukbősséggel:

Készletben: 1 és 1 1/2 méter magasságban.

Sodronyterősség: 2 2 1/2 2 5/8 2 3/4 mm.

Ár □-méterenkint: 62 74 86 102 fillér.

Csomagolásért, töltésért és kezelési költségéért számítatik □-méterenkint 1 fillér, de egy küldeménynél legálább 50 fillér.

A horganyozott **tűskésodrony** ára (8 cm. tűskelőséggel) méterenkint 6 fillér, melynek alkalmazásával a kerítés tetésze szerint megmagasítható.

Számos elismerőleveli áll rendelkezésre:

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Utánnyes, pontos és gyors kiszolgálás.

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Haas-palota)

(Azelőtt: Ferencz József-tér.)

Ajánl gazdaságok részére legjutányosabb árban ablakokhoz és melegágyakhoz való

üvegtáblákat

eredeti gyári ládákban. Üvegvágó gyémántok legolcsóbban kaphatók Mézes-üvegek különféle kivitelben, fémszárral és anélkül. Kristályüveg asztali készletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tenyészirány-változtatás miatt

feloszlattuk országosan törzskönyvezett

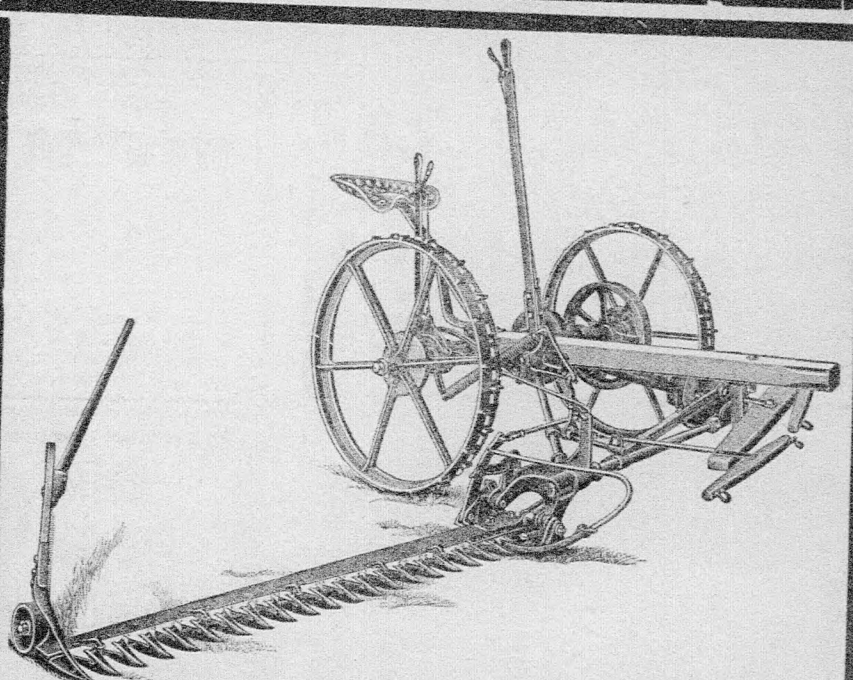
telivér szimmenthali törzstehe- nészetünket,

mely áll:

- 1 darab telivér importált tenyészbika,
- 36 " fejőstehén,
- 7 " kisborjas szoptatós tehén,
- 10 " földözött üsző,
- 21 " 1-2 éves üsző,
- 13 " 1/2-2 " bika,
- 7 " szópósborju.

A tehének között 10-12 drb kiváló import. egyed.

Érdeklődők szíveskedjenek **szobi Luczenbacher Pál** ur gazdasági intézőségéhez **Szob, Hont m.** fordulni. 3465

OSBORNE

elsőrendű **fűkaszalógépeket,**

kövökötő és **aratógépeket,**

minden- **kapálóeszközöket,**

LAASS-rendszerű **kapalógépeket** leggondo-

sabb kiviteiben szál it:

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-t. Mosonban.

Főraktár:
Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

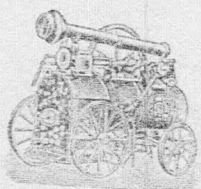
Fiókraktárak:
DEBRECZEN, TEMESVAR.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

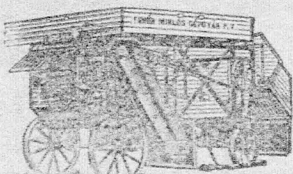
BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 80.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA GÉPEINEK ELADÁSA.

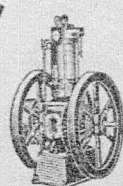
Garnitúrákra csere-
üzletek költségek

Használt és jól
javított cséplő-
készletek.

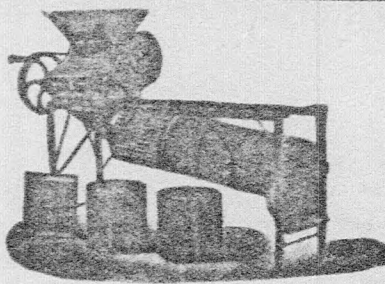
Gépjavitások és
alkatrészek mér-
sékelt árban.

Benzinmotorok
takarmánykamrák
s egyéb cselokra.

Mindenemű gazdasági gépek és eszközök. Érdeklődőknek felvilágosítás és árjegyzék ingyen.

Ne vásároljon addig új vagy egyszer használt minden fajta zsákot, ponyvát, kölcsönzsákot, kölcsönponyvát, lópokróczot, manilla gép-kéveköttő, „Hungaria“ kézi favéges **NAGEL ADOLF** kéveköttő zsineget, spárgát **ig** áraitat be nem kérte. **BUDAPEST, V., Arany János-utca 10.**

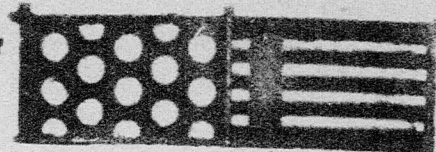

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár

Budapest, V., Katona ösfo-ú 8.

Ajánljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta LEMEZROSTA gőz-ésplő gépek számára.

Találmányokat

szabadalmaztat és értékesít; védjegy és minta oltal-

Pataky Vilmos

hites szabadalmi ügyvivő, Budapest, IV., Eskü-út 3. sz. Saját szabadalmi irodák a külföldön: Berlin W. Leipzigstrasse 112. Paris, 58. rue Lafayette. Amsterdam, Keizersgracht 209. 3200 Telefon 89-22.

Finozék: BUDAFOK.

Kirendeltség: Közp. Vásárosarnok.

Baromfihizialda: BUDAFOK.

MAGYAR GAZDÁK ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZETE

BUDAPEST.

Igazgatószék és központi iroda: IV., Veres-Pálné-utca 40. sz.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület Vezérképviselői.

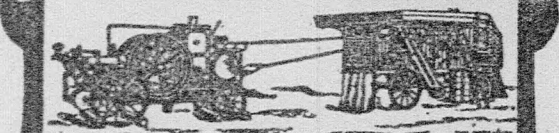
Értékesít hústételeket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű élelmiszert. Hordóbor-értékesítő osztály. — Égetett szeszes italok értékesítése.

A szövetséget tagjai kedvezményben részesülnek. Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

Élelmiszer-árakhoz (IV., Vámház-körút 8. sz.) hús-, csemege-, fűszer-, bor- és nagyban osztálylyal. — A maga nemében egyedül álló élelmiszeri intézet.

Fiókok: Marosvásárhely, Sepeszentgyörgy, Székelyudvarhely, Fiume, Erdélyi birtokosok ottani fiókjainknál mindennemű gazdasági gépeket és eszközöket a legjutányosabbban vételezhetnek.

BENZINSEPIŐKÉSZLETEK

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSEZET ÉS GÉPGYÁR
PODVINECZ és HEISLER
Budapest, Gyár: VI. Váci-út 141.

ÁR-ÉRTÉKÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

HOMOK — ARANY

A legjobb és legolcsóbb építőanyag

a homokból, cementtel vagy mészzsel készült falazótégla, tetőcserep, fal- és padlólapok, csövek stb. Dr. Gaspary rendszere szerint előállítva

Dr. Gaspary kézi- vagy erőhajtásra berendezett gépein vagy formáin a legkülönbözőbb árakban

A 262. számú ismertetési broszura ingyen.

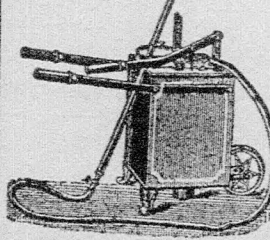
Levelezés és nyomtatványok magyar nyelven.

Leipzig Cementindustrie Dr. Gaspary & Co. Markranstädt Le pzig mellett (Németország)

1102

A Heller-féle „King“

gyors meszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készültek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

IG. HELLER, BÉCS, II., Praterstrasse 49.

3220a

Képviselők kerestetnek.

Bőrszékkipar

Kendi Antal Bpest, IV., Károly-u. 2.

Angol bőrbutor készítése, festése és renoválása saját műhelyemben.

Ebédülő-székek, iroda-fotelek valódi bőrrrel. ::

Ülőbutor állványok kárpitozása.

Székátalakítások.

3445

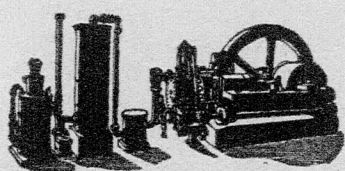

SZIVÓGÁZMOTOROK anthracit-, barnaszén-

brikett-, koks-, tüzfifa stb. tüzelésre.

Porosz királyi állami érem.

Több mint **50.000** lőerő üzemb.

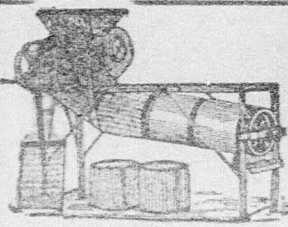

Precíziós motorok és omo bilok, gáz, benzin, spiritusz stb. tüzelésre.

Cséplőgép összeépített motorral. 3254

Gasmotorenfabrik A.-G. Köln-Ehrenfeld.

Magyarországi képviselők: Kovács és Soltész mérnökök, udapest, VI., Szondy-u. 19.

GRAEPEL HUGÓ betéti társaság BUDAPEST VACZI-UT 40-41.

malomépítészet, gép- és rostalemezgyár

Trieur- és osztályozógépek speciális kivitelben is. Árjegyzékkel és ajánlattal kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

Szabad. lemez-tőrekrosták minden rendszerű cséplőhöz. Minden magvesztéseget kizár. 20.000-nél több kifogástalan üzemb.

TÖREKROSTA GRAEPEL HUGÓ SZABADALMA

3419

S: TALÁLMA NYI SZABADALMAK

kieszközlése és értékesítése minden államban, védjegyek és mustrák lajstromozása.

Gépek, motorok eladása, teljes ipari és villamos berendezések létesítése.

BÁRKANY és TÁRSA

okl. mérnökök hites szabadalmi ügyvivői és műszaki irodája
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 30. Telefon 37-36.

UJDONSÁG! MOST JELENT MEG!

TEHENÉSZETEINK SZERVEZÉSE ÉS VEZETÉSE.

Irta: Szász Ferencz gazdatiszt.

ÁRA FÜZVE 5 KORONA.

JELIGE: Tenyészünk a jónál jobbat, okserű tenyész-kiválasztással és helyes felneveléssel!

Szerzőt valóban jelígeje vezette, mert könyvében rámutat a tenyész kiválasztás fontosságára, egy a természetes, mint a mesterséges borjuf. Invelesre; a próbafésre és szilvizsgálatra, mint az okserű tenyésztés alapjára. Kiterjeszkedik a tehénistállókra, tehének takarmányozására, ápolására, fejésére.

Bőven tárgyalja a tehénészetek vezetésénél szükséges összes jegyzékeket.

A meglévő tehénészetek vezetői, valamint azok, kik tehénészet akarnak berendezni, egy hasznos és mondhatni hézagpótló könyvet nyernek benne, mert szerzője — kinek neve ismerős gazdasági szakirodalmunkban — elméleti ismereteit a gyakorlati gazda életén, viszonyain, körülményein átszűrve adta közre s hogy nem végzett áldástalan munkát, arról mindenki meggyőződhet, ha a könyvet elolvassa.

Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazd. könyvkereskedésétől, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Országos Gazdasági Bank Részvénytárs.

BUDAPEST, V., Fürdő-utca 10. szám.

Áruosztály.

Előnyös árak és jutányos feltételek mellett szállít: mütrágyákat, korpát, répaszeletet, olajpogácsákat, szárazmosléket, gépolajokat, zsákokat, ponyvákat, kőszent. Mindennemű nyersterményekre előleget nyújt és váltó-kölcsönöket engedélyez jutányos feltételek mellett.

A gabonaosztály foglalkozik mindennemű gabona és nyerstermények vétele és eladásával.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatát tűzi ki a belterjesebb és az eddiginél hasznosabb gazdálkodás előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okserű gazdasági berendezés alapjait szelvény- és üzemtervet. Elvállalja a gazdasági számviteli könyvek berendezését, vezetését és azok lezárását. Elvállalja a gazdasági számvitelnek felhívásait vagy állapot ellenőrzését. Elvégzi a gazdasági számadatok elkészítését időszakonként, valamint mezőgazdasági pénzügyi és hiteltügyi kérdésekben. Gazdasági ügyekben jogi tanácsokkal szolgál és vitás ügyekben a választott szakbírói tisztet elvállalja. Birtok és földmunka mezőgazdasági értékesítéssel foglalkozik. A bejelentett eladó és bérebeadó birtokokat törzskönyvileg nyilvántartja.

Gazdatisztokat és egyéb képzettebb gazd. személyeket kereseket nyilvántart. Adóügyekben az OMGE. tagjainak szakértelmét az adókönyvek alapján felhívás útján az adó helyes kivételét és teljesítését tekintve az összeg visszatérítését kérésre. Adóelengedések ügyében utbaigazítással szolgál. Hasonlóan igénybe vehetik az üzemi osztály ily irányú működését az Országos Központi Hitelintézet és a Hungaria Társaság és értékesítő szövetkezet tagjai is, ha fagságukat igazolják.

Felhívás útján a beüldött gyógytári vényeket, hogy azok a cselédörvény rendelkezései alapján számíthatnak e.

Nyilvántartásra bejelentetett:

- Eladó birtok:** 197 m. hold püspökségi vonalon, fővárostól 39 km.-re, Dunától 10 p. Tejgazdasági, sertés-tenyésztéssel 8 h. szőlővel, gazdasági épületekkel és lakóházzal. 3
- 200 m. hold sik fekvésű l. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő gazd. épületekkel. 5
- 370 m. hold Sáros megyében, melyből 310 hold erdő, urli lakással és 5 hold diszkerttel, köves ut mentén. 4
- 100 kat. hold körül l. o. békai föld, 15 percznyire a vasútállomástól, jó urliakkal, a Ferenczcsatornától 8 percznyire, urlik és gyümölcsösök. 4
- 600 m. hold Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km.-re, kényelmes urlikkal. 6
- 1015 kat. hold Torontálban a Tisza és vasut mentén, köves uttal, egészben avagy csakis egy körülbelül 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 8
- Temenyészeti határában,** a városától 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, istállóval. A birtok talaja korti talaj, tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A birtokon nagyobb faszerű, igen olcsó és előnyös törzesszerű kőleson van. 10
- 280 m. hold Budapesttől fővonalon gyorsra 1/2 óra, vasútállomástól műuton 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékkel, csinos kis parkban urlikkal, 60 m. h. erdővel, 12
- 688 hold Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 20 h. legelő, 96 h. erdő, a többi rész major, udvar és ut. Vasútállomástól 3 km.-re. Teljes felszereléssel 400,000 korona. 14
- 384 hold szőlővel való, egyenes felületű, vasut közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 13
- 1000 m. hold Hont megyében, melyből 800 szántó, 10 rét, 83 erdő és 100 legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérebeandó. 15
- 2438 hold, 50 hold termőgyümölcsös Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfelelő számú kúttól körüli épült épületekkel, 10 szobás kastélyval, szeszyár és finomító, jó munkaszervezetekkel. Ára felszerelés nélkül 500,000 K. Amortizációs teher 200,000 K. Esetleg bérebeadó. 16
- 290 hold Szilágy megyében, vasútállomástól 7 km. Felt. részben szántó, fele részben legelő és kaszáló. Dohánytermelési engedéllyel. Kereskedelmi növények termesztésére és tehénészetre alkalmas. Kedvező fizetési feltételek. 17
- 200 hold, vasútállomástól 2 km. Szőlőművelésre különösen alkalmas. 2 holdas parcellákkal vagy együtt az egész terület eladó. 18
- Emeltes kastély** 25 hold földdel a Balaton mellett, szép park. Ára 75,000 K. 1
- 513 m. h. Borsod megyében, vasútállomástól 9 1/2, épülő vasutól 3 km.-re. Elegendő gazdasági épületekkel és kúttal beültetett, melyen az urlik áll. 40 hold dohányengedéllyel. Az egész birtok prima buza-termő szántó, Ára m. holdként 600 korona. 25
- 2400 m. hold sik fekvésű dunántúli birtok, 1600 h. szántó, 350 legelő, 250 erdő, 40 kaszálóval, 2 jó elhelyezett majorban kellő gazd. épülettel. Uri lak 10 holdas parkban. Három vasuti vonal mentén. Ára 700,000 kor. Teher 400,000 kor., mely rajt maradt. 21
- 101 m. hold Pest megyében, ebből 5 hold termőszőlő, 60 hold szántó, 34 hold kaszáló, 2 hold kázzertő épületekkel. 24
- 184 hold Pest megyében, vasútállomástól 17 hold prima termőszőlő, 95 hold szántó, 12 hold kaszáló, 53 hold legelő, 6 hold ki nem apadó 10 urlikkal és kellő gazdasági épületekkel, kedvező fizetési feltételek mellett. 25
- 139 m. hold Pest megyében, vasútállomástól 3/4 órányira, ebből 12 hold fiatal szőlő, 2 hold kaszáló, 30 hold szántó, 95 hold feltérhető legelő tanyával együtt 48,000 koronáért. 26
- 480 hold, vasútállomástól 7 km.-re, országot mentén, 7 szobás lakóházzal és elegendő gazdasági épületekkel. 27
- 986 m. hold Abauj megyében, szikés gazdasági épületekkel, 10 szobás kastélyval, vasutállomástól 1 km.-re. Előnyös fizetési feltételek. 28
- 5000 kat. hold, melyből 4000 erdő, mely kihasználható, a többi szántó, kaszáló és legelő. Épületek két majorban elhelyezve, amely mindégylek vasuti állomás. A birtokon van 6 vizimalom, vasbányák, vasolvasztó és mészko. Minden irányban jó köves utak. 29
- 2056 m. hold három különálló részben: 1556 hold 600,000 K, 300 hold legelő és rét 150,000 K és 194 hold mezőváros belterületi kastélyval, igen sok gazdasági épülettel. 170,000 K. A birtokrészek külön-külön is eladók. 30
- 600 m. hold Hont megyében, épülő vasut mellett, részben új épületekkel, múmalommal, szép urlikkal. 36
- 1260 m. hold, melyből 400 szántó, 40 rét, a többi vágható erdő. Vasútállomástól 7 km. Kedvező fizetési feltételek. Esetleg bérebe is kivethető. 31
- 308 m. hold Szatmár megyében, Nagykanizsától 12 km.-re, 45 hold termő szőlővel, teljes felszereléssel. Ára 183,000 K. 32

- Birtokvétel:** 400-800 m. holdas jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, családunk való tágas és egészséges lakással, árnyas kerítel. 8
- megvételre kerestetik:** Kiseb birtok, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasutállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8
- 400-1000 hold birtok, melynek nagy része vágható erdő. 2916
- 1000 holdig eserde fővárosi házért, egy tulnyomdan erdőből álló, Hont, Nógrád, Ösmár, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 507
- 800-1200 m. hold birtok, kellő gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal. 456
- 800-1000 holdig jó földes és épületekkel, mustraképpel. A lakóház faluban vagy város közelében legyen. 79
- 500-1000 m. hold lehetőleg egy tagban, előnyben részesül sik elv, vasutállomástól közelében. 23
- 2-3000 holdig, közel a fővároshoz, mely tejgazdaságra alkalmas. 80
- 400-600 hold kastélyval, kerítel, elég és jó gazdasági épülettel. Temes, Torontál, Arad, Csongrád és Krassó megyékben. 176
- 50-100 hold, lehetőleg a főváros közelében, mely tehénészetre alkalmas. 243

- Bérebeadó birtok:** 1150 m. hold Nógrád megyében, jó gazdasági épületekkel, épülő vasut mentén, október 1-től, esetleg január 1-től 6 vagy 12 évre. 15
- 562 m. hold szántóföld, melyből 150 h. még ki nem irtott ritka cserjés, vasuti állomástól 5 km.-re. 86

- Birtokbérelet kerestetik:** 180-200 m. h., amely kereskedelmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzemel. 2500
- 800-1500 h. Erdélyben, vasutoh közel, jó urlikkal és gazdasági épületekkel, rét és legelővel. 496
- 2-3000 holdat tavaszi vagy őszi átvételre, lehetőleg a Dunán túl vagy kedvező feltételekkel másutt is, hol a tehénészet üzemel. Urlik legalább 6 szobás legyen. 1808
- 1000-1500 m. hold, lehetőleg sik fekvésű, előnyben részesül erdőmelkili birtok és síkfekvésű vasutállomástól közelében levő. 176
- 4-500 hold vasutállomáshoz és városához közel, elegendő gazdasági épülettel és 5-6 szobás lakóházzal 12 évi időre. 828

Ezekon kívül nyilvántartjuk a VISSZAVANDORLÓK letelepítésére alkalmas birtokokat és BERLŐSZÖVETKEZETEK alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnek. Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket az OMGE. üzemi osztálya.

Felhívás a gazdákhöz. Mindama tisztelt földbirtokos és hasznbérő urakat, akiknek okleveles gazdatisztra, vagy más gazdasági alkalmazottra szükségük van, felkérjük, hogy a náluk üresedésben levő állásokról az OMGE. üzemi osztályát mielőbb értesíteni sziveskedjenek. Ugyanis ama helyzetben vagyunk, hogy kiváló minőségű állást kereső gazdatisztokat és egyéb gazdasági alkalmazottakat ajánlhatunk hozzánk forduló egyesületi tagjainknak teljesen díjmentesen.

Eladó birtokok:

Abauj-Torna megye, 1 órányira gyorsállomástól, 1000 magy. hold, fele gazdaság, fele erdő nagy vadászattal, elegendő épületekkel, urilakkal, felszereléssel 350.000 korona.

Borsod megye, vasut mentén, 1000 magyar hold, fele gazdaság, fele erdő jó vadászattal, prima épületekkel, igen szép kastélylyal, felszereléssel 400.000 korona.

Esztergom megye, 1 órányira gyorsállomástól, 575 magyar hold sik gazdaság, kitűnő épületekkel, remek kastélylyal és parkkal, felszereléssel 400.000 korona.

Fejér megye, vasut mentén, 390 magy. hold gazdaság bortermeléssel és tejgazdasággal, kitűnő vadászattal, igen jó épületekkel, szép kastélylyal és parkkal 230.000 korona.

Gömör megye, 10 pereznire vasuttól, 590 magy. hold szántó föld és rét, nagyon jó épületekkel, csinos urilakkal és kerttel 260.000 korona.

Győr megye, 1/2 órányira vasuttól, 460 magy. hold czukorrépa-föld, megfelelő épületekkel, csinos urilakkal 270.000 korona.

Hont megye, 1/2 órányira vasuttól, 730 magy. hold, sik szántó és rét, nagyon jó épületekkel, szép urilakkal és kerttel 300.000 kor.

Nógrád megye, 1 órányira vasuttól, 1000 magy. hold, fele gazdaság, fele erdő nagy vadászattal, igen jó épületekkel, csinos urilakkal, felszereléssel 340.000 korona.

Nyitra megye, 1/2 órányira vasuttól, 620 magy. hold szántó és rét, tejgazdasággal, megfelelő épületekkel, urilakkal 520.000 kor.

Pest megye, 1/4 órányira vasuttól, 1000 magy. hold sik gazdaság, bortermeléssel, tejgazdasággal, nagyon jó épületekkel, szép kastélylyal 625.000 korona.

Sáros megye, 1/4 órányira vasuttól, 1000 magy. hold gazdaság, szeszgyárral, jó épületekkel, csinos urilakkal, felszereléssel 520.000 korona.

Veszprém megye, 1/4 órányira vasuttól, 1500 magy. hold, fele sik gazdaság, fele erdő nagy vadászattal, igen jó épületekkel, szép urilakkal, felszereléssel 600.000 korona.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12-85.

Telefon 12-85.

Juhászat felosztása miatt

Rambouillet-Precoce keresztezésű tenyészetünk egészben vagy kisebb mennyiségben is eladatik. Eladásra kerül:

3 db importált 3 éves kos	} megállapodás szerinti árban.
44 db 1 és fél éves kos	
30 db 2 és fél éves kos	} páronként 60 kor.
5 db 1 és fél éves anyabirka	
516 2-3 éves anyabirka	

melyek a tarnaméri uradalomban, posta Tarnaméra, Heves megye, bármikor megtekinthetők. Vasutállomás Ludas, hova kívánatra kocsit küldünk.

3441

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában folyó évi július hó 1-én egy

gyakornoki állás

lesz betöltendő, melyre gazdasági akadémiai végzettséggel (és érettségivel) bíró olyan nőtlen fiatal ember fog alkalmaztatni, aki a fogalmazásban kellő jártassággal és lehetőleg nyelvismerettel is (főképp a német nyelvben) rendelkezik.

Pályázati határidő: május 24.

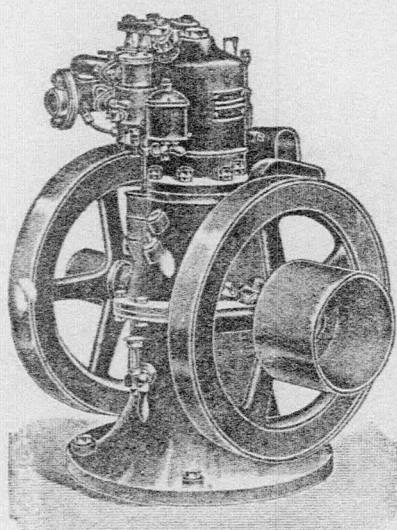
A gyakornok munkaköréről és javadalmazásáról érdeklődőknek személyes vagy levélbeli megkeresésre, előzetesen felvilágosítást nyújt az egyesület titkári hivatala, Kolozsvárt.

3642

Az Erdélyi Gazdasági Egylet elnöksége.

KASTÉLYOK, GAZDASÁGOK

villanyvilágítás és önálló gépteleppel.

A telep üzemgépe a takarmányozást, szivattyuzást, favágást is elláthatja és mellékesen termeli a villamos áramot, mely akkumulátorokban lesz gyűjtve és így a világításra üzemköltség alig van.

Ha az üzemgép már megvan, ahhoz alkalmazzuk a világítási berendezést.

Mint egyedüli specialisták e téren a szükséges legjobb minőségű szerelvényekből állandó raktárt tartunk, elsőrendű szerelői karral rendelkezünk, mégis áraink igen jutányosak.

Néhány általunk berendezett telep: gróf Tisza István, Geszt; gróf Dessewffy Miklós, Vencsellő; gróf Bethlen Aladár, Élesd; ifj. gróf Csaky Gyula, Szendrő; gróf Brada Viktor, Lökősháza; lovag dr. Floch-Reyhersberg Alfréd, Sződ-Rács; Bezeredy Andor, Menfő; Segesváry Ödön, Domony; dr. Visontai Kovács László, Vámosgyörk; Bleuer Jenő, Krány; Györgyei Ödön, Tisza-

szentimre; Nadányi Pál, Pusztakovácsi; Nadányi Miklós, Feketegyörös; röjtöki Bauer Antal, Böde; Szomjas Gusztáv, Kisáfasföldház

Kívánatra bővebb értesítést küldünk, holyszini falvátalakat, ajánlatokat díjtalanul készítünk. Kérjük a helyiségekben felállított mintatelep megtekintését!

Signer F. és R. mérnöki és elektrotechnikai vállalat

Budapest, V., Kálmán-utca 9.

3328

A világt
Döering-
aratógép

valamint egészen
és acéltól

PRO

az amerikai
Bud

Arjegyzéssel és

EE

Szabolcs v
1150 kat

ho

80 hold d
szeszkonti

mező

és olajma

eladó

A bi

letek van

zátios kö

Bövel

3349

Gazda

Buda

Alakult 1900

Alapítványok a

Tartalékok

1901. évi fölöz

1902. " " "

1903. " " "

1904. " " "

1905. " " "

1906. " " "

1907. " " "

1908. " " "

Biztosítás

életére, külö

tagok díjra nyu

mint a jégkár e

Az 1902. évi üz

1903. évben a

Az 1904. és 190

térítésen része

évre adják fel

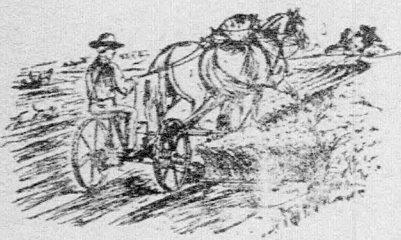
ajánlatok beny

ványokkal és fe

A világhírű és hazánkban nagy elterjedtségnek örvendő amerikai

Deering-féle fűkaszalógépeket, marokrakó- aratógépeket és kévekötő-aratógépeket, szénagyűjtőgépeket

valamint egészen vasból
és acélból készült

(lógereblyéket) van szerencsém a t. gazdaközönségnek akként ajánlani, hogy minden általam szállított ilyen gépek használhatóságáért és jó munkájáért, nemkülönben anyagának jóságáért elvállalom a felelősséget. Ajánlom egyszersmind Sack Rudolf elismert kitűnő aczélekeket, kapáló- és töltőgetű gépeit és más egyéb talajművelő eszközeit és gépeit is

PROPPER SAMU

az amerikai Deering-gyár kizárólagos képviselője.
Budapest, V., Váci-körút 52.

Arjegyzékkel és elsőrendű bizonyítványokkal kívánatra készséggel szolgálók.

ELADÓ BIRTOK

Szabolcs vármegyében, Levelek-Magyon (a Kende Sándor-féle)
1150 kat. hold jó minőségű

homoki birtok

80 hold dohány-engedélyvel, a birtokhoz tartozó s 720 hl. szeszkontingenst élvező, elsőrendű gépekkel felszerelt

mezőgazdasági szeszgyárral

és olajmalommal együtt kedvező feltételek mellett

eladó esetleg bérbe kiadó.

A birtokon modern uri lakás és megfelelő gazdasági épületek vannak. Vevő 345.000 koronás 4¹/₄ százalékos amortizációs kölcsönt átvállalhat.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos:

3349

Debreczeni Első Takarékpénztár.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.

Alakult 1900.

Biztosítási alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.980.100 k. — f.

Tartalékok 1.255.787 „ 35 „

Osszesen 3.235.887 k. 35 f.

1901. évi fölösleg	90.349 k. — f.
1902. „	59.782 „ 26 „
1903. „	109.331 „ 73 „
1904. „	72.483 „ 23 „
1905. „	61.730 „ 60 „
1906. „	39.243 „ 65 „
1907. „	41.877 „ 32 „
1908. „	81.088 „ 78 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módzatok szerint. — Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölségéből, ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfölsége közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat, 5 százalék engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

Az igazgatóság.

Óriási megtakarítás érhető el a

„LUKRÉCIA“

savmentes anyagból előállított
lószerszámfestő és puhító által.

Egyszeri bekenés hónapokig eltart és szép új színre fest.

„LUKRÉCIA“ a következő helyeken kapható:

MAGYAR MEZŐGAZDOK SZÖVETKEZETE BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 31. szám.

JÁSZNAGYKUN-SZOLNOKMEGYEI GAZD. EGYESÜLET, SZOLNOK
BEREGVÁRMEGYEI GAZD. EGYESÜLET, BEREGSZASZ
és több hasonló gazdasági cikkek árúhelyeken.

Magkereskedésekben is kapható.

A „LUKRÉCIA“

ÁRAI:

Egész barell körülbelül 160—180 kiló, kilónként 2 kor.,
körülbelül 25 és 12¹/₂ kilós bádogban kilónként 2 K 20 f.

Egy 5 kilós próbadoboz utánvétellel 12 K 50 f.

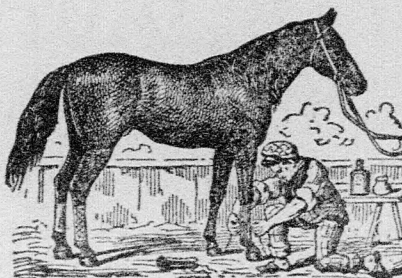
FOSZÉTKÜLDESI HELY:

Margulies M. és Társa
Budapest, VI., Eötvös-utca 39/a szám.

Mintát ingyen és bérmentve. Tessék körlevelet kérni.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára
Egy üveg ára K 2.80. Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erögyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingban. — Elvezetés, vignetta és csomagolás véde.

Valódi csakis a mellette levő védjeggyel.

Főraktár Török József gyógyszerésznél, Bpest, Király-utca 12 szám. Andrassy-ut 26. szám.

KWIZDA szabadalmazott bokavédő szalagok | PNEUMATIKUS BOKAVÉDŐ

szalaglógpárnával

gummiból

szürke, fekete, barna és fehér színben | csak fekete színben

és 4 nagyságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábra.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete

20—22 cm, megfelel az 1. sz.

23—24 cm, megfelel a 2. sz.

25—27 cm, megfelel a 3. sz.

28—30 cm, megfelel a 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben darabonként:

1. sz. K 5.50 2. sz. K 5.90

3. sz. K 6.40 4. sz. K 7.30

Fekete, barna vagy fehér színben, drbként:

1. sz. K 5.90 2. sz. K 6.40

3. sz. K 6.80 4. sz. K 7.70

Valódi csak az az védjeggyel ellátott.

Raktár Budapestben: Glasz József, Koronaherczeg-u 9. Hegyi és Stiasny, Múzeum-körút, Freund A. és Fia, Koronaherczeg-u., Goltner és Rausch, Andrassy-ut, Muszala M., Váci-u., Kutscher Sylvester, Kerepesi-ut, Keleti J., Koronaherczeg-utca, Ulbrich S., Teréz-körút, Wesszala A., Károly-körút, Wesszely István, Váci-utca.

IV.

GA
VA
VASU
X., Kőbá

Távirati cím:

Felhívjuk a

melyek úgy sze
gőzekét felülmu

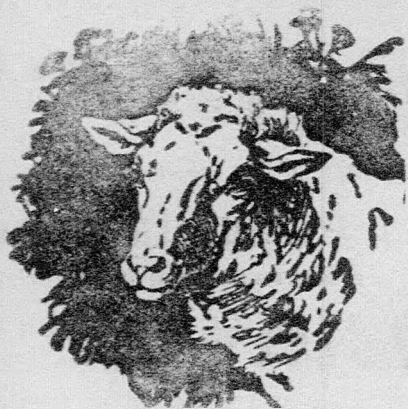
Részletes
árajánlattal
szívesen
szolgálunk.

Hajlandók v
fizetési feltételek
tonnás saját

A t. gazdak

Egyéb gy

és gazdasági ön
és elektromos
kötörök és aprít

Első magyar

gyapjúmosó és bizományi részvénytársaság

Budapest, V., Kárpát-utcza 9. szám.

A gyapjunirás közeledtével a t. cz.

juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjúmosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju **legelőnyösebb** értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz-, stb. országba.

Csomagolózsákot használati díj nélkül kölcsönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Nyers gyapju bizományi-osztályunk

elvállalja mindennemű **zelros** (szennyos) és **usztatott** (hátonmosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legméréselőbb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju **legjobb** értékesítésére képesít bennünket. Kimerítő felvilágosítással és prospektussal kívánatra készséggel szolgálunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Negyvenegyedik üzemévi!

Különösen az ide i
gyapju-üzleti
viszonyok közt leg-
előnyösebb a gyapju

gyári mosatása.

MAGYAR LEVELEZÉS!

MAGYAR LEVELEZÉS!

GYAPJUT

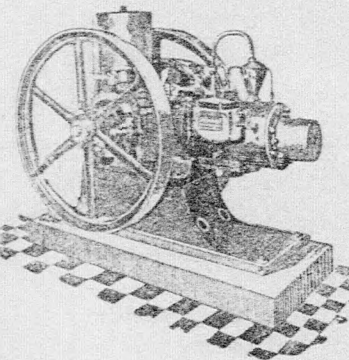
1909. évi termést és kész árut, a szokásos nyírási időben szállítva, szerződésileg a legmagasabb árban, igényelt magasságu foglaló lefizetése mellett, az uradalmon átvéve, átvételkor kifizetve, **közvetlen külföldi gyárak részére vásárol**

WERMER F. Wien, III/2. Löwegasse 36. :: Telefon 2658.

CLIMAX és ECLIPSE

NYERSOLAJ-MOTOROK és LOKOMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

**Nincs robbanási veszély,
se pénzügyi ellenőrzés.**

:: Elsőrangú referenciák. ::

BACHRICH ÉS TÁRSA

BUDAPEST—HAMBURG—BÉCS.

Motorgyár: Bécs, XIX/6., Heiligenstaedterstrasse 83.

Mintaraktár és Iroda: Budapest, V., Szabadság-tér 17.
(Börzsepalota.)

Dunántúli birtokot

bérbe vagy örökáron vesz a

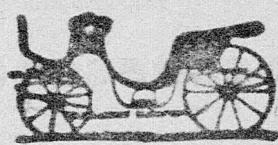
Nyugatmagyarországi Gazdasági Takarékpénztár r.-t.

Szombathely.

Ajánlatok közvetlenül e címre küldendők.

3285

Vadon termő gyógynövények, valamint a gazdasági melléktermékek gyógyszer-táji értékesítésének rövid ismertetése. Irta Práter Béla, a kolozsvári gazdasági akadémia tanára. Szerző ezen 59 ábrával ellátott könyvében részletesen ismerteti a hazánkban vadon termő gyógynövényeket és hasznos utasítástokkal szolgál azok szedése, szárítása, csomagolása és értékesítése iránt. Bőli ára vászonkötésben 5 kor. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében Budapesten, IX., Ullói-ut 25. szám. (Köztelek)

Kocsigyártás

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet
Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

LEGBIZTOSABB VÉDEKEZÉS

PERONOSPORA ELLEN

SCHLOESING franciaországi világhírű mezőgazdasági vegyész által feltalált minden szőlőtermelési államban, fényesen bevált rézgátló alapont

melyvel mult évben Magyarországon is több ezer gazdakitűnő eredménnyel permeteztet.

Schloesing bordói pora 2 kg.-os dobozokban és 25 kg.-os tartályokban, 1. és 2. kézfűző, finom por, melyet semmivel sem kell veyíteni, sem szitálni, vízben szonnal feloldódik, a permetezőt be nem dugaszolja, az eső le nem mossa, tapadása és hatékonysága páratlan.

Nagy megtakarítás munkában és időben. Legelőbb szer. Hazánk ismert szőlőgazdáinak címszerű nyilatkozatai rendelkezésre.

Lisztharmat, sárgaság, rákfensődés és rovarok ellen a szőlő- és kertgazdaságban védekezünk **SCHLOESING** különleges elegyű leheltszerű finomságu lecapott kénporával. **SCHLOESING** permetezőgépe, háti és kézi kénporfújtatója a legobb és legelőbb szer. Ismertetéseket készséggel és díjmentesen küld:

SCHLOESING részv.-társ. mar-seillei gyárai magyarországi vezérképviselete

és megbízható képviseleteink minden megyében. **Frankl Adolf banküzlete**
Budapest, VI., Eötvös-utcza 19. (saját ház.)
Mebízható képviselek keresetnek. (Telefon-szám 25—40.)

3430

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ. ÉS GÉPGYÁR-RÉSZVÉNYTÁRSULAT
VASUTI KOCSIGYÁRA (GŐZEKE-OSZTÁLY)

X., Kőbányai-ut 31. BUDAPESTEN X., Kőbányai-ut 31.

Távirati cím: „GANZCOM” BUDAPEST.

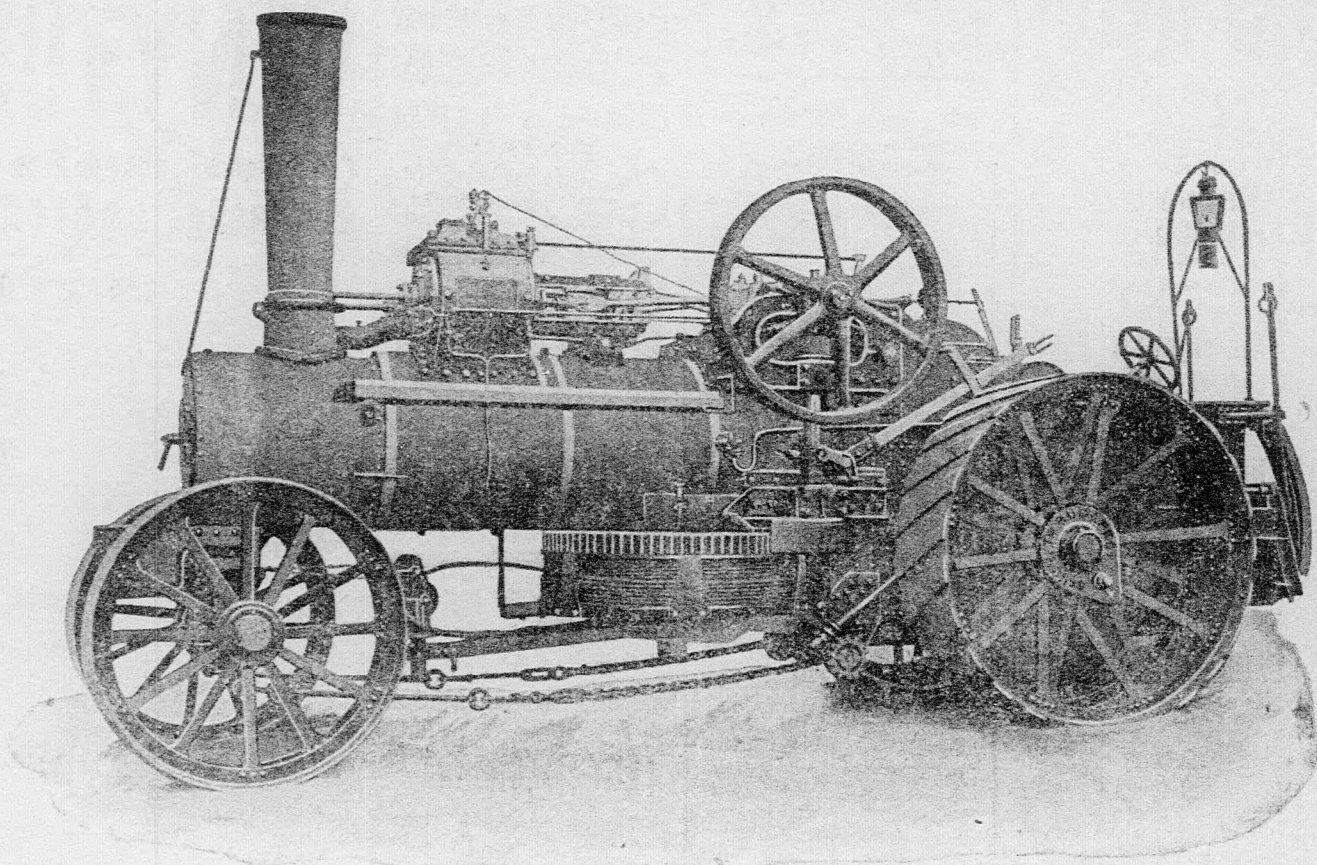
TELEFONSZÁM 74-68.

Felhívjuk az érdekelt gazdaközönség b. figyelmét legújabb szerkezetű, Kétgéprendszerű

GŐZEKÉINKRE,

melyek ugy szerkezet, anyag, munkateljesítmény, mint tüzelőanyagfogyasztás tekintetében minden külföldi gyártmányú gőzekét felülmúlnak.

Részletes
áránlattal
szívesen
szolgálunk.

Legtökéletesebb acetylen világítórendszer.

3271b

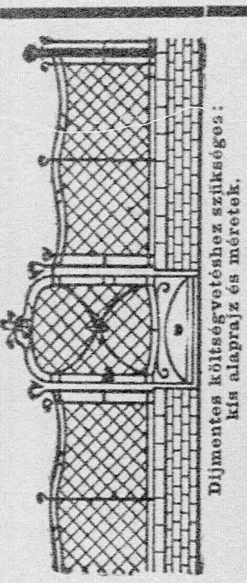
Hajlandók vagyunk igen előnyös feltételek mellett **bérszántással** kombinált eladásokat eszközölni. Legkedvezőbb fizetési feltételek mellett legmesszebbmenő jótállást vállalunk. Tisztelt vevőinknek **gőzekék szállítására épített 30 tonnás saját vasuti kocsijainkat** kölcsönképpen rendelkezésére bocsátjuk.

Tartalékrészeket állandóan raktáron tartunk.

A t. gazdaközönség figyelmét tartalékrészeink különösen jutányos áaira is felhívjuk.

Egyéb gyártmányaink: MOTOROK, stabil benzinmotorok, benzinlokomobilok cséplők hajtására; szivógázmotorok minden nagyságban 3000 lóerőig. Armentesítő szivattyú és gazdasági öntözőtelepek. Turbinák és turbínaszivattyúk. Teljes malomberendezések, elevátorok. Daruk, kézi, gőz és elektromos hajtásra. Mindennemű vasuti kocsik. Vas- és aczelöntvények. Cézement- és téglagyárberendezések, kötőrők és aprítógépek. Bányaemelőgépek. Közúti gőzhengerlőgépek, utimozdonyok.

Árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Lovak kelessége
(Chronikus köhögés és nehéz lélegzése)
biztos eredménnyel gyógyítható.
Számítalan elismerés bizonyítja.
Fejvilágosítást díjmentesen küld
Ripp Arvin. Drezda-A. 85.

összes fajtái, egymint: közönséges gépfonat, többszörösavart, "Hungaria"-fonat, fűkes- és sima huzal, némkülönben kovacsolt-vas-keretes **diszes** sodronykerítések. Egyéb cikkek: Gabona-tisztító rostalapak, ócska ilyen keretek bevonása új rostszövettel vagy Bakor-fonattal, heremagytisztító rostak, **cséplő-**szájkosarak, zöldre festett szunyogháló, sodronykerítések stb. legelősből vásárolható

STÄDLER MIHÁLY 1872. évben alapított sodronygyöve-
fonat-, szitaaru- és kerítésgyárában,
Budapest, VI. ker., Váci-körút 43. szám.

DRÓTKERÍTÉSEK
tisztító rostalapak, ócska ilyen keretek bevonása új rostszövettel vagy Bakor-fonattal, heremagytisztító rostak, cséplő-szájkosarak, zöldre festett szunyogháló, sodronykerítések stb. legelősből vásárolható

A juhtenyésztés mult és jelen irányairól. Irta: Dr. Rodiczky Jenő. 3-20 K előleges beküldése ellenében bementve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

3 nyul-tenyésztési könyv
Andrássovich Géza:
Házinyultenyésztés és értékesítés. Számos kép-vel. — Uj, bővített kiadás. Ara 2 korona.
Nyultenyésztők Zsebnaptára 1909. Ara K. 2.-
Ifj. Dancs Gyula:
Népszerű nyultenyésztés. Ára bórmentes kül-tés. árással 35 fillér.

Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

tejhütők és tejjgazdasági eszközök kaphatók
Első magyar tejjgazdasági gép- és eszköz-gyár
FUCHS és SCHLICHTER
Budapest VI. Jásztelek
ARJEGYZEK
NYELV-ÉRTÉK MENTVE

A juhtenyésztés mult és jelen irányairól. Irta: Dr. Rodiczky Jenő. 3-20 K előleges beküldése ellenében bementve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Szénát Szalmát
muhart, zabosbukkonyt bármily mennyiségben
veszek és eladok.

Felpréseléshez modern gőz- és lőpréseimet bocsátom eladó rendelkezésére. 380
SCHREIER BÉLA
takarmánynyakkereskedő
Budapest, VII., Népszínház-utca 22. Telefon 20—52.

Szárított répa-szeletet, száraz tengerimoslékot, takarmány-össontmészt, chilisalétromot és trágyagipszet ajánl 3384
Zwebner Mór és Fia
Pozsony és Galgóc.

Gyors, pontos, olcsó földmérés
Világhírű szabadalom 18 államban.
Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA
kapható
Stádel gépgyárban, Győrött.

Gőzcséplő-gépek
minden nagyságban, valamint magánjáró cséplőkészletek gyárilag javítva, jótállás, olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. Csereüzleteket kötik. Herózeg Arthur, ezelőtt a volt Horváth és Herzeg cég birtágja, Budapest, VI., Lehel-utca 8/e szám. 1175

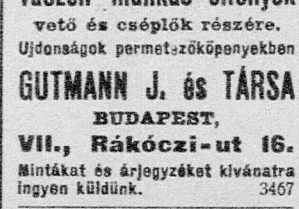

4 szobás modern lakás budapesti ujonnan épült házban, mint szövetkezeti házrész eladó.
Czím a kiadóhivatalban. 1172

1000 holdas
nemesi birtok, urilak gazdasági épületekkel ellátva, 200,000 forintért eladó, esetleg 8000 frtért bérbevehető. 3483/e
Österreicher Bernát, Nagykanizsa.

Préselt
buzaszalmát és zabszalmát
szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban
Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska). 6308

Elszakíthatatlan
vászonn munkás-öltönyök vető és cséplők részére. Újdonságok permetezőgépekben
GUTMANN J. és TÁRSA
BUDAPEST,
VII., Rákóczi-ut 16.
Mintákat és árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk. 3467

1000
szó módszere. Schldof Altai, német nyelvűtan magántanulása. Német szöveg latin betűkkel. Megjelenik 10 füzetben, a 60 fillér. Mintaírték ingyen. "Patria" r.-t. könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

LEGYEK
konyhából, kamrából, mé-szárszékéből, istállóból, vá-góhidról biztosan elűzet-nek, ha a falakat
LÉGY-BONODORRAL
meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. — Egy kiló elegendő 25 □-méterre, 5 kg. leirással 6 kor. franco utánvéttel. Megrendelhető
FODOR FERENCZNÉL
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H.
Számos elismerőlevél. 3325

KELTETŐGÉPEK
díjtalanul próbára. Keltető-gépek a legjobb és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok száz különö bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarorszá-gból, melyek bárkinek díjtal-nal megküldetnek. Keltetőgépek tyúk- liba-, fogoly-, fészék- és kacsatöltsökhöz. Keltetőgépek részletfizetésre. Keltetőgé-pek szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. — Egvedűll készítője: G. Mücke, Reison-berg 2. szám, bei Wien. — Ezen szakmában egyedűll gyár. 3411

Vétel
Terhelt birtokot, esetleg szőlőt 10 árban veszek. A teher törlesztés vagy kamat át-vételig fizetve legyen. Tisztít, élt- és holtfelszerelést, husz évre nekem természetöl kezdve tör-les-tem. Biztosíték az átvett és évi terelés évenként 20 évre eső egy évenkénti törlesztése. Cím: "Gazdaság" Fűszökáldány, posta restancé. Átvétel november hóban. 1157

Giuseppe Kraschovetz
kávé, tengerentűli és kü-lönlegességi cikkek ki-vitel czég, **Triest,** hajlandó nagyobb gazdaságok és tej-szövetkezetek összes sterilizált vajtermelését állandó évi szállításra megvenni.
Ajánlatok kéretnek a fenti címre. 3444

Székfűvirágot
minden mennyiségben **vásárolok.** Mintázott ajánlatot kér **Detsinyi Frigyes,** Budapest, V., Marokkói-utca 2. 1141

Uradalmi tejet keresek éviszer-ződésre. Azonnali átvételre is. Nagy Dávid tej-kereskedő, Budapest, VIII. ker., József-utca 55. 872

Lenmagot
minden vidéki állomáson, legmagasabb árak mellett **vásárol** 775
KRAUSZ HUGÓ
torménykiviteléi üzlete
Budapest, V. Szabadság-tér 6.
Csakis árkövetéssel el-átott ajánlatok kéretnek.

Bérlet
Bérbe, esetleg eladó komárom-csicsói határban 300 magyar hold külön minőségű nemesi birtok. Bővebbet Zsemlye Gézánál, Komárom-Guta. 1174

VÉNYTÖMBÖK
(orvosi recepttömbök) gazdasági cselédek részére.
MINTA.

Kelt
orvos.
Kaphatók 50 darabos tömbökben perforálva 75 fillér, 100 darabos tömbökben perforálva 1 K és a postaköltség
Megrendelhető a
"Patria" iroda!mi és nyomdai r.-t.-nál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Székfűvirágot
minden mennyiségben **vásárolok.** Mintázott ajánlatot kér **Detsinyi Frigyes,** Budapest, V., Marokkói-utca 2. 1141

Uradalmi tejet keresek éviszer-ződésre. Azonnali átvételre is. Nagy Dávid tej-kereskedő, Budapest, VIII. ker., József-utca 55. 872

Lenmagot
minden vidéki állomáson, legmagasabb árak mellett **vásárol** 775
KRAUSZ HUGÓ
torménykiviteléi üzlete
Budapest, V. Szabadság-tér 6.
Csakis árkövetéssel el-átott ajánlatok kéretnek.

Bérlet
Bérbe, esetleg eladó komárom-csicsói határban 300 magyar hold külön minőségű nemesi birtok. Bővebbet Zsemlye Gézánál, Komárom-Guta. 1174

VÉNYTÖMBÖK
(orvosi recepttömbök) gazdasági cselédek részére.
MINTA.

Kelt
orvos.
Kaphatók 50 darabos tömbökben perforálva 75 fillér, 100 darabos tömbökben perforálva 1 K és a postaköltség
Megrendelhető a
"Patria" iroda!mi és nyomdai r.-t.-nál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Székfűvirágot
minden mennyiségben **vásárolok.** Mintázott ajánlatot kér **Detsinyi Frigyes,** Budapest, V., Marokkói-utca 2. 1141

Uradalmi tejet keresek éviszer-ződésre. Azonnali átvételre is. Nagy Dávid tej-kereskedő, Budapest, VIII. ker., József-utca 55. 872

Eladó a toksi gazdaságban p. Kapszmerő, fiatal hivatlytűhen és 2 db bika. Továbbnyitásra kész alkalmasak.

Eladó 370 db fiatal, nagy nyakú kiváló szép hazai anyabrka junpis 20-án után átvéve párokint 15 30 ért Ugyanotti kosok is kap Gyapárosi gazdaság, Mező-Peterd, Bihar m.

Yorkshirei tenyésztés, kiváló állat, Angliából importált szülei, ivadéka — másfe tavaly átvészelt — pedigree koronáért eladó. Frey hercegi uradalmi tenyésző, Vacs, Pest megye.

Gróf Tele Arv
drassói uradalmában posta Konczá, kaph Magyar igásokró Bikak
Tehenek, úszók Polandkina serté Fehér raczka teny juhok, kosok Luczernamag Ezüstfehér lófogu Prairie lófogu Putyi koránérő Lámpanelküli cs keltető-gépek

Valódi bonyhafriss feje has tehenet és minde tenyészállat
szállítok a legjutányo árban, a legjobb min-ben és bármily menny-ben: a tehozamra a garanciát vállalok a legszolidabb kiszolg-biztosítom. — Istálló állatok állandóan hatók.
Hoffmann Dá
Fuzta-Szentgyörgy Bonyhád, Tolna m

Elsőrendű ered bonyhá tehenek
hasasokat, borjasokat tenyész-bikák bármely időben, bár mennyiségben kuláns kon szállít:
KLINGER MO
tenyész- és haszonnal-ker Kispest. Lakás és istá Kispest Kültői-utca 2 Levél- és sürgetvényre Telefon, Kispest 35. 3412

Eladó a tokiái gazdaságban, u. p. Kaposmérő, 11 db fiatal bivalytehen és 2 db bivalybika. Továbbtenyésztésre kiválóan alkalmasak. 1150

Eladó 370 db fiatal, nagy növésű, kiváló szép hazai fésűs anyabika június 20-án nyírés után átvéve páronként 15 50 forintért Ugyanott kosok is kaphatók. Gyapárosi gazdaság, u. p. Mező-Peterd, Bihar megye. 1149

Yorkshirei tenyészkor, elsőrendű, kiváló szép állat, Angliából importált eredeti szülei, vadköt — másfél éves, tavaly átvészelt — pedigrevel 202 koronáért eladó. Frey Károly hercegi uradalmi intéző, Pusztavacs, Pest megye. 1151

Gróf Teleki Arvéd
drassói uradalmában, posta Konecza, kaphatók: Magyar igasökrök Bikák Tehenek, üszök Polandkina sertések Fehér raczka tenyész-juhok, kosok Luczernamag Ezüstfehér lófogú Prairie lófogú Putyi koránérő Lámpanelküli csibe-keltető-gépek 3213

Valódi bonyhádi frissfejős, hasas tehenet és mindegyike tenyészállatot
szállítok a legjutányosabb árban, a legjobb minőségben és bármily mennyiségben: a tehozamra nézve garanciát válllok és a legszolidabb kiszolgáltatást biztosítom. — Istállóban állatok állandóan kaphatók. 1118

Hoffmann Dávid
Fusztá-Szentgyörgyi bérli Bonyhád, Tolna megye.

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket
hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállít: 3146

KLINGER MÓR
tenyész- és használati-kereskedő Kispeszt. Lakás és istálló: Kispeszt. Kölcsei-utca 5. sz. Levél- és sürgőnyezim ugyanaz. Telefon, Kispeszt 35. Saját házban.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai
megbízásokat elfogadnak Jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelőség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetítik. Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám. Telefon 311. 424

növendék - ökör és üszöborjakat
ugyszintén legprimább lekötni való és

jármosökreit
legjutányosabb áron ajánlanak:

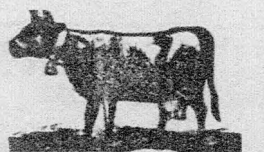
Klein Testvérek kereskedők
Czellőmők. Megrendelések egység szerint bármikorra is elfogadjatnak. 882

Papp Testvérek Szamosujvár (Szolnok-Doboka m.) 3309

Kohn Samu és József
tenyész- és használati-kereskedők, Budapest, VII. Rottenbiller-utca 60. Telefon 91-25. Fiók: Újpest, Árpád-ut 99

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket
hasasokat vagy borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben coulánsul és legelősebb áron szállít: 3146

Kohn Samu és József
tenyész- és használati-kereskedők, Budapest, VII. Rottenbiller-utca 60. Telefon 91-25. Fiók: Újpest, Árpád-ut 99

Elsőrendű bonyhádi fajteheneket
lefejtés és tenyésztés, az átlagos tejlésért garanciát vállalva, továbbá vöröstarka ökör- és üszöborjukat

Baneth Adolf
Bonyhád, Tolna m.

Elsőrendű erdélyi jármosökrök,
ugyszintén 1 éves magyarfajú

erdélyi ökörborjuk
minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLOS-nál
Szamosujvár Szolnok-Doboka megye. 3221

Vöröstarka tinó és üsző
teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyszintén jármos és beállítási ökrök szállítására vállalkozom.

Kitűnő friss fejős tehenek
előleges leletés után, nálam mindenkor megtekinthető kötelezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választhat. 4735

Henrik Ignác fia
Szalónak (Vas m.)

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket
hasasokat vagy borjasokat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállít

BAUER MÓR
tenyész- és használati-kereskedő, BUDAPEST, Irodá VI., Fr. Isőrdősor-utca 1. Istálló: Jppest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95,

Kiválóan csontos nemes és jófejűdedű Bonyhád-Simmenthali tenyész-bikák
keresztelésből eredő 1 1/2-2 éves eladók. Fedeztetés kipróbálva. Yorkshir tenyész-üzlet. Puzsá-Ferna, posta Csákvár. 3173 Az intéző.

Az ország legnagyobb óriási PEKINGI KACSA-TENYÉSZETE, Győrött
(500 darab tenyészállat) Ajánlja FRISS KÉLTETŐ TOJÁSÁIT darabonként 50 fillérért. 80% termékenységgel. Gondos, rájáramentes csomagolás önköltségen számolva. Fialat Állatok 10 naposak 1 K. 50 f., idősebbeknél mérsékelt aránylagos áremelés. Cím: WAOHE baromfitelep, GYÖR. 3388

Legelsőrendű bonyhádi teheneket, friss borjasokat, hasasokat s tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben coulánsul és legelősebb áron szállít:

Fenyves Flaschner Sándor
tehenkereskedő. Levél- és sürgőnyezim: Budapest, VII., Bethlen-u. 29. Telefon 104-87. Istálló: Kispeszt, Üllői-ut 24. Telefon „Kispeszt 18.”

Zsigmond Károly
kocsigyártó Bpest, IX., Imre-utca 3. Kívánatra árjegyzéket küld. Használt kocsikat becseréli. Eladás

Alkalmi zongoravétel.
Bösendorfer, Schweighoffer Korn-Wirtl kiváló mesterek gyártmányú 200 forinttól feljebb. Pianók 160 forint, új zongora vagy pianó 250 rftól feljebb, minden árban. Zongora-, ezimbalomhangolások helyben és vidéken szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek. REMENYI MIHALY a Magy. Kir. Zeneakadémia szállítója, BUDAPEST, VI., Király-utca 53. sz. 1139

Mesterséges fűzések létezésére kiválóan alkalmas mongol faozán tenyésztojásokra, darabonként 80 fillérért előjegyzéseket elfogad. Uradalmi erdészeti hivatal Galóc 1005

Eladó 8-as Clayton & Shutt-leworth-féle oszlopgarnitúra szalma-, fa- és szénfűtésre berendezve, 1908. évben a Kazán gyártlag javítva, oszlop is kitűnő jó karban. Összes kité és fűzőszál ára 2400 korona. Czim: Lutter Béla Budapest, L., Fehérvári-ut 16.B. 1077

Édesvízi halászat és halgazdaság Durányi I. megnézésből írta: Répássy Miklós 302 oldalnyi terjedelmű kötet. 121 képpel és 2 táblával. Ára 1 korona. „Patria” r.-t. könyvkereskedése Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25.

Vadászpuskák beszerzésére ritka kedvező alkalmi vétel, részben árverésből, részben örökségből és más alkalmi vételből eredő jó és finom puszkák igen olcsón eladók. Közük finom kézimunka kidolgozású jeccorok (ölténykivetés) Hammerles, express puszkák Drillingek, két Kirner és Springer-féle, egy Browning ugyanilyen pisztoly, több 10 revolver és vadászpuskák potom olcsón eladók. Legutóbb megvettem Földesty puskaműves egész fegyverkészletét, melyeket egyenlőt is igen olcsón kiárítottak. Ugyanitt régi perzsaszonyegék Görz, Zeiss, Voigtlander és más asztalgépek jó fényképezőgépek és prizmas távcsövek olcsón kaphatók, Budapest, Egyetem-tér 5. (nem Egyetem utca). Jobb vadászpuskák veszek, eladók és becserélek. 873

Moharmag prima áru, legalább 500 fős vésztel mérteránsként koronáért kapható. Friedmann Alfrédnél Nagybecskerek. 1131

Törlesztés kölcsön gyakorlati kézikönyv. Írta: Bíró Endre, a Magyar Jelző- és Hitelbank tisztviselője. Ára 3 korona. „Patria” r.-t. könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Óriási mammoth takarmányökömag kapható kgm-ként 2 koronáért, Beer Henrik Ogmajori gazdaságban, u. p. Adács. 1184

Somogyi gye nagyobb községének határában, vasútiállomás mellett, 200 magyar holdból áll földbirtok, melyből 50 hold szénát bőven termő rét, 12 hold régi és újból fásított erdő, a többi szántóterület, nyaralónak is alkalmas urialakkal, megépült szőlő- és gyümölcsösökkel, épületekkel, folyóvízzel, természetesen, kedvező feltételek mellett eladó. Czim a kiadóvaltalban 1153

Tanulmány a berni szarvasmarháról Hazai berni tenyésztései ismertetése. Írta Sacci dr. Kukuljevic József m. kir. állatorvos. Előszóval ellátta Monostori Károly. 30 ábrával. Ára 2 korona. Ezen fontos forrásmunka a hazánkban lévő berni tenyésztéket ismerteti s így vásárló gazdáknak a legjobb útmutatással szolgál. Összesen 19 tenyésző berni tenyésztet ismerteti és 39 képen mutatja be azok értékeszetét és szebb egyedet. A könyv négy fejezetre oszlik a következő tartalommal: I. Tanulmány a berni szarvasmarháról. II. Történeti áttekintés. III. A tenyésztékek ismertetése. IV. Visszapillantás és vezérelvek a bernie tenyészésre terén a jövőre nézve. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Tolyfa-szólókaró 15.000 darab, hasított, vastag, 2 méter hosszú, egyenes, eladó nagy számban uradalmi erdőhivatalnál Nagyszalanczban, Abau-Torna megye. 1000 darab 68 korona kocsiba rakva. 1156

Landeck Calcium Carbide miltelen verseny nélkül áll. Mielőtt szülessé letét fedezné, kért ajánlatot Schvarcz József és társától Budapest, V. Váci-kört 26. sz., mint a Landeck-Calcium-Carbide Művek magyarországi képviselői és kizárólagos egyedüli eladói. Állandó Carbide-raktárak: Budapest, Győr, Liptó-Rózsahegy, Pozsony, Temesvár, Tenke, Zágráb.

A sertésvész gyógyítható!
Erre megtant Brum-mel Gyula könyve: A sertésvész gyógyítása gazdák, állatorvosok, sertésnyezzők és hizlók használatára. Ára 3 korona, melynek előleges beküldése ellenében bérmentve küldi meg a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

10 parancsolat a gazda részére
szépen nyomva, teljesen ingyen és bérmentve kapja mindenk, ki azért ir. Traktoer gyógygyógyászhoz, Laibach, Krain. 3189

Gabonakévekötteleket készítenek két végén pirosra festve, újított faszarral, mely újítás által a munka fele időbe kerül az eddigiekénél, mindezt nem drágábbak. Alulról saját ipartelegén készít és nagy mennyiségben raktáron tart, valamint különféle gazdasági kötéllárukat, legfinomabb és durvább fajta kenőanyagot és géptisztító közzel, csat, dohányszívog, valamint a szakmába vágó bármiféle áru gyors és pontos elkészítésére vállalkozik. Széles megkeresésekre árjegyzéket bérmentve küldi Klapaty János kötélgyártó, Vác. 938

kosár-betétek
Közös példák számára kaphatók a feltárolónál teljes felelőség mellett, hogy a legrosszabb esetben is tiszta cséplést lehet vele végezni. A nagyban való készítesem folytán abban a helyzetben vagyok, hogy a következő leszállított olcsó árban adhatom.

12 lőréjú géphez 66" 80 korona
10 " " " 60" 70 korona
8 " " " 54" 60 korona
6 " " " 48" 50 korona
4 " " " 36" 40 korona
Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete hozzájárulandó.

Bajzáth Ignác
Székelyhidon. 3383

Akar Ön a gazdasági termények és termékek beszerzési és értékesítési módjait megismerni? Ha igen, ajánljuk Krollop Hugó MEZŐGAZDASÁGI KERESKEDELEMTAN
című kézikönyvének most megjelent olcsó kiadását megrendelni, mely a legújabb állapotban tárgyalja az összes erre vonatkozó kérdéseket. Ára az 524 oldalra terjedő vaskos kötetnek 6 korona. Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Maier Rikárd és Félix
kínostári szállítók Wlen, II., Kaiser-Josefstr. 30. vessnek és eladnak minden állomárról bármily mennyiségű szénát, szalmát, burgonyát.
Préselési sajt és legmodernebb gőzprésszel. — A legnagyobb szőlőültetőképességű cég. 420

MOST JELENT MEG! MÉHÉSZET.
Írta: SZILÁRD GYULA
TARTALMA: A méheslád. A rajzjáról. Méhklások. A méhes. A méhek gondozása mozgatható belső szerkezeti kapitákrában. Méhészkezdés szalmakövekben. Ára 1 kor. 10 fillér, mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

WALSER FERENCZ
TUZOLTÁSI TEREK-É S ZIVATTYÓK GYÁRA
HARANG-É FEMONTÓDE
BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6
VILLAMOS MEGHÍVÓ
VÁZLAT
MÉLYVAM
KÖTLEBEN
KÖTLEBEN

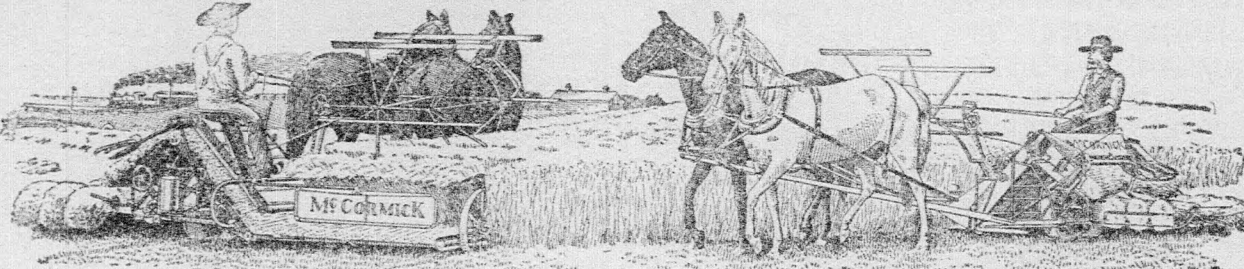
LOVAK KEHESSEGE azonnal gyógyítható „**VERGOTININE**”-vel
VELPRY, BILLANCOURT sur SEINE.
 ARA ÜVEGENKINT 6 MARKA. Allatorvosoknak nagy engedmény.
 Raktár Budapest: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, VI. Király-utca 12.
 Németországi raktár: **KREWEL & CO.** Köln, Eifelstrasse 33. 3455

Házinyulnyesztés és értekesítés. Iria: Andrišsovich Géza. 3-ik bő. itett kiadás. Számos művészi ábrával és egy színes melléklettel. Ara 2 korona. Megrendelhető a "Patria" 1-ik gazdasági szakkönyvkereskedésben, Budapest, IX., Ötlet-ut 25.

Hirdetés ár 25 szál minden szó 4 fillér... den szó 8 fillér... A legkisebb hirdetés...
 Betöltendő birtokos vagy...
 HÍR

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, CHICAGO U. S. A. Igazgatóság és főraktár: Budapest, V., Alkotmány-utca 12. sz.

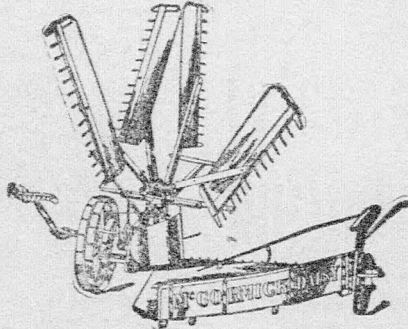
22 éves aratógép használatban, a szerkezet és anyag felülmúlhatlan jóságát igazolja.

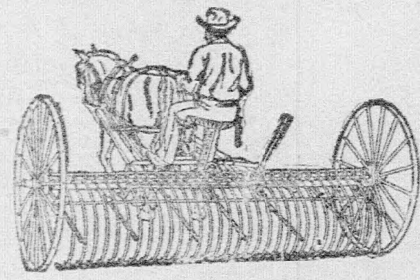
Mc Cormick kéveköto-aratógép az aratás biztosítva van:

Mc Cormick kévekötoaratógép 5 és 6 angol láb metszőszélességgel.

Legújabb amerikai gépkülönlegességek:
SIDEDELIVERY szénagyűjtő és forgatógép.
ISTÁLLÓTRÁGYASZÓRÓ-KOCSI.
Tárcsásborona szállító- és rudhordó-készülékkel.

Legújabb amerikai gépkülönlegességek:
Csővestengeri-darálógép mindennemű szemes takarmány részére is alkalmas.
„OHIO” tengeriszár-tépőgép szalmaszeleskázásra és zöldtakarmány aprítására használható

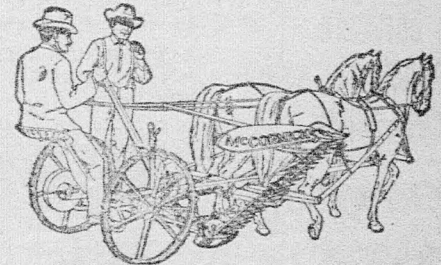

Aoéz-szénagyűjtő.

A legjobb takarmánykamra és cséplő-motor az eredeti amerikai

I. H. C. BENZINMOTOR.

Katalógust és árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

„New 4” fűkaszálógép.

VILÁGREKORD!

A világon a legelső szabadalmazott

VILÁGREKORD!

FORRÓGŐZEKE

300 fokot meghaladó gőztulhevitéssel.

Évek óta bevált Schmidt Vilmos mérnök doktor szabadalmazott füstcső-tulhevitőjével. Gőzekre egyedül jogosított gyártója **KEMNA J. gőzekegyára.**

Egyetlen gőztulhevitő, melyről a gőzekegyártásban egyszerűségénél és szilidóságánál fogva — a gép súlyának emelkedése nélkül — egyáltalán szó lehet.

50%-kal nagyobb munkateljesítés, 30% szén- és 40% vizmegtakarítás mellett.

3400-nál több dr. Schmidt-féle szabadalmazott gőztulhevitő van üzemben vasuti mozdonyokon.

Kéteprendszer, sodronykötélatvitel. Ugy nedves, mint egészen száraz esztendőkbén egyedül biztos munkateljesítés.

Szakprofesszorok által számtaloldéken végzett kísérletek eredményéről értesítéssel, kimerítő felvilágosítással, prospektusokkal és költségvetéssel érdeklődőknek díjmentesen, **KEMNA J. gőzekegyára magyarországi igazgatósága** készséggel szolgál

Interurbán-telefon 91-21.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.

Sürgőnyczim: Kemna Budapest.

Földbirtokosok figyelemre!
 Díjmentes állasköz...
 A Magyar Gazdatisztok Országos Egyesülete...
 Erdőszerkezeti Országos...
 sülto (Budapest, IX., 25 sz.) felhívja a t...
 bértó urak figyelmét...
 állást közvetítő...
 hol gazdatisztok a legk...
 állásokra és vannak is...
 Az állasközvetítés t...
 díj ontas — Me...
 eset. az egyesül...
 gátósága a betölt...
 lásra megfelelő g...
 tet ajánl s a tulaj...
 az illetők bizonyít...
 solatait és eddigi...
 síkúra vonatkozó...
 megküldi.
 Tisztelettel felkérj...
 birtokos és bérto...
 hogy gazdatisztai áll...
 töltése esetén alult...
 sülto állasközvetít...
 lyat gyorsabba venn...
 kedjenek.
 A M. Gazdatisztok és E...
 Országos Egyesülete e...

Betöltendő...
 Az orahovica...
 (Szlavo...
 gazdasági segéd...
 betöltendő. Készít...
 korona, azonnkivü...
 fűtés és világítás. Gard...
 demát vagy Gőzpiszko...
 néhány évi gyakorlattal...
 kezdő egyéneket...
 latokkal ellátott ajánlat...
 előbbiek nem...
 hovicai uradalmi józ...
 ságának Orahovica, S...
 küldjék be.

Felvigyázó...
 vagy gazd...
 szerb-horvát nyelvben...
 gora, nő...
 jártas konvenció...
 véteik. Kérvények...
 és fizetési igények meg...
 Domána des Erbstums...
 Gradaca, Bosnien küld...
 té.

Háromfa-Zsitjai...
 bérto...
 intézői állás 1400. g...
 július...
 megüresedik, mely áll...
 pályázatot hirdetek, pály...
 30-40 év közötti n...
 o...
 gazdatisztok, kik már...
 gazdaságot önállóan kez...
 fűtése 1000 korona és ter...
 beni járulék. Könyve...
 előnyben részesül. Pá...
 bizonyítvány-másolatokkal...
 lye vissza nem küld...
 Klejn Sándor Miskolc, H...
 utca 21. szám alá küld...
 Ugyanott egy írneti...
 üresedésbe jón 1909. júni...
 havi fizetés 40 korona...
 ellátás (mosás nélkül). A...
 fenti címre küldendők.

Gépeszkovács...
 keres...
 grót...
 berg József érmé...
 dalmátia június 1-én val...
 péssel. Fizetése évenk...
 rona, 16 hl. roz, 450 liter...
 28 kg. sa, 1/4 hold föld...
 dorongja, 366 liter tej, 1...
 sertés. Cseplő...
 kint 2 fillér. Pályázatok...
 dők uradalmi intézőség...
 érmé...
 Érmé...
 A hédervári...
 bradalom...
 ispani, eszt...
 itezői állás lesz...
 betöltendő. Pályázók...
 bizonyítványokkal...
 lye vissza nem küld...
 jék az uradalmi felügyel...
 mére Hédervára.

Gazdasági...
 ügyvel...
 Pályázatnak oly...
 azonnali be...
 vagy középkori...
 kik mint keitőrend...
 ségi könyvelők...
 lattal bírnak s...
 Bizonyítvány...
 vissza nem küld...
 igény megjelölés...
 mond Sényő, u. p. Nyirto...
 küldendők.

Azonnali...
 belépés...
 június hó 1-...
 magyarul, töl...
 is beszélő,...
 gőzekegép...
 gazdasági gépek...
 öbényi gyakorlattal...
 fizetés megjelölés...
 Kérvények Redlich uradalm...
 tézőséghez Nyitra...
 tézendők.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szög 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér betűtáronként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér betűtáronként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérleti címének kitöltésével közölünk. **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.**

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeg vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelmébe!

Díjmentes állás-közvetítés! **A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete** (Budapest, IX., Ulloi-ut 25 sz.) felhívja a t. birtokosok bérleti irak figyelmét.

állást közvetítő osztályára, hol gazdatisztek a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jegyezve.

Az állás-közvetítés teljesen díjmentes. Megkeresés esetén az egyesület gazdatisztségére a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztert ajánl a tulajdonosnak az illeték bizonyítványmunkáját és eddigi működésére vonatkozó adatokat megküldi.

Tisztelettel felkérjük a t. birtokosok és bérleti irakot, hogy gazdatiszti állások betöltése esetén alulírott egyesület állás-közvetítő osztályát igénybe venni szíveskedjenek.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete elnöksége.

Betöltendő állás

Az orahovici (Szlávia) uradalmában egy gazdasági segéd-tisztviselési állás azonnal betöltendő. Készenléti díj 500 korona, azonnali ellátás, lakás, fűtés és világítás. Gazdasági akadémiát vagy középiskolát végzett, néhány év gyakorlati rendelkezés egyének bizonyítványmunkával ellátott ajánlatokat, melyekből nem adhatnak vissza, orahovici uradalom főgazdatisztjához a Szlavoniai Oradalmi Szlavoniacs, Szlavoniacs kildjék be. 1121

Felvigyázó vagy gazda, szigorú, nos, ki a szerb-horvát nyelvben teljesen jártas konvenczióra azonnal felvételre. Kérvények megküldésével a fideszi igények megjelölésével Dománia és Erdőtiszti Vrhbosna Oradac, Bosnien kildendők. 1123

Háromfa-Zsitfal bérlettel, gazdasági intézői állás, július 1-ére megkezdendő, mely állásra ezennel pályázatot hirdet, pályázatok 30-40 évi közből nos, okleveles gazdatisztek, kik már nagyobb gazdaságoknál működtek. Évi fizetése 1900 korona és természetbeni jármű. Könyvelésben járatos előnyben részesül. Pályázatok bizonyítványokkal ellátottak - melyek vissza nem küldetnek - Klein-Sándor Miskolc, Horváth-utca 21. szám alá kildendők. Ugyanott egy iraki állás is üresedésbe jón 1909. június 1-ére, havin fizetése 40 korona és teljes ellátás (mosás nélkül). Ajánlatok tennü címre kildendők. 1122

Gépész-kovács kerestetiük a gróf Stubenberg jözet érményfalvával uradalmában június 1-én való belépésére. Fizetése évenként 600 korona, 16 hl. rozs, 480 liter buza, 28 kg. sa, 1/4 hold föld, 3 öl dorogfia, 360 liter tej, 1 db éves sertés. Csepeli százalék minimum 2 fillér. Pályázatok kildendők uradalmi intézőség címére érményfalvára. 1114

A hedervári uradalomban egy iraki állás lesz október 1-én betöltendő. Pályázók kérvényekkel bizonyítványokkal ellátva, melyek vissza nem küldetnek, kildjék az uradalmi felügyelőség címére Hedervárra. 1146

Gazdasági könyvelőt keresek azonnali belépésre. Pályáztnak oly nőtlen fiatal, vagy közepkorú övegye, kik mint kétfoldoszeri gazdasági könyvelők hosszabb gyakorlati bírák s mérgekések. Bizonyítványmunkákat, melyek vissza nem küldetnek, fizetési igény megjelölésével Bodor Zsigmond Sényő, u. p. Nyírbohgyás kildendők. 1145

Azonnali belépésre, esetleg magyarul, június hó 1-ére egy beszélő, okleveles, vizsgázott gőzelegépzést, a kiknek az összes gazdasági gépek javításában már többévi gyakorlati van, keresünk fizetési megállapodás szerint. Kérvények Redlich uradalmi intézőséghez Nyitra-Jablonicza intéződk. 1147

Gazdasági oklevéllel vagy gyakorlati vizsgával bíró, nőtlen, hosszú gyakorlattal rendelkező gazdasági kerestetiük belterjes bérlettel. Ajánlat Richter Frigyes Szend, Komárom megye címre kerek. 1144

Gazdasági irnok ki középiskolai érettségét tett és valamely gazdasági akadémiát jó sikerrel végzett, felvételt Magyaróvári gazdasági akadémiát végzett egyének előnyben részesülnek. Cs. kis központos, (lehat nem hitelesített) másolatban becsatolt bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok postán megküldendők gróf Andrassy Sándor ur ónagyméltósága központi hivatalának (Budapest, VI., Hegedűs-Sándor-utca 18. sz.) Folyamodványok s melléletelek pályázóknak vissza nem adtnak. 1148

Gröfi uradalomban kerestetiük tanintézetet végzett, keresztény vallású, szerény igényű két gazdasági irnok. Megkivántatjuk, hogy az iradati teendőkben járatos legyenek. A tót nyelvet beszélők előnyben részesülnek. Folyamodványok gróf Sztray Sándor ur ónagyméltósághoz intézve Egreczky Mihály gazdatisztnek, Nagymihály, Zemplén megye címre küldendők. 1173

Segéd-tisztvis állást keresek azonnali belépésre (mint kisegítő) 1-43 éves, ref. vallású, nőtlen egyének. Készenléti díj gazdasági vizsgát, ki okleveles szőlő-és borkészítéssel, érli a gazdaság összes ágát, gőzmalomüzem stb. Gazdatiszt Erdélyben, Tolnában és legutóbb 12 évet töltött Szlovéniaiban 4000 holdas bérlettel gazdatiszt, aki teljes megelégedésre, kiknek hallású, mint szünet megállása Szives megkeresések kér Oláh Sándor, Komádi, Bihar megye. 1132

Segéd-tisztvis állást keresek, azonnali belépéssel tanintézetet végzett 24 éves román, kik egyenlő 1/2 év gyakorlati állást keresnek magyarul és tótl, keveset németül. Címe: K. G. Szelle Rezső urul Pusztatódemes, Pózsomnye. 1133

Uradalmi mükretész, nos, gyermektelen, keresztényi kerestetiük iskolát végzett, többévi bizonyítványokkal ellátott, vagy ésszel belépésre állást keres. Ajánlatot kér Keresztes Mária Csikvári, Győr megye. 1138

Állást keresők

A gróf Esterházy-féle földmivesséskolát június végén tárt, részben a katonasorozáson már tullező növények végi, kiknek egy része felesleges is. Mindannyi egyszerű földmives, ki a gazdaság és szőlőmivés és minden ágában jártas Ezeket igénybe venni megjelölés mellett az iskola igazgatóságához Csakvárra. 990

Ispáni segéd-tisztvis, nos, nőtlen, állást keres földmivesséskolát kitünő sikerrel végzett 29 éves keresztény egyén 8 évi gyakorlati. Elvállalnia kisebb gazdaság önálló vezetését is. Cím a kiadói hivatalban. 1109

Erdélyes megbízható 48 éves, nos, gyermektelen írásgazdatiszt, aki 32 év óta intézést vezet bérlettel rendelkező nagyobb részben önállóan működő, a gazdaság bármely ágában jártas, 18000 jártasággal bíró, csakorodást, dohánytermesztést, tenyésztést, hizlalást, állattenyésztést jó sikerrel kezel, szerény igényekkel állást keres. Cím a kiadói hivatalban. 1026

41 éves, román, kath. vallású, bíró, 20 évi gyakorlati, józan életű, szorgalmas, gazdaság-szerű, nagyon szerény igényű, kis család, gazdasági állást keres, jártas a gazdaság minden ágában, valamint növénytermelés, állattenyésztés, hizlalás, nagymennyiségű telkezés, egyszerű gazdasági könyvvezetésben. Felsőiskolaiakat zárt levélben kérének "Szorgalmas G. G." jellege alatt a kiadói hivatalba. 1108

Földmivesséskolát jó eredménnyel végzett, 2 évi gyakorlati bíró, 29 éves, román, kath. nőtlen, gazdasági segéd-tisztvis, ki jelenleg is ily minőségben van, június 1-ére állást keres. Címe a kiadói hivatalban. 1111

Segéd-tisztvis állást keres kolozsvári gazdasági tanintézetet végzett, 3 évi gyakorlati bíró, 23 éves, reformátusi vallású, nőtlen okleveles gazda, aki már nagyobb gazdaságban alkalmazva volt és a gazdaság minden ágában jártas. Címe a kiadói hivatalban. 1025

Földmivesséskolát teljes sikerrel végzett, 26 éves, nos, szorgalmas, fiatal ember megfélelő gazdasági állást keres, ki a gazdaság minden ágában jártas, sertés-, hizlalás és tenyésztésben, magtárkezelésben, gazdasági gépek kezelésében s a gazdaság minden ágában jártasággal bíró, 4 1/2 évi gyakorlati nyelvi, belterjesen kezelt gazdaságokban szerette. Szives megkeresést kér "Szorgalmas 1109" jellege alatt a kiadói hivatalba. Az állást azonnal elfoglalhatja. 1119

Ispáni állást keres földmivesséskolát végzett, magyarul és románul beszélő, 14 évi praxissal, 34 éves, román, kath. vallású, nos, gyermektelen, szerény igényű irnok, magtár, iradati teendőkben és a gazdaság összes ágában jártasággal bíró. Az állást bármikor elfoglalhatja. Szives megkeresések "A. A." jellege alatt Hajdu megye, Bojár-Hollós kérének. 1120

Gazdatiszti állást keres azonnali belépésre (mint kisegítő) 1-43 éves, ref. vallású, nőtlen egyének. Készenléti díj gazdasági vizsgát, ki okleveles szőlő-és borkészítéssel, érli a gazdaság összes ágát, gőzmalomüzem stb. Gazdatiszt Erdélyben, Tolnában és legutóbb 12 évet töltött Szlovéniaiban 4000 holdas bérlettel gazdatiszt, aki teljes megelégedésre, kiknek hallású, mint szünet megállása Szives megkeresések kér Oláh Sándor, Komádi, Bihar megye. 1132

Segéd-tisztvis állást keresek, azonnali belépéssel tanintézetet végzett 24 éves román, kik egyenlő 1/2 év gyakorlati állást keresnek magyarul és tótl, keveset németül. Címe: K. G. Szelle Rezső urul Pusztatódemes, Pózsomnye. 1133

Uradalmi mükretész, nos, gyermektelen, keresztényi kerestetiük iskolát végzett, többévi bizonyítványokkal ellátott, vagy ésszel belépésre állást keres. Ajánlatot kér Keresztes Mária Csikvári, Győr megye. 1138

Állást keresők

A gróf Esterházy-féle földmivesséskolát június végén tárt, részben a katonasorozáson már tullező növények végi, kiknek egy része felesleges is. Mindannyi egyszerű földmives, ki a gazdaság és szőlőmivés és minden ágában jártas Ezeket igénybe venni megjelölés mellett az iskola igazgatóságához Csakvárra. 990

Ispáni segéd-tisztvis, nos, nőtlen, állást keres földmivesséskolát kitünő sikerrel végzett 29 éves keresztény egyén 8 évi gyakorlati. Elvállalnia kisebb gazdaság önálló vezetését is. Cím a kiadói hivatalban. 1109

Erdélyes megbízható 48 éves, nos, gyermektelen írásgazdatiszt, aki 32 év óta intézést vezet bérlettel rendelkező nagyobb részben önállóan működő, a gazdaság bármely ágában jártas, 18000 jártasággal bíró, csakorodást, dohánytermesztést, tenyésztést, hizlalást, állattenyésztést jó sikerrel kezel, szerény igényekkel állást keres. Cím a kiadói hivatalban. 1026

41 éves, román, kath. vallású, bíró, 20 évi gyakorlati, józan életű, szorgalmas, gazdaság-szerű, nagyon szerény igényű, kis család, gazdasági állást keres, jártas a gazdaság minden ágában, valamint növénytermelés, állattenyésztés, hizlalás, nagymennyiségű telkezés, egyszerű gazdasági könyvvezetésben. Felsőiskolaiakat zárt levélben kérének "Szorgalmas G. G." jellege alatt a kiadói hivatalba. 1108

Földmivesséskolát jó eredménnyel végzett, 2 évi gyakorlati bíró, 29 éves, román, kath. nőtlen, gazdasági segéd-tisztvis, ki jelenleg is ily minőségben van, június 1-ére állást keres. Címe a kiadói hivatalban. 1111

Segéd-tisztvis állást keres kolozsvári gazdasági tanintézetet végzett, 3 évi gyakorlati bíró, 23 éves, reformátusi vallású, nőtlen okleveles gazda, aki már nagyobb gazdaságban alkalmazva volt és a gazdaság minden ágában jártas. Címe a kiadói hivatalban. 1025

Földmivesséskolát teljes sikerrel végzett, 26 éves, nos, szorgalmas, fiatal ember megfélelő gazdasági állást keres, ki a gazdaság minden ágában jártas, sertés-, hizlalás és tenyésztésben, magtárkezelésben, gazdasági gépek kezelésében s a gazdaság minden ágában jártasággal bíró, 4 1/2 évi gyakorlati nyelvi, belterjesen kezelt gazdaságokban szerette. Szives megkeresést kér "Szorgalmas 1109" jellege alatt a kiadói hivatalba. Az állást azonnal elfoglalhatja. 1119

Gazdasági intézői, ispani átkerülő gazdaságban nevelkedett, 31 éves, keresztény, okleveles gazdatiszt, jártas a mezőgazdaság minden nemében, könyvvezetésben, térlelmérés, térképezés, épülettervek készítésében is. Kivámrta elvállalnia a birtok kezeltéshasonlóképpen alapon szavatságot szerző mellett is. Cím: Árvay B. Keszthely, Lelhel-n. 1170

Ispáni vagy kántori állást keres bármikor belépésre szerény igényű 35 éves magyar, földmivesséskolát végzett gazdász, ki a gazdaság összes ágában jártas, tehenészet, tej és borkészítésben is teljes jártasággal bíró. Ném a gazdasági teendőket elvállalja. Cím Nyíri Sándor Budapest, Hársfa-utca 26. szám, földszint ajtó 9. 1160

Oklaveles, nos, gazdatiszt, több évi gyakorlati, jelen állást birtok eladása miatt változtatni óhajtán, azonnali vagy későbbi belépésre állást keres. Szives ajánlatok "Gazdatiszt" jellegre Schwarz József hirdetőjéhez, Andrassy-ut 17. 1164

Ispáni vagy ehhez hasonló állást keres 23 éves, r. kath., nőtlen, fiatal ember, magyar, német és tót nyelvet bírja, magyar munkára óta gazdaságban nevelkedett, ki a csekkorrpa-növény, burgonyatermelésben, nagyobb tehenészetben és hizlalásban, magtárkezelésben és iradati munkákban s a gazdaság összes ágában jártasággal bíró, 3 évi gyakorlati nagyob, belterjesen kezelt gazdaságokban szerette. Állást keres azonnali vagy későbbi belépésre. Cím: A. Z. Alsó-Fecseny, posta restante, Nyitra megye. 1161

Földmivesséskolát kitünően megvizsgáló, erélyes és szorgalmas, r. kath. 35 éves egyén, belterjes gazdaságokban szerzett 9 évi kitünő gyakorlati, lehetőleg a dunai partvidékben ispani, majortos gazda, az állásra, vagy kisebb gazdaságok önálló vezetésére f. e. okt 1-ére ajánlok. Szives megkeresést a lap kiadói hivatalába kerek. 1165

14 évi gyakorlati bíró, 34 éves, gyakorlati vizsgát tett gazdasági, ki nagy a felsőmagyarországi, mint a dunántúli gazdálkodásban és az iradati teendőkben is jártas, nos, intézői vagy más gazdatiszti állást keres. Szives megkeresések "Állást keres" jellegre kérének. Tolna megye kérének. 1166

Földmivesséskolát sikerrel végzett, 28 éves, családtalan, a mezőgazdaság bármely ágában jártas, több évi uradalmi gyakorlati vizsgáló, jelenleg nagyvállalati vizsgát tett, azonnali belépésre állást keres. Cím: "Állást keres" jellegre kérének. Cím a kiadói hivatalban. 1169

Állatok

Sovány és hizott sertéseket legjobban értékelik és beszerezik BAUER B. GYULA sertéshizománnyos Bpest, VIII., Rákóczi-ut 73. TELEFON 79-41. Minden felvilágosítás díjtalanul készséggel adatik.

Egy pár nagy muraközi kanca 6 éves sötétszürke és sötétpéj, szopós csikokkal 2000 koronáért eladó a kétfolyulaki gazdaságban Pálmatelep. 1020

Gazda 300 db anyajuhot adna felibe október 1-re valamely uradalomba és egyben mint majortos gazda szerepet is elvállalnia, 38 éves, erélyes egyén, ki a gazdasági téren keltő jártasággal bíró. Kis családú. Cím: E. Gy. Simon Ferencz gazda, u. p. Szilvásvizsg, Temes megye. 1090

Eladó teliver, szimmenthali imázó portálit egyedeitől származó országos törskönyvezett 1 1/2-2 éves bikák és négy darab számfelületi előhasú úszó. Fáy Zoltán, Ecséd, Hevesm. gazdaságában. 1021

Eladó 2 db 175 cm. magasságú, 4 éves muraközi ló, egyik kanca, másik mén, színük pej, ára 2000 korona. Harszti Sándor gerendási gazdaságában, posta Csanád-Apáczá, vasut Csorvász. 1140

40 db gulyaheli tehén eladó Kerek-pusztán, posta Új-Szent-Anna. 1125

Yorkshire választott malacok, angolból importált legnagyobb faj, 8-10 hetesek, darabja 20 kor., eladó, Mifefai gazdaság, u. p. Kapornok, Za megye. 1126

400 db 1-2 éves ürü eladó Hencz Ödön és Ferencz német-sűrűl bérlettel, posta Andocs. 1141

Eladó 80 db 4 és 5 éves, jól fejlett fognivaló magyar tino, szeldek. Ár megegyezés szerint. Felvilágosítást ad tulajdonos Graefl Andor Kétköz, Heves megye. 1129

Eladó, négyes, fekete kanczák, 105 cm. magas, dízszótt ára 4500 korona. Kettes, sárgák, herétek, 172 cm. magas, ára 2500 korona. Egyes, pej, heréti, 185 cm. magas, 1800 korona. Lovak megkérhetők és bővebb értesítés adatik. H. Brázy Kálmán Pellerd, Baranyavár-megy. 1127

Harom darab kitünő tenyészbivalbika eladó a balatonföldvár uradalomban. Posta helyben. 1124

Eladó egy pár igen szép tarka ló, kanczák, 3 évesek, 160 cm. magasak, egymástól alig megkülönböztethető egyformák, keresita jól betanítva. Mikló Károly Miske, Pest megye. Ugyanott 4 db kitünő patkányíró db is eladó darabonként 20 koronáért. 1230

A pusztai-ujnépi uradalom, u. p. Nyáregyháza, többszörösen első díjakal kitüntetett teliver simmenthali tenyészetben jó fejű anyaktól származó, elsőrendű tenyészbikák állandóan kaphatók. 1050

Eladó 25 db harmadik (3) fűre mentő magyar fajtájú, ára db-ént 170 korona. Kivámrta Berettyó-Ujfalu Állomásra kocsit kildők. Cím: Nadányi Gyula, Nadányi-tanya, u. p. Berettyó-Ujfalu. 1098

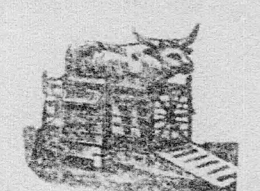
Eladó angolitélvér könnyű kocsilovak, gróf Esterházy Sándor ménéséből. Egy pár szürke és pejerhért 5 évesek 1600 kor., egy pár pejerhért hatéves 2200 korona. Mirkó két pár tizenhat markos. Tisztartóság Marczaltó. 1094

Eladó kosok. Póhalom gazdaságban (u. p. Gyoma, Békés megye) 3-2-1 éves fésűs, gyapjas kosok vannak elsdők. Ugyanide tisztavérü, tenyészképes "Fiz" kosok és anyák megvételre kerestetnek. Felvilágosítást ad a fenti gazdaság. 1118

Kiválóan szép, tenyészképes bak és anya ezüstnyulak 6 koronáért, egy éven aluliak kor szerint 2-4 koronáért kaphatók Dezső Ödönél Szügy. 1117

Czigája anyajuh 100-200 db 3-4 éves sötétszürke kerestetiük 16 fejős juhász is ajánlani kérének. Gazdasági intézőség Csizgató, Nyitra m. 1091

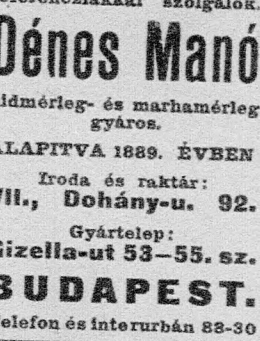
Eladó Pusztai-Kocsordoson, vasuti állomás Hajdu-Nádudvar, 3 db 18 hónapos simmenthali bika, jól kifejlett tenyészképes, apjuk, anyjuk Szell Kálmán-féle tenyésztésből származik. 1162

Ajánlom az országban kitünőnek elismert **marhamérlegeket** vaskorlátal 1500 kg. horderőre **Szekér-hidmérlegeket** szekerek és állatok mérlegelésére **Raktári mérlegeket** államilag hitelesítve. Javítások céljából szerelti azonnal kildők.

Amerikai legjobb és legkényesebben kezelhető **meszelő- és fertőtlenítő gépeket** tehénistállók és házfalak meszelésére, sertés- és baromfiok fertőtlenítésére, háztetők karbolinbevonására, gyümölcsök különböző oldalattal való permetezésére. Argyezéssel és elsőrendű referenciákkal szolgálók.

Dénes Manó hídmérleg- és marhamérleg gyáros. ALAPITVA 1889. ÉVBEN. Troda és raktár: VII., Dohány-u. 92. Gyártelep: Gizella-ut 53-55. sz. BUDAPEST. Telefon és interurbán 88-30.

Muraközi hidegverü (nori) igás tenyész-lovak és tenyész-mének vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidéken tartandó lóvásárok jegyzékét kivámrta szivesen kildöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

Czimem: **Idősb Heinrich Mór** lóvásárló ügynőkege **Csáktornya (Muraköz)** Sürögnczim: **Heinrich Senior, Csáktornya.** 572

A KIS HIRDETÉSEK folytatása a 1099. oldalán van.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legfőbbkétesebb szerkezettel és legelőcsőbb árral szállított

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD

a budaörsi-úton, a vasútállomással szemben.

Manilla kévekötőfonal aratógépekhez

legelőnyösebben szereshető be a

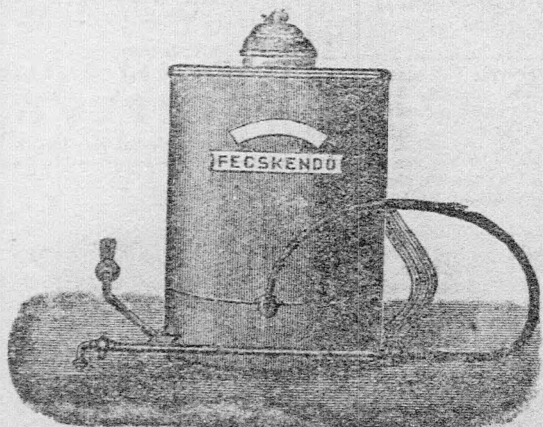
Szegedi kenderfonógyár r.-t.-nél Szegeden

mely legújabb angol-amerikai gépein tisztán csak I-a manilla kenderből évente 2500 métermáza ilyen fonalat készít. Teljes egyenletességért, kg.-ként kb. 350 m. hosszúság mellett legnagyobb, kb. 50 kg. hordképességért, megfelelő gombolyításért teljes felelősséget vállal. Ezen a földnél jobb fonalat mindazonáltal bármely külföldi ajánlatnál

100 kg.-ként 10 koronával olcsóbban

szállítjuk a gazdaközönségnek és kérjük, hogy ezen teljes felelősség mellett kb. 10%-al olcsóbban ajánlott hazai fonálnak a külföldivel szemben előnyt adjon

Gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötéltárak, kenderzsákok stb. legjobb beszerzési forrása. 1177

Szőlőpermetező előnyarájlat!

Legkisebb szükségletnél gyári ár!

Hogy közkedveltségnek örvendő, legújabb szerkezetű permetezőimet széles körben megismeressem a fogyasztók közönségével közvetlen öhajtok összeköttetésére jumi. Ezért, míg készletem tart, „Viktoria” permetezőimet, mely az előkelhető legkisebb méretű és vörösrézről 5 évi irásbeli jótállással, melyek eddig 28-30 koronáért lettek árusítva, a gazdaközönségnek is gyári áron, 19 koronáért szállítom.

Csomagolást nem számítok. 5 db rendelésnél bérmentve minden vasútállomásra. Rendeljek a beérkezés napján elszállítanak. Megredezhető: **Sohr Pál** cégénél, Somogyiszll 45. szám

Nem külföldi raffiával, hanem a hazai jobb és olcsóbb, sodrott

Szőlőkötöző-

fonállal kötöttem ma már minden nagyobb racionálisan vezetett szőlőgazdaság, a mit számtalan hozzámm érkezett elismerő nyilatkozat bizonyít:

Tessék mintázott ajánlatot kérni a 27 év óta fennálló FISCHER cégtől!

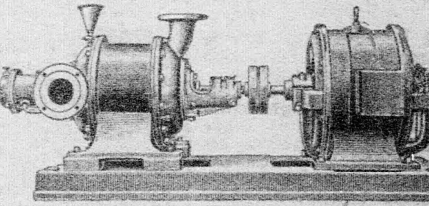
Sürgönyözim „Szivattyár Budapest”. Alapított: 185 évben

Telefon szám: 72-08. v. 72-09. Gyártott fecskendők száma 17.000.

Budapesti Szivattyu és Gépgyár R.-T. BUDAPEST, VI., VÁCZI-UT 69. SZÁM.

Gőzgépek, légsűrítők, vacuumszivattyúk, keretfűrészek. Gőzkazánok, tartányok, velőmelegítők. Vashidak, fedélszerkezetek, szegecselt oszlopok. Vas- és fémöntvények. Vasuti fordítókörögek. Mindennemű forgó- és futódaruk kézi- és villamos hajtásra. Rostélyvasak aczélezott felülettel. Közlelművek. Szivattyúk. Tűzfecskendők.

Tűzoltósági segédesszközök és szerek. Köztisztasági eszközök. Közegészségügyi szerek. Centrifugál és turbina szivattyúkat a legnagyobb szállítóképességgel mindig raktáron tartunk.

3393

Zsák, Ponyva, Kötéláru

legelőnyösebb beszerzési forrása a

Magyar Kender- és Lenipar R.-T. előbb SALZMANN és TÁRSA, Budapest, V., Szabadság-tér 15.

Különleges gyártmányai: a híres szegedi vitorlavászon-zsákok, vízmentes takaró- és repceponyvák, ponyvasátrak, gazdasági kötélt- és zsinegművek. Kérjen mintázott ajánlatot.

Takarmány-csontlisztet

(foszforsavas meszet) szarvasmarhák, ugyszintén baromfiak fejlesztésére és táplálására ajánl egy gazdának, mint viszonteladóknak az

Első pesti spodium- és enygyár r.-t. Budapest, IX., Soroksári-ut. 3466

Mezőgazdasági Vegyipari Laboratorium

Detsinyi Frigyes Budapest, V., Marokkói-utca 2.

Gyümölcsfákon stb. előforduló kártékony rovarok kiirtásához megfelelő utasítással, ajánlok kénkáliumot, mézspórt, rézmészkarbonát-oldatot, formaldehyd-oldatot, bordói keveréket, rézkarbonat-amóniak-oldatot, réz-arsenik-meszet, schweinfurtti zöldet, petroleumszappan-oldatot, dohány-, petroleum-oldatot, quassialét, nessler-oldatot, üldő féle festvényt, laborde-gyantalejt, chlorbaryumot és vassót repesén kiirtására. 3464

FISCHER J. zsák- és ponyvagyárának BUDAPEST, Nádor-utca 31-33.

A fonálnak előnye a raffia kötélek felett a következők: a kötözésre egynegyed részszel, de ha megfelelő felügyelet mellett használtatik fel, egyharmad részszel kevesebb szükséges, mint a raffiából és a fonalhoz egynegyed részszel kevesebb munkaerő szükséges. Tállya. Kiváló tiszteltetel. gróf Hadik-Barkóczy urad. szőlőgazdasága.

T. FISCHER J. urnak, Budapest. Az öntől vásárolt szőlőkötöző-fonállal tett kísérletem a szőlőkötözésnél negy megtakarítást eredményezett. Szekszárd. Teljes tiszteltetel Horváth József szőlőgazdasága.

REICHEL és HEISZLER Vegyipari Gépgyár Részvénytársaság

rézárú-, gőzkazángyár és fémöntöde, Budapest, X., Noszlopy-utca 1. Alapítva 1804. évben.

Magyarország legrégebbi speciális gyára mezőgazdasági szeszgyárak berendezésére.

Szeszfőzdék, finomítók és élesztőgyárak teljes gépfelszerelése, a legújabb rendszerek alapján, az anyag legnagyobb felhasználásával. Fennálló gyártelepek felülvizsgálata, átalakítása, egyes gépek és készülékek szállítása, átalakítása és javítása, hiányok kipuhatólása és pótlása szakavatott közlegeink által pontosan és jutányosan eszközöltetik. — Gyümölcs, szőlőtörköly és borseprő feldolgozásához kitűnő rendszerű pálinkafőző-üstök. — Számos kiállítási érem, díszoklevél. 3270

“Pátria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Dúró-ut 28. szám.

Az Országos

Nem Egész évre 24

AZ O

A tejgaz

Jelen volt Fenyvessy Ad Ferencz dr., Tamás és Tol viselőkar rész titkár és Kov

Sierbán Jár zottsági tagok rend első pol gazdasági vis tejjgazdasági s alkalmával he bizottság felke Pál urakat, he gazdasági vis tét elkészítet jelent, hogy h ságának tényl

A jelentés nyára, az áll és törvényerő az ország gazd mérlegünket, i ket és támog ságnak, kiterje intézményeinol s a bakteriolo sére. A jelen és Brüsszelbe

A bizottság véve, az isme tani határozza 300 korona tí

Jeszénsky tetést a bizott kinyomatni ha

Elnök beme gazdasági szöy kasságának fej

Tava

és h

Ma